

KALASATAMAN SILTOJEN ALLA

Julkisen ulkotilan suunnittelukilpailu

5.2.–26.4.2013

Arvostelupöytäkirja

Helsingin kaupunki

© Kaupunkisuunnitteluvirasto

Teksti: Palkintolautakunta

Kuvat: Loci Maisema-arkkitehdit Oy

MASU PLANNING

WSP Finland Oy ja kuvanveistäjä Marjukka Korhonen

Herbarium futurum -työryhmä

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

SISÄLLYSLUETTELO

Julkisen ulkotilan suunnittelukilpailu	3
Kilpailun järjestäjät ja tarkoitus	3
Kilpailuun kutsutut	3
Palkkio	3
Palkintolautakunnan jäsenet	3
Kilpailuohjelman hyväksyminen	4
Kilpailuaika	4
Kilpailutehtävä	5
Taustaa	5
Kilpailualue	6
Suunnitteluohjeet	6
Kilpailuehdotusten arviointiperusteet	8
Yleisarvostelu	9
Ehdotuskohtainen arvostelu	10
Ehdotuksen Flow arvostelu	10
Ehdotuksen Herbarium futurum arvostelu	26
Ehdotuksen Mare Lilia arvostelu	40
Ehdotuksen Reflections arvostelu	54
Kilpailun ratkaisu ja jatkotoimenpiteet	65
Kilpailun ratkaisu	65
Jatkosuunnitteluohjeet	65
Pöytäkirjan allekirjoitus	66
Nimikuorten avaaminen	67

Julkisen ulkotilan suunnittelukilpailu

Kilpailun järjestäjät ja tarkoitus

Helsingin kaupunki järjesti yhteistyössä SRV Yhtiöt Oyj:n kanssa kutsukilpailun Englantilaisaukiosta ja Kuloaarensillan alapuolisista alueista.

Kilpailun tavoitteena oli löytää Kalasataman keskuksen ympäristön julkisille ulkotiloille – Englantilaisaukiolle, sillanalustiloille ja niiden katon muodostaville pinnoille – vahva ja toteutuskelpoinen kokonaisidea, jolla saavutetaan laadukas ja vetovoimainen ympäristö. Tavoitteena oli, että voittanut ehdotus toimii lähtökohtana myöhemmin laadittaville katu- ja rakennussuunnitelmille.

Kilpailuun kutsutut

Kilpailuun kutsuttiin ilmoittautumismenettelyn kautta osallistumaan neljä suunnitteluryhmää:

- LOCI maisema-arkkitehdit Oy
- Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä
- Masu Planning Oy
- WSP Finland Oy

Työryhmän vetäjänä tuli toimia ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut maisema-arkkitehti. Työryhmään tuli kuulua lisäksi arkkitehti sekä infra-alan insinööri. Asiantuntijoilla tuli olla tehtävän edellyttämää kokemusta kaupunkiympäristön suunnittelusta. Lisäksi työryhmässä tuli olla mukana taitelija, jolla oli kokemusta julkiseen ulkotilaan sijoitettavista taideteoksista. Oli suositeltavaa, että kilpailijat käyttivät myös akustiikan ja valaistuksen asiantuntijoita sekä muita tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita kilpailuehdotusta laatiessaan.

Suunnittelukilpailua koskeva hankintailmoitus julkaistiin Hilma-palvelussa osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi.

Palkkio

Kaikki ehdotukset hyväksyttiin ja kullekin osallistujaryhmälle maksettiin 20 000 € + 23 % alv-palkkio. Matkat kilpailuseminaariin ja palkintojenjakotilaisuuteen sisältyivät palkkioon.

Palkintolautakunnan jäsenet:

Tuomas Hakala, projektipäällikkö, kaupunkisuunnitteluvirasto, puheenjohtaja

Reijo Harmaajärvi, suunnittelujohtaja, SRV Rakennus Oy

Pekka Helin, arkkitehti, Arkkitehtitoimisto Pekka Helin & Co

Paavo Ävist, suunnittelujohtaja, Sito Oy

Jouni Heinänen, maisema-arkkitehti, kaupunkisuunnitteluvirasto

Juha T. Lahti, projektinjohtaja, rakennusvirasto

Lotta Suominen, toimistopäällikkö, rakennusvirasto

Klas Fontell, arkkitehti, kaupungin taidemuseo

Hannu Asikainen, projektinjohtaja, talous- ja suunnittelukeskus

Jyrki Sinkkilä, maisema-arkkitehti (Suomen maisema-arkkitehtiliiton nimeämä)

Palkintolautakunnan asiantuntijana:
Juhani Sandström, valaistuspäällikkö, rakennusvirasto

Palkintolautakunnan sihteerinä toimi suunnittelija **Reetta Keisanen** ja 8.4. lähtien suunnittelija **Hanna Ikonen** kaupunkisuunnitteluvirastosta.

Asiantuntija ja palkintolautakunnan sihteerit eivät osallistuneet arvosteluun.

Kilpailuohjelman hyväksyminen

Järjestäjä, palkintolautakunta ja Suomen Maisema-arkkitehtiliiton va. kilpailuvastaava hyväksyivät kilpailuohjelman liiteasiakirjoineen.

Kilpailuaika

Kilpailuaika oli 5.2.2013–26.4.2013.

Kilpailijoille järjestettiin 5.2.2013 seminaari, jossa esiteltiin kilpailun lähtökohtia ja jossa kilpailijoilla oli mahdollisuus esittää järjestäjille kysymyksiä. Seminaarista kirjoitettu pöytäkirja toimitettiin kaikille kilpailijoille. Pöytäkirjaan koottiin tilaisuudessa esitetyt kysymykset vastauksineen.

Kilpailijat saivat esittää kysymyksiä myös sähköpostitse. Kaikki kysymykset ja niihin annetut vastaukset lähetettiin sähköpostitse kaikille kilpailijoille

Kilpailutehtävä

Taustaa

Alue sijaitsee kantakaupungin itärannalla, nykyisen Kalasataman metroaseman ympärillä, Kalasataman osayleiskaava-alueen keskeisimmällä korttelialueella. Helsingin entiset satama-alueet ovat muuttumassa asumisen, virkistys- ja työnteon alueiksi, mikä on kantakaupungin mittavin muutosprosessi teollistumisen jälkeen. Muutoksella on merkittäviä sosiaalisia, kulttuurisia ja taloudellisia vaikutuksia. Kalasatama on osa Helsingin keskustasta koilliseen ulottuvaa laajaa muutosvyöhykettä. Maankäytön muutoksen myötä alueen kaupunkikuvallinen ja toiminnallinen ilme muuttuu huomattavasti: siitä kehkeytyy merellisen asumisen ja työnteon luonnehtima uusi kaupunginosa.

Kalasataman kaupunkirakenne on korostuneesti kaupunkimainen – urbaani. Pyrkimyksenä on yhdyskuntarakenteen eheyttämisen periaatteita soveltaen liittää alue viereisiin vanhoihin tiiviisti rakennettuihin kaupunginosiin, jotka kantavat teollisuusperinteitä. Samalla Kalasatama kuitenkin liittyy visuaalisesti Pohjoissataman maisemakokonaisuuden kautta keskustaan. Tavoitteena on kaupunkikuvan rikkaus ja eloisa kaupunkielämä.

Joukkoliikenne alueen läheisyydessä tarjoaa kaikki perusmuodot, metro raskaana raideliikenteenä, raitiovaunu kevyenä raideliikenteenä ja bussit sekä itä-länsisuunnassa että pohjois-eteläsuunnassa. Katuverkko on jatkuva, jolloin ei synny umpikujia. Urbaaniuteen liittyvä valinnanvapaus ja mahdollisuuksien runsaus näkyy alueen liikennejärjestelyissä. Pyöräilyä varten on keskuksen lähikaduilla pyöräkaistat tai yksisuuntaiset pyörätiet. Pyöräpysäköinnille järjestetään runsaasti tilaa sekä keskukseen että sen lähialueelle. Kalasataman rannat suunnitellaan osaksi koko entisen satama-alueen tulevaisuudessa kiertävää yhtenäistä rantakävelyreittiä, josta tulee alueelle laaja ja merkittävä virkistysympäristö.

Kalasataman keskus

Kilpailualue liittyy osaksi Kalasataman keskustaa ja sen välitöntä lähiympäristöä. Alueelle on suunnitteilla kokonaisuus, joka koostuu kaupallisesta keskuksista ja sen päälle rakennettavista kahdeksasta tornista, joihin on asumisen lisäksi suunniteltu toimistoja ja hotelli. Torneissa on 20–33 kerrosta ja niihin tulee noin 2 000 uutta asukasta. Keskuksen yhteyteen on suunniteltu myös kaupungin uusi sosiaali- ja terveysasema.

Kalasataman keskus tulee toimimaan joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn solmukohtana itäisessä kantakaupungissa. Itäväylä ja metrorata katetaan viherkannella, jolle suunnitellaan asukkaiden piha-alueet ja julkinen puisto. Kalasataman keskus liittyy suoraan itäpuolellaan olevaan Kalasatamanpuistoon ja Englantilaisaukion muodostamaan kaupunkirakenteellisesti ja virkistysarvoltaan tärkeään akseliin.

Alueen asemakaava on valmistunut ja se saanut lainvoiman kesäkuussa 2013. Asemakaava-alueella ja sen välittömässä ympäristössä on huomattava määrä suunnittelun kannalta haastavia, kansiin ja siltojen alapuolisia ulkotiloja. Keskuksen ja siihen liittyvien alueiden julkisen ulkotilan laatutason tavoite on korkea. Tavoitteen onnistumisen kannalta on oleellista, että myös laajat siltojen alapuoliset julkisessa käytössä olevat tilat suunnitellaan huolellisesti ja korkeatasoisesti yhtenäiseksi, viihtyisäksi ja omaleimaiseksi kokonaisuudeksi.

Sörnäistenniemi

Sörnäistenniemen alueelle suunnitellaan asuinkortteleita noin 2 700 uudelle asukkaalle. Kortteleita kiertää 5–6-kerroksisten kerrostalojen kehä. Kortteleitten sisäosissa, asuntokatujen varsilla on kolmikerroksisia yhden perheen kantakaupunkihuviloita. Rannassa on kaksi suurta korttelia, jotka on sovitettu Kulosaaren sillan ja ympäröivän maiseman suureen mittakaavaan. Sillan kupeessa on kaksi korkeata (11 ja 16 kerrosta) toimistorakennusta muodostamassa sisäänkäyntiportin kantakaupunkiin ja suojaten asuinkortteleita Itäväylän aiheuttamilta häiriöiltä.

Kilpailualue

Kiilamaisen keskuspuiston viereen sijoittuu koulu ja 16-kerroksinen hotelli. Pysäköinti on sijoitettu pihakansien ja puiston alle sekä katujen varsille. Sörnäistenniemen rakentaminen alkoi vuonna 2010 pohjoisista, lähimpänä Kulosaarensiltaa sijaitsevista kortteleista ja viimeisenä noin vuonna 2015 aloitetaan täyttöalueelle kaakkoiskulmaan sijoittuvan korttelin rakentaminen.

Verkkosaari ja Capellan puistotien korttelit

Kulosaarensillan ja metroradan pohjoispuolella on suunnitteilla kaksi kokonaisuutta, ns. Capellan puistotien korttelikokonaisuus ja Verkkosaaren eteläosan korttelialue. Capellan puistotien kortteleissa on käyty ideakilpailu asemakaavoituksen pohjaksi. Korttelit on varattu Helsingin asuntotuotantotoimistolle ensisijaisesti asuinkerrostalojen toteuttamista varten. Alueen asemakaava tullaan laatimaan vuoden 2013 lopulla.

Verkkosaaren eteläosan korttelialue on varattu kumppanuuskaavoitukseen ja alueen asuinkortteleihin ollaan etsimässä yhteistyökumppaneita. Alueen asemakaavoitus asuinkortteleiden osalta etenee vuoden 2013 lopulla. Kilpailualueeseen rajautuvan suuren toimitilakorttelin suunnittelutilanne on avoin.

Julkinen ulkotila, katualueet ja aukiot

Alueelle on laadittu liikennesuunnitelma ja katusuunnitelmat, jotka olivat kilpailuohjelman liitteenä. Katujen ja kunnallistekniikan rakentaminen tulee etenemään rinnan alueen muun rakentamisen kanssa. Englantilaisaukion ja Kalasataman puiston välisellä Leonkadun osuudella kilpailijoiden tuli esittää katusuunnitelmien ratkaisujen puitteissa muusta katualueesta poikkeava ratkaisu.

Englantilaisaukio on osa Sompasaarenaltaasta alkavaa merkittävien julkisten ulkotilojen sarjaa, joka huipentuu koko Kalasataman keskeisimpään puistoalueeseen, Kalasatamanpuistoon. Kilpailualue ja puisto liittyvät toisiinsa Leonkadun välityksellä. Puisto tulee olemaan monipuolisessa käytössä ja erilaisten tapahtumien näyttämönä. Kalasataman koulu tulee hyödyntämään puistoa päiväsaikaan.

Suunnittelualueeseen kuului Englantilaisaukio, Kulosaarensillan alapuolinen katualue Englantilaisaukion kohdalta meren rantaan asti, Leonkatu Kalasatamankadun ja Arielinkadun välisellä osuudella sekä Junatien ja Kalasataman metroaseman alapuoliset katualueet Kalasataman keskuksen länsipuolella. Suunnittelualueeseen kuului myös Kalasatamanpuiston pohjoisin, Leonkatuun rajautuva osuus. Yhteensä suunniteltavaa julkista ulkotilaa oli n. 2,6 ha. Kilpailun sitovana lähtökohtana oli Kalasataman keskuksen asemakaava (nro 12070), jonka mukaan suunnittelualue on katu- ja torialuetta sekä puistoa. Alue on Helsingin kaupungin omistuksessa.

Suunnitteluohjeet

Yleisiä periaatteita

Kilpailuehdotus tuli laatia yleissuunnitelmatarkkuudella asemakaavojen ja liikenne- sekä katusuunnitelmien pohjalta. Ehdotusten tuli antaa Kalasataman keskuksen maantasoisille julkisille ulkotiloille vetovoimainen ja persoonallinen kokonaisilme ja houkutella sinne kävijöitä ja toimintaa. Katujen ja aukoiden tuli olla turvallisia ja esteettömiä. Suunnittelussa tuli huomioida alueelle ominaiset sääolosuhteet. Alueen tuli olla houkuttelevaa ja käyttökelpoista tilaa kaikkina vuoden- ja vuorokaudenaikoina. Huoltoliikenteen mitoitus tuli ottaa huomioon siltä osin kuin se vaikuttaa suunnitteluun.

Englantilaisaukio

Englantilaisaukion ja sen osia yhdistävän Kulosaarensillan alaisen alueen tuli muodostaa yhtenäisenä hahmottuva kokonaisuus, jonka Leonkatu liittyy osaksi myös Kalasatamanpuistoa. Aukiosuunnitelmaan tuli integroida Kalasataman keskuksen suunnitellut sisäänkäynnit, ulokkeet ja niiden maahan asti tulevat rakenteet sekä maanalaisten tilojen ilmanvaihtokuilut ja muut maan pinnalle ulottuvat rakenteet. Liitekuivissa esitetyt maanpinnalle nousevat IV-kuilut olivat kooltaan ja muodoltaan viitteellisiä.

Englantilaisaukiolta nousee nykyisen Kulosaarensillan alle kunnallisteknisiä putkistoja, mm. 2 kpl kaukolämpöjohtoja, vesijohto ja tele- ja sähkökaapeleita.

Kilpailijoiden tuli esittää edellä mainittuja putkistoja ympäröivä rakenteellisesti seinämäinen suojausratkaisu. Rakenteeseen oli myös esitettävä kulkuaukko huoltotoimia varten. Englantilaisaukiolla Leonkadun pohjoispuolella sijaitsee koko Kalasataman alueen eteläosia palveleva maanalainen jätevesipumppaamo. Jätevesipumppaamosta tulee kolme huoltokäyntiluukkua ja kaksi ilmastointiputkea Englantilaisaukiolle. Kolmas hajua tuottava ilmastointiputki johdetaan Englantilaisaukion ulkopuolelle.

Kilpailijoiden tuli esittää huoltokäyntiluukkujen ja ilmastointiputkien sovittaminen Englantilaisaukion ympäristörakenteiden ja pintamateriaalien kokonaisuuteen.

Kilpailijoiden tuli esittää Englantilaisaukion korkeusasema ja taseasperiaste sekä pintahulevesien hallintaperiaatteet ottaen huomioon ohjelma-asiakirjoissa annetut ympäröivien katujen korkeusasemat (taseaspiirustus) ja Kalasataman keskuksen sisäänkäyntitasot + 3,00.

Pitkittäiset näkymät koilliseen ja lounaaseen merelle ja kantakaupunkiin tuli turvata.

Kalasataman asemakaavassa määrätään, että aukioiden pintamateriaalin, portaiden, luiskien, ilmanottorakenteiden sekä kaikkien rajausten tulee olla graniittia. Määräys osoittaa pintojen yleisen laatutason ja kilpailussa myös muiden yhtä laadukkaiden ja kestävien materiaalien käyttö oli sallittua.

Englantilaisaukion läpi tuli johtaa pohjois-etelä-suuntainen pyörätieyhteys. Kalasataman havainnekuvassa esitetty luonnos Englantilaisaukiosta ei ollut sitova.

Hermannin rantatie

Hermannin rantatie on Kalasataman keskuksen kohdalla keskeisin joukkoliikenteen keskus ja vaihtopysäkki-alue. Hermannin rantatiellä on raitiovaunu- ja bussiliikenne ja niiden vaihtopysäkit. Pysäkeiltä on kadun molemmin puolin kevyen liikenteen yhteys nykyiselle Kalasataman metroasemalle ja Kalasataman keskuksen yhden pääsisäänkäynnin kautta metroasemalle.

Kilpailussa oli huomioitava yllä mainitut joukkoliikennetarpeet ja niiden keskeiset vaihtoyhteydet Kalasataman keskuksen ja nykyiselle Kalasataman metroasemalle.

Leonkatu

Asemakaavan mukaan Leonkatu tulee käsitellä Englantilaisaukion kohdalta muusta katualueesta poikkeavalla tavalla eri liikkumismuotojen yhteiskäyttöiseksi katualueeksi. Leonkadulle tuli esittää yleissuunnitelmatasoinen ratkaisu, joka liittyy Kalasatamanpuiston Englantilaisaukioon. Ratkaisun tuli käsittää koko katusuunnitelmissa yhteiskäyttöiseksi katualueeksi määritelty alue. Leonkadun katusuunnitelma ja Capellan puistotien katusuunnitelma olivat kilpailun sitovia lähtökohtia.

Kalasatamanpuistossa Leonkadun eteläpuolella sijaitsee kaukolämmön yhteiskäyttötunnelin nousukuilu ja sen päälle rakennettava huoltorakennus. Kilpailijoiden tuli esittää huoltorakennuksen muodon ja ulko- ja katopintojen käsittelyperiaatteet osana keskeistä puisto- ja katualuetta.

Kulosaarensillan, Junatien ja Kalasataman metroaseman alapuoliset osuudet

Suunnittelutehtävä käsitti maantason ratkaisujen lisäksi myös ulkotilaa kattavien silta- ja kansirakenteiden alapintojen tarkastelun ja pintamateriaalien ja muiden käsittelytapojen ideoinnin yleissuunnittelutarkkuudella. Tavoitteena oli suunnitella kaupunkikuvallisesti korkeatasoisia, visuaalisesti kiinnostavia ja turvallisen tuntuisia tiloja, joilla on läpi alueen jatkuva arkkitehtoninen kokonaisidea. Erityisenä haasteena on akustisesti miellyttävän ilmapiirin luominen.

Englantilaisaukion tuli jatkua visuaalisesti Kulosaarensillan ali ja sen pohjois- ja eteläpuolten muodostaa saumaton kokonaisuus.

Capellan puistotien itäpuolinen, Kulosaarensillan alainen tila tuli suunnitella miellyttäväksi ja aktiiviseksi osaksi julkisia ulkotiloja. Alueelle tuli mahdollistaa ainakin vesibussin pysäkki ja siihen liittyvät palvelut sekä mahdollisesti kanoottikeskus tai jokin muu pieni- muotoinen vesiurheiluun liittyvä kaupallinen toiminta. Rakenteiden suunnittelussa tuli huomioida poikkeuksellisen vaativat perustamisolosuhteet. Sörnäistenniemen asemakaavassa on osoitettu toimitilarakennus (kortteli 10578) Kulosaarensillan eteläreunaan.

Kilpailuehdotusten arviointiperusteet

Kilpailussa voitiin kuitenkin ottaa lähtökohdaksi, että kyseistä tonttia ei tulla rakentamaan ja sillan alapuolinen alue tulee avautumaan koko matkaltaan eteläpuoliseen vesialtaaseen.

Valaistus

Kilpailijoiden tuli esittää aukio- ja sillanalustilojen valaistuksen periaatteet. Tavoitteena oli turvalliseksi koettava ympäristö, jonka valaistus olisi dynaaminen ja kiinnostava. Valaisintyyppien valinta ja teknisten ratkaisujen yksityiskohdat eivät sisällyneet tehtävään.

Ympäristötaide

Leonkadun osuus sekä Kulosaarensillan alainen alue Kalasataman keskuksen itäpuolella on määritelty Sörnäistenniemen ympäristötaiteen kokonaissuunnitelmassa pysyvän ympäristötaiteen sijoituspaikoiksi. Kilpailijoiden tuli esittää annettujen suuntaviivojen mukaisesti idea alueille osoitettavasta ympäristötaiteesta. Taiteen osuus oli mahdollista integroida osaksi kokonaissuunnitelmaa ja sen avulla oli mahdollista esim. korostaa suunnitelman eri osa-alueita.

Liitteenä toimitettu pysyvän ympäristötaiteen kokonaissuunnitelma toimi suuntaa-antavana lähtökohtana kilpailussa, eikä ollut sitova. Ehdotettu ympäristötaide ei saanut aiheuttaa vaaraa eikä häiriötä.

Tekninen laatutaso

Alueet rakennetaan voimassa olevien rakennusmääräysten ja ohjeiden sekä Helsingin kaupungin rakennusviraston ohjeiden mukaisesti. Kadunkalusteiden ja -varusteiden osalta suunnittelussa noudatetaan pääosin Helsingin kaupungin kaupunkikalusteohjetta.

Katu- ja aukioalueet tuli suunnitella helposti huollettaviksi ja ylläpidettäviksi. Riskialttiita rakenteita ei sallittu. Ulkotilat tuli toteuttaa esteettöminä sekä liikkumistä valo-, väri- ja ääniympäristöjen osalta.

Palkintolautakunta painotti arvostelussa seuraavia seikkoja:

- maisema-arkkitehtoninen ja ympäristötaiteellinen kokonaisuus
- katu- ja aukioympäristön kaupunkikuvallinen laatu ja innovatiivisuus
- katu- ja aukioympäristön toiminnallinen liittyminen Kalasataman keskukseen
- ratkaisujen omaperaisuus, mielenkiintoisuus ja sopivuus paikkaan
- ratkaisun investointi- ja elinkaarikustannusten taloudellisuus
- toteuttamiskelpoisuus
- ratkaisun kehityskelpoisuus

Päätöksenteon pohjaksi tehtiin teknistaloudellinen tarkastelu. Arvostelussa kokonaistrakaisun ansioita pidettiin tärkeämpiä kuin osaratkaisujen tai yksityiskohtien virheettömyyttä.

Kilpailutehtävä oli vaativa: suunnittelualueen rakennettu ympäristö on korkeusolosuhteiden ja teknisten järjestelyjen kannalta poikkeuksellisen monimutkainen. Lähtömateriaalia ja reunaehtoja oli runsaasti. Tästä huolimatta ehdotukset edustavat korkeatasoista ympäristösuunnittelua. Ehdotuksissa on runsaasti hienoja yksityiskohtia, paikkaan eläytymistä ja toiminnallisia oivalluksia. Kokonaisuudessaan kilpailu tuotti onnistuneen lopputuloksen.

Ehdotukset eroavat tunnelmaltaan ja lähestymistavoiltaan toisistaan selkeästi, mutta esimerkiksi Lautatarhankadun jatkeen ja metroaseman ympäristön ratkaisut ovat kaikissa ehdotuksissa läheistä sukua keskenään. Liikenteelliset ratkaisut eivät nousseet merkittävään osaan, mutta ne ovat pääosin toimivia. Hermannin rantatielle ei kilpailussa löytynyt toteuttamiskelpoista ja kokonaisvaltaista uutta ideaa.

Valaistuksen ratkaisuja ei kokonaisuutena arvioitu erityisen innovatiivisiksi. Ehdotuksissa jäi osin epäselväksi missä määrin esitetyillä ideoilla oli pyritty valaisemaan ympäristöä, ja missä määrin korostamaan erilaisia kohteita. Yksikään kilpailija ei ollut pyrkinyt ratkaisemaan valaistusproblematiikkaa toiminnallisen strategian avulla: esittämällä erityisesti pimeään aikaan sopivia kaupunkielämän toimintoja ja puitteita.

Myöskään ympäristötaide ei saanut kilpailussa niin vahvaa roolia kuin etukäteen oli toivottu. Parhaat lopputulokset vaikuttivat syntyvän niistä ehdotuksista joissa taideteoksia ei ollut kilpailuvaiheessa suunniteltu kovin tarkkaan, vaan jätettiin jatkoideoinnille tilaa.

Ehdotusten investointikustannukset oli pääosin arvioitu totuudenmukaisella tasolla ja laajuudella.

Ehdotuskohtainen arvostelu

Ehdotuksen *Flow* arvostelu

Ehdotuksessa on vahva maisema-arkkitehtoninen kokonaisuus. Huolellisesti tutkittu ja esitetty ehdotus huokuu ammattitaitoa. Toiminnalliset ja kaupunkikuvalliset ratkaisut ovat perustellun oloisia ja selkeitä ja alue on käsitelty yhtenäisesti. Paikkaan ja sen ongelmiin on perehdytty hyvin: ratkaisut sitoutuvat suunnittelualueen lähtökohtiin ja sopivat sekä paikkaan että sen mittakaavaan. Realistinen ja pragmaattinenkin suunnitteluote aiheuttaa toisaalta sen, että ehdotuksen tuottama ympäristö on kaupunkikuvallisesti erittäin korkealaatuisia, mutta ei kilpailun innovatiivisinta.

Aluetta yhdistää pohjois-etelä-suunnassa valaistujen porttimaisten kehien sarja, mikä tuo jalankulkijoiden ympäristöön siltoja pienemmän, miellyttävän mittakaavan. IV-rakenteet ja muu kunnallistekniikka on sidottu muuhun suunnitelmaan eleettömästi ja uskottavasti. Keltaisen värin ja materiaalien avulla on muodostettu yhtenäinen kokonaisuus, johon on liitetty luontevasti myös infopisteet. Varsinkin hämärän aikaan muodostuu voimakkaasti aluetta yhdistävä tukiranka.

Englantilaisaukio on jaettu onnistuneesti selkeän puistomaiseen itäpuoleen ja aukiomaiseen länsipuoleen, jonka läpi kulkee pääkulkureitti. Tilallisesti paikkaa yhdistää vihreiden kumpujen ja tukimuurien sarja, joka kaventaa kaupunkiaukiokäytössä olevaa kokonaislevyettä, osittain liiksi. Jalankulku ja pyöräily on erotettu selkeästi pintamateriaalien avulla.

Kahtiajako ja ehdotuksen teemat on luontevasti esitetty jatkumaan pitkälle kohti etelää, Kalasatamanpuiston puolelle. Englantilaisaukion liittyminen Kalasataman keskukseseen on ratkaistu kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti onnistuneesti. Liittymisen teknisessä ratkaisussa on sen sijaan ongelmia. Aukion tasaus on liian korkealla suhteessa keskuksen lattiatasoon. Avoin alue keskuksen ulkoseinän ja Englantilaisaukion tukimuurin välissä on kapeimmillaan liiankin tiiviisti mitoitettu. Englantilaisaukiota pohjoisesta lähestyttäessä tukimuri vaikuttaa ylikorkealta eikä näkymä aukiolle ole erityisen kutsuva.

Siltojen alla on kiinnostava toiminnallinen maisema, jonka teknisiä yksityiskohtia ei ole kaikin osin ratkaistu uskottavasti, mutta joka on kehitettävissä toteutuskelpoiseen suuntaan. Kulosaarensillan kannen alainen katerakenne on myös esitetty melko viitteellisesti, mutta se on teknisesti totuttamiskelpoinen.

Hermannin rantatien "Sumpu" ei ole kaupunkikuvallisesti, toiminnallisesti eikä taloudellisesti erityisen onnistunut ratkaisu. Uuden katetun tilan tuominen jo ennestään siltojen rasittamalle alueelle ei sinällään tunnu perustellulta, eivätkä havainnekuvatkaan onnistu välittämään ajatusta Sumpun viihtyisyydestä. Sumpun toteuttamiseen liittyisi myös selkeitä ongelmia liikenneturvallisuuden kannalta: rakenne pienentää ja peittää liikennealuetta ja näkymiä Hermannin rantatien ylittävän suuren jalankulkuvirran ja viereisten ajokaistojen ajoneuvo- ja bussiliikenteen osalta. Nykyinen metrosilta ja uusi Kalasatamankadun silta kattavat katualueen suurelta osin ja silloista tulee välikaistoille Sumpun kohdalle välituet.

Taiteen osalta on päädytty ratkaisuun, jossa suunnitelman osaksi on integroitu ympäristötaiteellisia elementtejä, mutta varsinaisen taidesisällön tuottaminen on jätetty myöhemmin ratkaistavaksi ja sille on esitetty prosenttiperusteista investointia. Periaatetta pidettiin onnistuneena. Ympäristötaiteellisena elementtinä on mainittu raidoitettu asfalttipinnoista tehtävä graafinen taideaihe, mutta ei ole esitetty, miten raidoitus tehdään.

Ehdotuksen ratkaisut ovat pääosin toteutuskelpoisia. Investointikustannukset on esitetty jossain määrin puutteellisesti ja vaativat tarkistamista. Ehdotetut elementit ja ratkaisut ovat kuitenkin perusteltuja ja ehdotus on investointi- ja elinkaarikustannuksiltaan taloudellisesti kestävästi toteutettavissa.

Englantilaisaukion pohjoisosaan esitetty kiipeilyseinä ja kumpu sijoittuvat syvenevälle savikkoalueelle ja niiden toteuttaminen vaatisi paalulaatan ja kiipeilyseinälle paalutuksen, mikä taas lisäisi rakennuskustannuksia. Lisäksi kiipeilyseinä sulkee näkyvyyden merelle. Aukion eteläosan +5,6 tasolle nousevan nurmikunnan alle taas jäisi runsaasti rakennettuja kunnallistekniikan putkistoja.

Kalasataman keskuksen katutason lattia tulee rakennettavaksi tasolle +2,80, ja kilpailuehdotuksessa Englantilaisaukion eteläosa on tasoilla +3,2 - +3,6, mikä ei ole keskuksen sisäänkäyntien kannalta toimiva

ratkaisu. Englantilaisaukion hulevesi- ja tulvareittitar-
kastelua ei ole kilpailuehdotuksessa esitetty. Kulosaa-
rensillan alla maastonmuotoilu nousee tasolle +6.00
ja sijoittuu rakennetun paalulaatan päälle. Mitoituksen
ylittävä lisäkuorma vaatisi kumpareiden keventämistä,
mikä lisää rakentamiskustannuksia. Kulhomainen, lä-
hes vedenpintaan tasolle +0,50 laskeutuva alue sillan
alaisella ranta-aukiolla ole tulvatason eikä pohjaraken-
teiden kannalta hyväksyttävä. Kulosaarensiltaan nou-
sevien kaukolämpöputkistojen ja vesijohdon suojaus
verkkoratkaisulla ei ole turvallisuuden kannalta riittävä
ratkaisu putkistojen mahdollisessa rikkoutumistilan-
teessa.

Pintamateriaaleissa on käytetty melko runsaasti asfalt-
tia. Ajouradan osalla raidoitettu asfaltti ei ole liikenteel-
lisesti suotava ratkaisu. Leonkadun shared space -alue
on liikenteellisesti ja kaupunkikuvallisesti toimiva. Lau-
tatarhankadun jatkeella pyöräilylle ja jalankululle on
jätetty riittävästi tilaa. Polkupyöräpaikkoja tarvittaisiin
kilpailualueella enemmän kuin ehdotuksessa on esi-
tetty.

Vaikka ehdotuksessa on yksittäisiä virheellisiä ratkai-
suja, ehdotuksen mukainen vahva toiminnallinen ja
kaupunkikuvallinen kokonaisuus kestää tarvittavat
muutokset ja tarjoaa erittäin hyvät lähtökohdat jatko-
suunnittelulle.

NÄKYMÄ ENGLANTILAISAUKIOLLE ETELÄSTÄ

SUURNAISEMA

"FLOW"

Kalasataman siltojen alla tuulee, kalkuu ja pisaaroi. Kuuluu rakentamisen ääniä. Ilmassa on muutoksen tuntoa. Avoin ratama-alue täyttyy uudesta arkkitehtuurista ja ihmisistä. On syntymässä uutta kaupunkia ja kaupunkikulttuuria.

Kalasatama sijottuu suurmaisemassa Hel싱inmiemen rannalle Lopen Sörnisten salmen suulle maisemallisen solmu-kohtaan. Salmi yhdistää Vanhakaupunginlahden Kruunuvuorenselkään. Siltyyhteys Sörnistenniemeltä isän teki tyylisestä paikasta strategisesti merkittävän ja itävyytä muodostaa nykyään keskeisen sisäntuloväylän Helsinkiin. Meren puolella Kalasataman alue liittyy myös saaristolomaisemaan näkymiensä kautta.

HISTORIA

Perinteisesti Kalasataman on saavuttu mereltä. Kalasatamalla on historialliset juuret kallosaarina ja sittemmin täyttömäelle rakennettu satamana. Nimensä mukaisesti alueella on pitkät perinteet kalastukseen ja veneliin liittyvästä toiminnasta.

LIIKESUUNNAKAT JA SOLMUKOHDAT

Kalasatama on moninkertainen liikenteen solmu-kohta. Pääliikennevirrat liikkuvat metro- ja Kulo-saaren siltojen suunnasta ja rötöivät pohjois-eteläsuuntaisen katu- ja kevyen liikenteen reittien kanssa. Uuden Kalasataman keskuksen myötä liikenne ja liikkuminen jäsentyvät entistä useampiin tasoihin.

TILALLISUUS JA MITTAAKAA

Kalasatamaan rakentuvan keskuksen mittakaava on poikkeuksellinen Helsingissä. Korkeimmat tornitalot ovat 120 metrin korkuisia. Alueen rakentamisen tehokkuus ja asukastehyys lähentelevät Euroopan titevimmin asuttuja alueita. Vastaava tilaa ei Helsingissä toistaisi ole, joten puistotilojen ja -rakenteiden mittakaavakin on totuttua suurempi. Kaupunkitila rajautuu tiivistä liikerakennusten toimintoihin sekä asutuskortteleihin. Piikittainen puistotila suuntautuu kaupungin keskustaa ja merenrantaa. Julkinen ulkotiila puristuu siltojen alle. Värikkäisyys on alueelle haaste. Meri ja alueen kaupunkitilallinen rakenne tekee paikasta tuulisen.

KONSEPTTI

Uuden kaupunkitilan luonne ja mittakaava on suhteutettu ympäröivään megastadttiin. Mielikuvataalloja tornirakennukset ovat kuin valtavia saaria. Meren läheisyys vaikuttaa rakennettuun kaupunkitilaan. Kalasataman keskuksa muodostaa merkittävän uuden kaupunkitilallisen solmu-kohtan.

Vanhakaupunginlahden ja kantakaupungin yhdistävä uusi, pitkäntäinen puistotila jatkaa johdattavana aiheena koko Kalasataman lävitse. Tila saa inspiraationsa pitistä kaupunkikokymistä ja sen maamerkeistä. Tila suuntautuu kohti valoa ja merenrantaa.

kalasatama

KONSEPTTI
 Kalasataman sydämeen on luotu kaupunkitila, jossa kohtaavat kaksi teemaa; pitkäaikainen puistotila ja meri. Nämä teemat määrittelevät uuden kaupunkialueen tiiliset ja visuaaliset periaatteet. Teemojen kohdalla tapahtuu muutoksia kaupunkitilan luonteessa ja rytmisä. Meren vaikutus näkyy puistossa maanpinnan 'aaltoluna' sekä materiaalien ja värien vaihtelussa. Meri on tuonut rantaan erilaisia verkkoja. Satamahistoriasta on muistutina kontteja, teräspotteja ja vajereita. Meren vaikutus on vahvimmitaan siltojen alla.

LIITTYMINEN YMPÄRISTÖÖN 1:2000

Akustikka ja meluntorjunta: 1. Kulasarennan alla käytetään hilaista asfalttia ja madallettuja ajoneupeuksia. Capellan puistotien laidalla olevat maastokummut vähentävät autojen rengasmelua ja rajaavat Englantilaisaukion puolelle suojaisia oleskelutiloja. Aukiolla käytettävät pehmeät pintamateriaalit, kuten turva-astiat, nurmipinnat ja erilaiset verkkoarkeentit ehkäisevät ja vaimentavat suurina pintoina kovilla pinnoilla syntyvää kaahea. 2. Arielinkadun vaihtelevan korkeudet ja -kokoiset kummut suojaavat sekä tuulta että melua vastaan. Kalasataman keskuksen puolelle rajautuu suojaisia aukioita. 3. Leonkadun shared space-tilan kohdalla käytetään hilaista asfalttia ja madallettuja ajoneupeuksia. 4. Hermaannin rantatien leveä katulla on jaksotettu kaiteen osaan akustisten raitiovaunujen odotustilan avulla.

GRANITTIKIVEVYÖHYKKE

KEVYEN LIKENTEEN PÄÄREITIT + HUOLTO

MAASTOKUMMUT + NÄKYMÄT

ASFALTRAIDOTUS - LINKITTÄ MEREENRANNAT

MAISEMA-ARKITTEHTUURI

Puistotien neljä vyöhykettä

Puistotila jatkuu yhtenäisenä aiheena Kalasatamanpuistosta Englantilaisaukiolle. Tila on jaksotettu neljän vyöhykkeeseen. Kalasataman liikekeskusta ja muita aukioita rajaavia tornitaloja ympäröi **granittikivevyöhyke**. Kevyen liikenteen asfalttipintainen, esteetön **pääreitit** liittävät Kalasataman puistoosaksi osat toisiinsa. Aaltoilevat **maastokummut** ohjautavat kulkureittiä kohti merta, puistoa ja Kalasataman keskusta. **Raidoitettu asfalttipintainen reitti** yhdistää suunnitelman kaksi pääaukiota sekä johdattaa puistotilasta aina meren rantaan. Rytmisiä raidoituksia saa Kalasatama - sanaa kuvaavasta viivakoodista ja suuntansa sillan koordinaattiosista.

Suunnittelualueen jakotuksen periaatteena on säilyttää pitkäaikaiset kulkureitit ja näkymälinjat läpi koko puistovyöhykkeen sekä kantakaupungin maamerkein että Vanhakaupunginlahdelle. Toinen keskeinen näkymien avautumissuunta on merelle kohti Mustikkamäätä. Maastokumpujen laelle, 'aallonharjalle' sijoittuu näköalapaikkoja.

Suunnittelualueella on haluttu säilyttää Kalasatamalle ominaiset karheat materiaalit. Granittikiveys toimii muistutuksena paikan historiallisesta kaliorannasta. Betonin ja asfaltin ovat satama-ajan kerrostuksia. Kivien pintojen vastakohtana pehmeyttä ja värä tuovat hiekkiset ja turve-alkutien pinnot. Kalasataman aukion vädit seuraavat sataman ja siltojen värimaailmaa - betoni- ja puupintojen harmaan sävyt, meren siniharmaat sävyt, asfalttipintojen mustavalkoisuus sekä kirkaankeltainen huomiövärini.

Rakenteet

Suunnitelman tilallisen selkärangan muodostavat maastokummut ja niihin liittyvät betonimuurit. Pääkulkureitti kulkee teräsrakenteisten valaisintornien lävitse. Porttialue toistuu alueen liikenneympäristössä toinen jälleen ulkottaan maamerkein. Kunnolliset rakenteet on liitetty osaksi aukiota kohtaisia teräskoristeita. Tuulisuutta ja melua vaimentavina rakenteina sekä tekisten puistikosten suojarakenteina on käytetty läpinäkyviä verkkoja, joiden ansiosta pitkät näkymät merelle säilyvät. Verkkorakenteita on tehty myös leikkikenttiin. Puurakenteiset taset ja laiturit sijoittuvat näköalapaikoille ja veden äärelle.

Kasvillisuus

Englantilaisaukiolle on sijoitettu puuryhmiä, jotka täydentävät ympäröivä katupuistutuksia, mutta poikkeavat niistä habituskeltaan. Puiden rungot asettavat siltojen tukipalojen kanssa samansuuntaisiin riveihin. Työpajankadulla puut sijaitsevat aukiota jatkavan kadun puukujanteen päätteeksi. Arielinkadun kulmassa puuryhvi on ryhmitelty huuleispainanteen ympärille. Leonkadun laidoilla olevat puut sijoittuvat väljemmin ja jatkuvat yhdistävänä aiheena Kalasatamanpuiston puolelle. Puistoa on sijoitettu erityisesti niihin kohtiin, jossa maastonmuotoilun tuulensuojaväikutystä ei ole voitu hyödyntää. Muuta vihreyttä ja vuodenaikojen vaihtelua aukiolle tuovat laajat nurmipinnat ja sipulikasvi-istutukset sekä pensaat ja köynnökset Kalasatamanpuiston liityttyessä.

Valaistus

Valaistuksella korostetaan suunnittelualueen pääliikesuuntia. Perusvalaistuksena toimivat teräsporttivalaisimet noudattavat puistoosaksi suuntaa ja johdattavat siltojen alle läpi aukion ja puiston. Porttivalaistuksen värisävyt ovat lämpimiä. Portteihin on integroitu myös aukion erityispiirteitä korostava kohdevalaistus. Sillan suuntainen valaistus luo vastakohdan porttivalaistukselle. Sillan yleisvalaistuksena käytetään sillan alapintaan kiinnitettävää led-yleisvalaistusta. Timpöröiden rakennusten ja raskaiden sillarakenteiden vastapainoksi on luotu jotain kevyttä ja herkkää. Sillan rakenteisiin on kiinnitetty verkkoja ja vajereita, jotta lisäksi valaistaan eri tavoin. Sillan valon värisävyt ovat porttivalaisimia viileämpää.

Ympäristötiede ja alueen opastus

Kalasataman julkiseen ulkotilaan luodaan oma visuaalinen identiteetti ja opastusjärjestelmä, joka helpottaa liikkumista ja orientaatiota alueella. Opastusjärjestelmä tukeutuu alueen maisema-arkkitehtonisiin elementteihin. Graafinen maailma haakee innoituksensa satamaestetiikasta. Opasteissa on mahdollista tuoda esille alueen tarinot ja siihen liittyvä historia.

Aukiolla on kaksi infopistettä, joihin koostetaan pysyvä ja vaihtuva tietoa alueesta. Kalasatama-infot on integroitu alueelle tuleviin huoltorakennuksiin ja ne on helppo tunnistaa keltaisen huomiövärin ansiosta. Alueen pääopasteita tukevaa informaatiota sijoitetaan tarpeen mukaan teräsporttikehiköihin ja aukion muihin keltaisiin kontrasteihin. Myös 'Sumpun' seinärakenteet toimivat opasteistona.

Suunnitelman raidoitettu taideasfaltti toimii itsessään opasteena, jolloin graafisen suunnittelun, ympäristötieteen ja maisema-arkkitehtuurin rajat häviävät. Capellan puistotilta, Leonkadulla, Arielinkadun kulmassa sekä Lautatarhankadulla metrossaman luona osa raidoitetuista asfalttipinnoista tehdään graafisina taideaiheina.

Osa alueen ympäristötalteen toteutuu valaistuksen keinoin. Näitä aiheita ovat risteyksien liikenneympäristöihin sijoitetut porttivalaisimet sekä erilaiset valaistuksen verkko- ja vajerirakenteet.

RAKENTEET

KASVILLISUUS

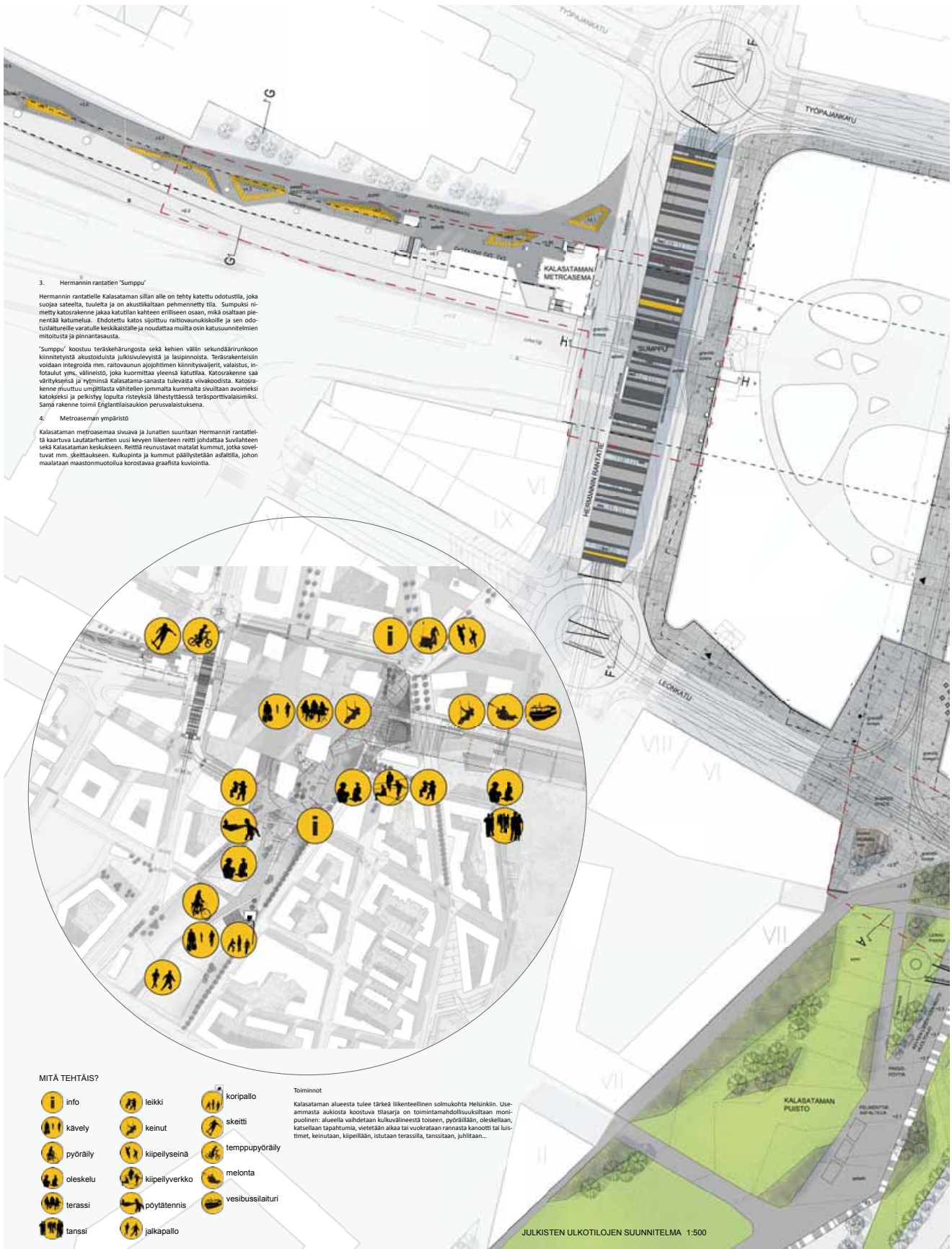

VALAISTUS

YMPÄRISTÖTAEDE

3. Hermannin rantatien 'Sumpu'

Hermannin rantatielelle Kalasataman sillan alle on tehty katettu odotustila, joka suojaa säteiltä, tuulelta ja on akustiseltaan pehmenneitä tilia. Sumpuksi nimetty katosrakenne jakaa katutilan kahteen erilliseen osaan, mikä osaltaan pienentää katumekua. Ehdotettu katos sijoittuu raitiovaunuoskoille ja sen odotustilalle varatulle keskikäiställe ja noudattaa muilla osin katusuunnitelmiemien mitoitusta ja pinnantasausa.

'Sumpu' koostuu teräskehärungosta sekä kehiin väliin sekundäärirunkoon kiinnitetystä akustoiduista julkisivulevyistä ja lasipinnosta. Teräsrakenteisiin voidaan integroida mm. raitiovaunun ajoittimen kiinnitysvaijerit, valaistus, infotaulut yms. välineistö, joka kuormittaa yleensä katuttua. Katosrakenne saa väritykseltään ja rytmiltään Kalasatama-sanasta tulevista viivakoodeista. Katosrakenne muuttuu ympäristöstä vähitellen jommalla kummalla sivullaan avoimeksi katokeksi ja peiköily koputia näyteksi lähystyessä terasporttivalaisimiksi. Sama rakenne toimii Englantilaisaukon perusvalaistuksena.

4. Metroaseman ympäristö

Kalasataman metroasemaa divuova ja Junatien suuntaan Hermannin rantatietä kaartuva Lautatarhantien uusi kevyen liikenteen reitti johdattaa Suvilaitteen sekä Kalasataman keskukseen. Reittiä reunustavat matalat kummut, jotka soveltuvat mm. skettiaukseen. Kulkupinta ja kummut päällystetään asfialla, johon maalataan maastonmuotollua korostavaa graafista kuvioita.

MITÄ TEHTÄIS?

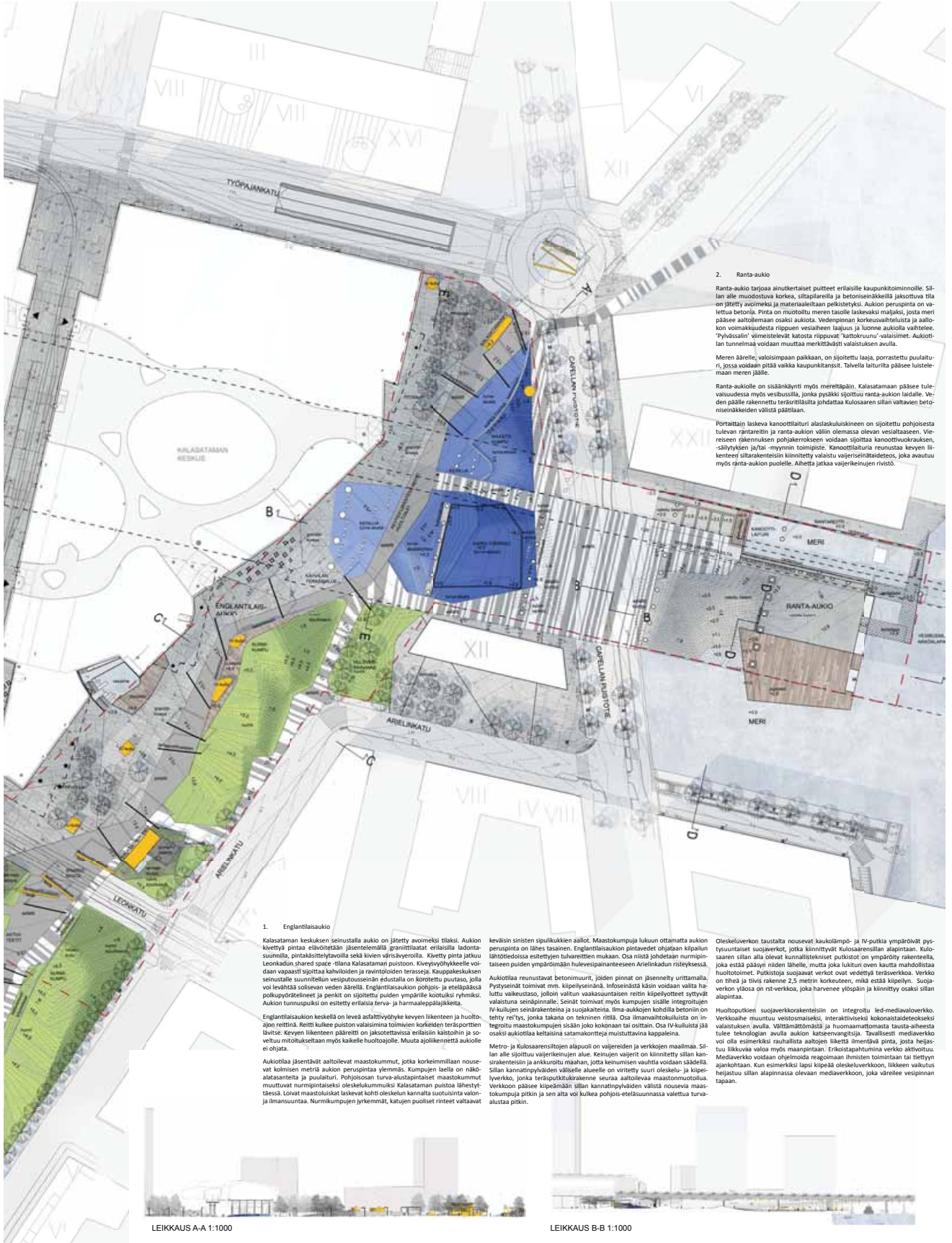

Toiminnot

Kalasataman alueesta tulee tärkeä liikenteellinen solmukohta Helsinkiin. Useammasta aukiota koostuva tilasarja on toimintamahdollisuuksiltaan monipuolinen: alueella vaihdetaan kulkuvälineistä toiseen, pyöräillään, oleskellaan, katsellaan tapahtumia, vietetään aikaa tai vuokrataan rannasta kanootti tai luitimet, keinuaan, kiipeillään, istutaan terassilla, tansotaan, juhliitaan...

JULKISTEN ULKOTILOJEN SUUNNITELMA 1:500

2. Ranta-aukio

Ranta-aukio tarjoaa ainutlaatuiset puutteet erilaisille kaupunkitoiminnolle. Sillan alle muodostuva korkea, siltapilareilla ja betonisenäkkeillä jaksottuva tila on jätetty avoimeksi ja materiaalleen peikistetyksi. Aukion peruspinta on valittu betonilla. Pinta on muotoiltu meren tasolle laskevaksi maljaksi, josta meri pääsee aulollemaan osaksi aukiota. Vedensuojan korkeusvalvontusta ja aallokon voimakkuudesta riippuen vesialueen laajuus ja luonne aukiolla vaihtelee. "Pylvässiinä" viimestelevät katosta rippuvat "kattokruunu"-valaisimet. Aukiollaan tunnelmaa voidaan muuttaa merkittävästi valaistuksen avulla.

Merin äärelle, valoisimpaan paikkaan, on sijoitettu laaja, porrastettu puualuuri, jossa voidaan pitää vaikka kaupunkitanssit. Tavella laturilla pääsee luistelemaan meren jälle.

Ranta-aukiolle on sisäänkäynti myös mereltäpäin. Kalasataman pääsee tulevaisuudessa myös vesibusilla, jonka pyykki sijoittuu ranta-aukion laidalle. Veden päälle rakennettu termostilasta johdetaan Kuloosaaren sillan valtavan betonisenäkkeiden välillä päätälään.

Portaittain laskeva kanoottitaluri alaslaskukulukiineen on sijoitettu pohjoisesta tulevan rantareitin ja ranta-aukion väliin olemassa olevan vesialtaaseen. Vieresein rakennuksen pohjakerroksen voidaan sijoittaa kanoottivokroauksen, -säilytyksen ja /tai -myynnin toimintoihin. Kanoottitaluri reunustaa leveän liikenteen sillarakenteisiin kiinnitetty valjerisäiläntaiteus, joka avautuu myös ranta-aukion puolelle. Aihetta jatkaa valjerikruunun rivistö.

1. Englantilausaukio

Kalasataman keskuksen seinustalla aukio on jätetty avoimeksi tilaksi. Aukion kivettyä pintaa elävöitetään jäsentämällä graniittilaatat erilaisilla ledorituksuilla, pinakasteluyhdyksillä sekä kiven värisillä levyillä. Kivetty pinta jatkuu Leonkadun shared space -tilana Kalasataman puistoon. Kiveysoylykkeitä voidaan vapaasti sijoittaa kahviloiden ja ravintoloiden terasseja. Kauppakeskuksen seinustalle suunnitellun vesiosaston edustalla on korotettu puistosa, jolla voi levähtää soivevan veden äärellä. Englantilausaukion pohjois- ja eteläpäässä polkupyörätelineet ja penkit on sijoitettu puuden ympärille kootuksi ryhmäksi. Aukion tunnuspuiksi on esitetty erilaisia terve- ja harnaapöytäkasveja.

Englantilausaukion keskellä on leveä asfalttivyöhyke koneyen liikenteen ja huolto-ajon reitillä. Retki kulkee puiston valaisimien toimivien korkeiden terasporttien lävitse. Kevyen liikenteen pääreitit on jaksotettavissa erilaisin kaistoihin ja soveltuu mitoituksestaan myös kaikelle huoltoajalle. Muuta ajokilennettä aukiolle ei ohjata.

Aukiollaa jäsentävät aaltoilevat maastokummut, jotka korkeimmillaan nousevat kolmeen metrin aukion peruspintaa ylempään. Kumppujen laella on näköalatasantia ja puualuuri. Pohjoisosan turva-akustapintaiset maastokummut muuttavat nurmimittaisiksi oleskelukumuksi Kalasataman puistoa lähetyksessä. Löivät maastoluokat laskevat kohti oleskelun kannalta suotuisinta valon- ja ilmansuuntaa. Nurmikumppujen jyrkemät, katujen puolisiet rinteet valtaavat

keväsin sinisten sipulikkien aallot. Maastokumppuja lukuun ottamatta aukion peruspinta on lähes tasainen. Englantilausaukion pintavedet ohjataan kilpailun lähtötiloissa esitettyjen tukareitten mukaan. Osa niistä johdetaan nurmimittaisen puuden ympäröimään hulevesipainanteeseen Arelinkadun risteyksessä.

Aukiollaa reunustavat betonimuurit, joiden pinnat on jäsennehty urittamalla. Pystyseinät toimivat mm. kipeilyseininä. Infoseinistä käsin voidaan valita haluttu valaistuspaikka, jolloin valitun valaistuslaitteen reitit kipeilytötteet sytyttyvät valaistuna seinäpinnalle. Seinät toimivat myös kumppujen sisälle integroitujen IV-kulujen seinäkaiteina ja suojakaiteina. Ilma-aukkojen kohdilla betonin on tehty reilytys, jonka takana on tekniinen ritä. Osa ilmarivaltokulusta on integroitu maastokumppujen sisään joko kokonaan tai osittain. Osa IV-kulusta jää osaksi aukiollaa keltaisina satamankontteja muistuttavina kappaleina.

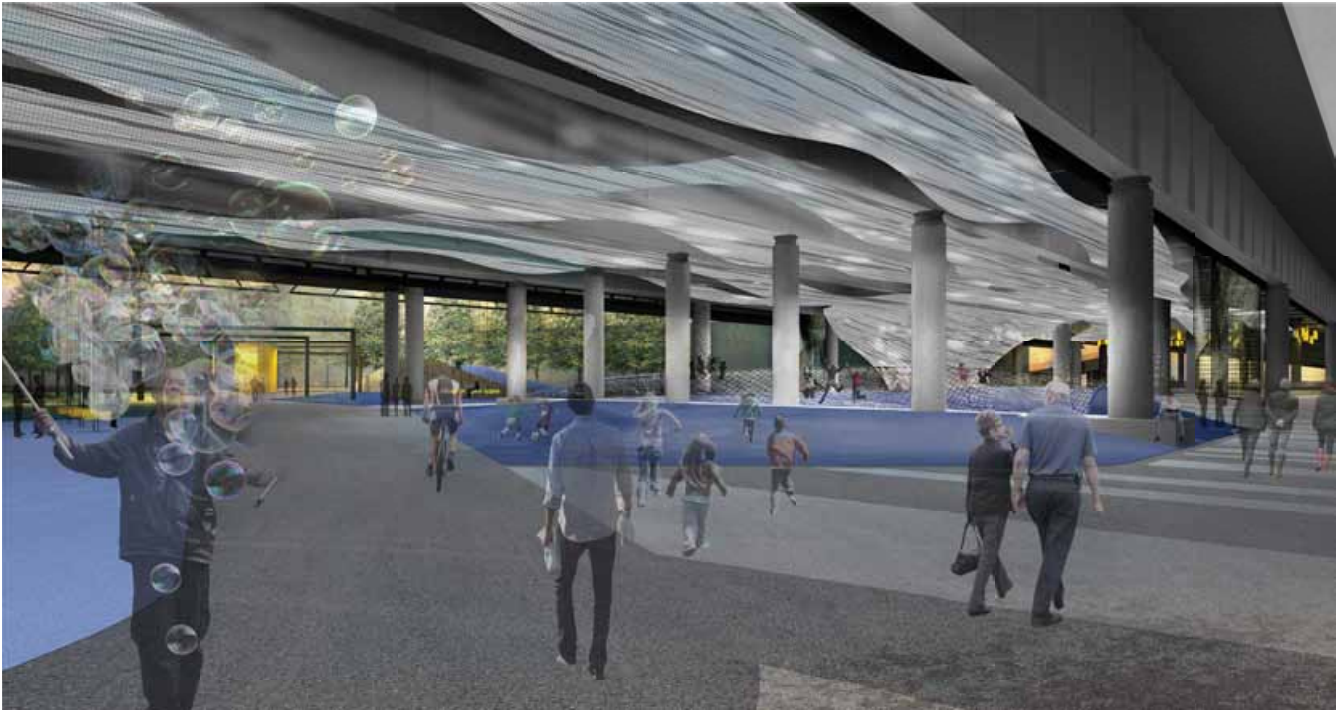
Metro- ja Kuloosaaren sillan alapuoli on valjereiden ja verkkojen maailmaa. Sillan alle sijoittuu valjerikruunun alue. Kruunun valjerit on kiinnitetty sillan kanirakenteisiin ja ankkuroitu maahan, jotta keuhumien vauriota voidaan säädellä. Sillan kannattajyvaiden väliselle alueelle on viritetty suuri oleskelu- ja kipeilyverkko, jonka terasputkiorakenteen seura aaltoilevaa maastonmuotoilua. Verkkoon pääsee kipeidään sillan kannattajyvaiden välillä nousevia maastokumppuja pitkin ja sen alta voi kulkea pohjois-eteläsuunnassa valettua turva-

oleskeluverkon taustalta nousevat kaulokömpö- ja IV-pumppu ympäröivät pystyruuinaiset suojoventot, jotka kiinnitetty Kuloosaaren sillan alapintaan. Kuloosaaren sillan alla olevat kunnallistekniset putkitöt on ympäröity rakenteella, joka estää pääsyn niiden lähelle, mutta joka liikuttu oven kautta mahdollistaa huoltoitoinen. Putkitöistä suojaavat ventot ovat vedettyä terasverkkoa. Verko on tiheä ja tiivis akselien 2,5 metrin korkeuteen, mikä estää kipeilyn. Suojoventon yläosa on rst-verkkoa, joka harvenee ylöspäin ja kiinnittyy osaksi sillan alapintaa.

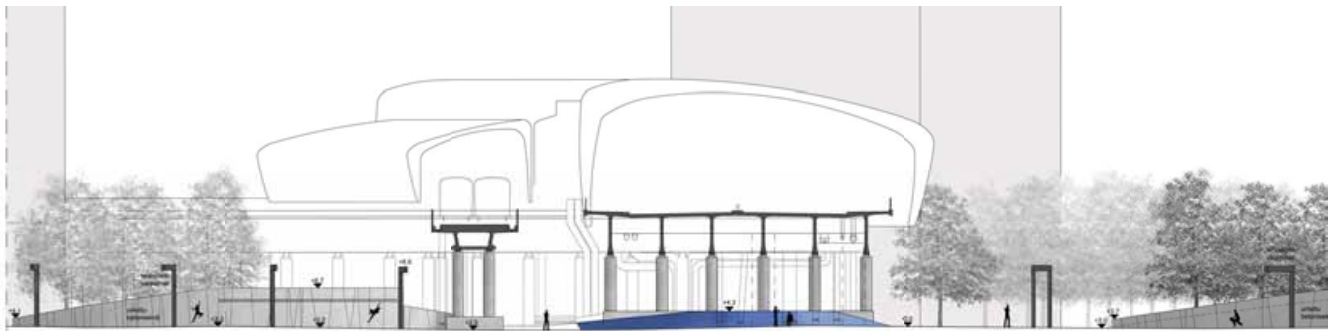
Huoltopuikien suojoventorakenteisiin on integroitu led-medialaiverkko. Verkkotaite muuntuu vestosmalleksi, interaktiiviseksi kokonastateteleiseksi valaistuksen avulla. Viittämitöntistä ja huomaamattomasta tausta-aiheesta tulee teknologian avulla aukion kateenvangitsija. Tavalliset medialaiverkko voi olla esimerkiksi rauhallista aaltojen liikettä ilmentävä pinta, josta heijastuu liikkuvaa valoa myös maaperästä. Erkoistapahtumina verkko aktivoituu. Mediaaverkko voidaan ohjelmoida reagoimaan ihmisten toimintaan tai tiettyyn ajankohtaan. Kun esimerkiksi lapsi kipeää oleskeluverkkoon, liikeen valkautu heijastuu sillan alapinnassa olevaan mediaaverkkoon, joka viirelee vesipinnan tapaan.

LEIKKAUS A-A 1:1000

LEIKKAUS B-B 1:1000

SILTOJENALLA

CAPELLAN PUUSTOTEN JA TOIPAINHALLIN RISTEYS
 PUUDEN ALLA PII-TUENET JA PENKIT
 KIPELYSEINÄ TAKAAN MAASTOKUMMAN SISÄIN INTEGROIDUT HI-KULUT
 METROSTA
 KULUNVIENTI MENNÄNTÄN
 KULOSAAREN SILTA ETUKALLA VIHERKENTTÄALUE TAUSTALLA MAASTOKUMMUT JA KIPELY- SEINÄ VALTIOKESKUS
 KULUNVIENTI MENNÄNTÄN
 TAUSTALLA KAAVESPANNIN

LEIKKAUS A-A, ENGLANTILAISAUKIO 1:200

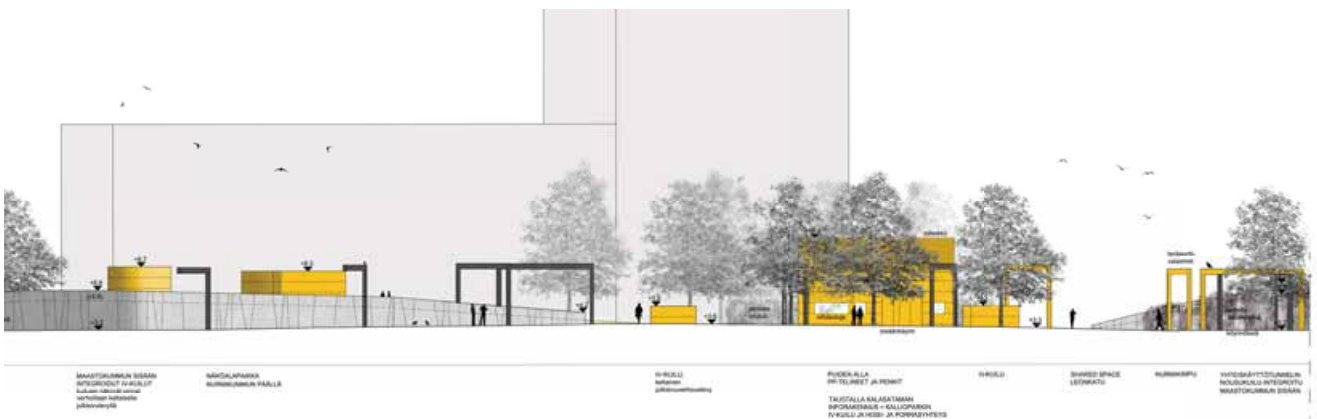

ANKKA (HAINEN KESKUS) KÄSITTELYPÄIVÄSTÖ
 VALUOKIVISEN KÄSITTELYTARNA-AUKIO
 A-1 PII-KULUT JA PENKIT
 MAASTOKUMMUT KÄSITTELYTARNA-AUKIO
 KIPELYSEINÄ
 KÄSITTELYPÄIVÄSTÖ JA KIPELY- SEINÄ
 MAASTOKUMMUT KÄSITTELYTARNA-AUKIO
 JUPPI
 CAPELLAN PUUSTOTEN RISTEYS
 PII
 JA
 MAASTOKUMMUT KÄSITTELYTARNA-AUKIO

LEIKKAUS B-B, KULOSAAREN SILLAN ALTA 1:200

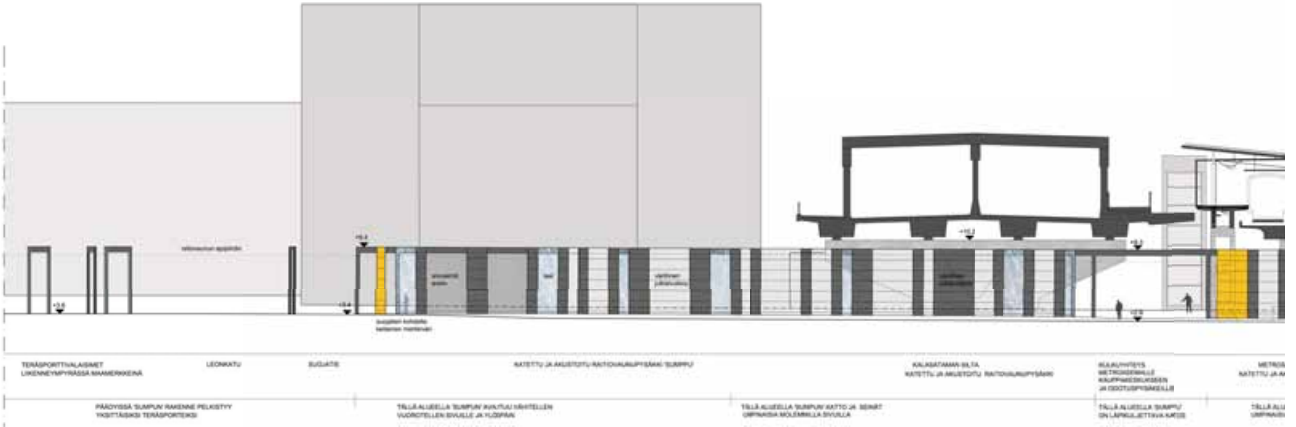
LEIKKAUS C-C 1:100

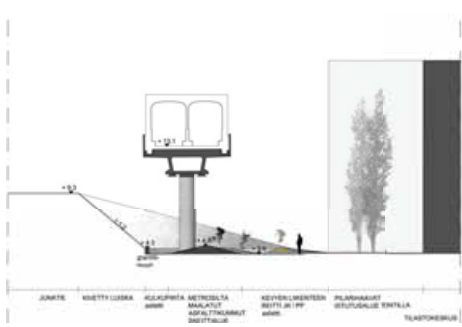

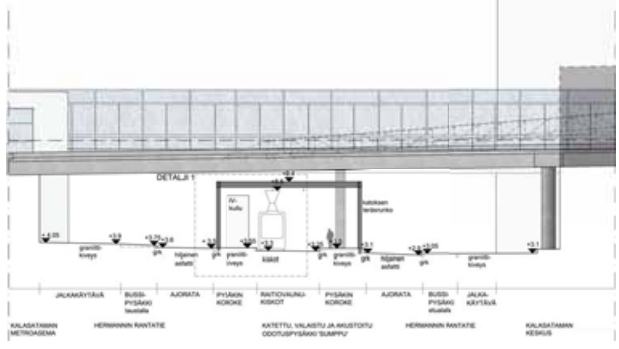
LEIKKAUS E-E, ENGLANTILAISAUKIO 1:100

LEIKKAUS F-F JA "SUMPUN" JULKISIVU ITÄÄN 1:200

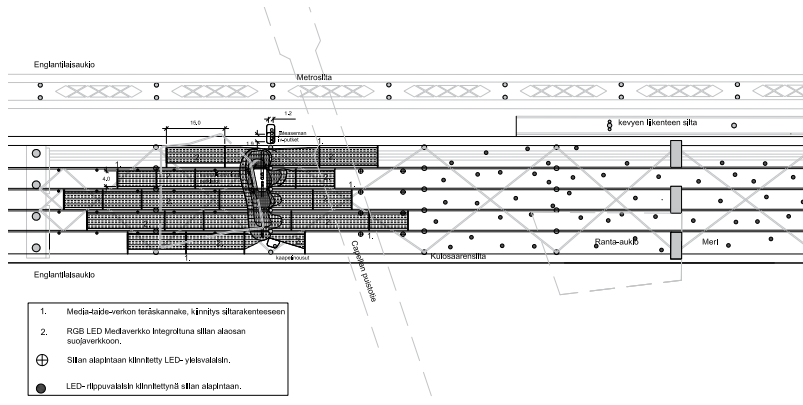

LEIKKAUS G-G, LAUTATARHANKADUN KEVYEN LIIKENTEEN REITTI 1:200

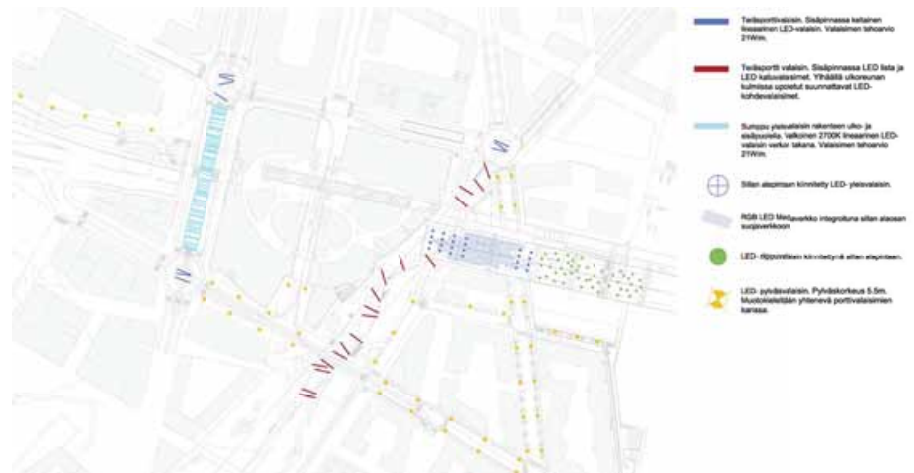

LEIKKAUS H-H, "SUMPUN" POIKKILEIKKAUS 1:200

KULOAAAREN SILLAN KATTOPIIRUSTUS, OTE 1:500

VALAISTUKSEN IDEASUUNNITELMAN VALAISINKAAVIO

VALAISTUKSEN IDEASUUNNITELMA 1:1000

LÄHTÖKOHDAT

Kalasataman siltojen alla tuulee, kaikuu ja pisaroi. Kuuluu rakentamisen ääniä. Ilmassa on muutoksen tuntua. Avoin satama-alue täyttyy uudesta arkkitehtuurista ja ihmisistä. On syntymässä uutta kaupunkia ja kaupunkikulttuuria.

Suurmaisema

Kalasatama sijoittuu suurmaisemassa Helsinginniemen rannalle kapean Sörnäisten salmen suulle maisemalliseen solmukohtaan. Salmi yhdistää Vanhankaupunginlahden Kruunuvuorenselkään. Siltayhteys Sörnäistenniemeltä itään teki syrjäisestä paikasta strategisesti merkittävän ja Itäväylä muodostaa nykyään keskeisen sisääntuloväylän Helsinkiin. Meren puolella Kalasataman alue liittyy myös saaristomaisemaan näkymiensä kautta.

Historia

Perinteisesti Kalasatamaan on saavuttu mereltä. Kalasatamalla on historialliset juuret kalliosaarina ja sittemmin täyttömaalle rakennettuna satamana. Nimensä mukaisesti alueella on pitkät perinteet kalastukseen ja veneilyyn liittyvästä toiminnasta.

Liikesuunnat ja solmukohdat

Kalasatama on moninkertainen liikenteen solmukohta. Pääliikennevirrat liikkuvat metro- ja Kulosaaren siltojen suuntaisesti ja risteävät pohjois-eteläsuuntaisten katu- ja kevyen liikenteen reittien kanssa. Uuden Kalasataman keskuksen myötä liikenne ja liikkuminen jäsentyvät entistä useampiin tasoihin.

Tilallisuus ja mittakaava

Kalasatamaan rakentuvan keskustan mittakaava on poikkeuksellinen Helsingissä. Korkeimmat tornitalot ovat 120 metrin korkuisia. Alueen rakentamisen tehokkuus ja asukastiheys lähentelevät Euroopan tiiveimmin asuttuja alueita. Vastaava tilaa ei Helsingissä toistaiseksi ole, joten puistotilojen ja -rakenteiden mittakaavakin on totuttua suurempi. Kaupunkitila rajautuu tiiviisti liikerakennusten tornitaloihin sekä asuntokortteleihin. Pitkittäinen puistotila suuntautuu kaupungin keskustaa ja merenrantaa. Julkinen ulkotila puristuu siltojen alle. Varjoisuus on alueelle haaste. Meri ja alueen kaupunkitilallinen rakenne tekee paikasta tuulisen.

KONSEPTI

Uuden kaupunkitilan luonne ja mittakaava on suhteutettu ympäröivään megastruktuuriin. Mielikuvatasolla tornirakennukset ovat kuin valtavia saaria. Meren läheisyys vaikuttaa rakennettuun kaupunkitilaan. Kalasataman keskusta muodostaa merkittävän uuden kaupunkirakenteellisen solmukohdan.

Vanhankaupunginlahden ja kantakaupungin yhdistävä uusi, pitkittäinen puistotila jatkuu johdattavana aiheena koko Kalasataman läpi. Tila saa inspiraationsa pitkistä kaupunkinäkymistä ja sen maamerkeistä.

Tila suuntautuu kohti valoa ja merenrantaa. Kalasataman sydämeen on luotu kaupunkitila, jossa kohtaavat kaksi teemaa; pitkittäinen puistotila ja meri.

Nämä teemat määrittelevät uuden kaupunkiaukion tilalliset ja visuaaliset periaatteet. Teemojen kohdatessa tapahtuu muutoksia kaupunkitilan luonteessa ja rytmisessä. Meren vaikutus näkyy puistossa maanpinnan 'aaltoiluna' selkä materiaalien ja värien vaihteluna. Meri on tuonut rantaan erilaisia verkkoja. Satamahistorias- ta on muistumina kontteja, teräsportteja ja vaijereita. Meren vaikutus on vahvimmillaan siltojen alla.

MAISEMA-ARKKITEHTUURI

Puistotilan neljä vyöhykettä

Puistotila jatkuu yhtenäisenä aiheena Kalasatamanpuistosta Englantilaisaukiolle. Tila on jaksotettu neljään vyöhykkeeseen. Kalasataman liikekeskusta ja muita aukiotilaa rajaavia tornitaloja ympäröi graniittikiveysvyöhyke. Kevyen liikenteen asfalttipintainen, esteetön pääreitti liittyy Kalasataman puistoakselin osat toisiinsa. Aaltoilevat maastokummut ohjaavat kulkureittiä kohti meriä, puistoa ja Kalasataman keskustaa. Raidoitettu asfalttipintainen reitti yhdistää suunnitelman kaksi pääaukiota sekä johdattaa puistotilasta aina meren rantaan. Rytminsä raidoitus saa Kalasatama – sanaa kuvaavasta viivakoodista ja suuntansa sillan koor- dinaatistosta.

Suunnittelualueen jaksotuksen periaatteena on säilyttää pitkitäiset kulkureitit ja näkymälinjat läpi koko puistovyöhykkeen sekä kantakaupungin maamerkkeihin että Vanhankaupunginlahdelle. Toinen keskeinen näkymien avautumissuunta on merelle kohti Mustikkamaata. Maastokumpujen laelle, 'aallonharjalle' sijoituu näköalapaikkoja.

Suunnittelualueella on haluttu säilyttää Kalasatamalle ominaiset karheat materiaalit. Graniittikiveys toimii muistumana paikan historiasta kalliorantana. Betoni ja asfaltti ovat satama-ajan kerrostumia. Kovien pintojen vastakohtana pehmeyttä ja väriä tuovat nurmikot ja turva-alustojen pinnat. Kalastaman aukion värit seuraavat sataman ja siltojen värimaailmaa – betoni- ja puupintojen harmaan sävyt, meren siniharmaat sävyt, asfalttipintojen mustavalkoisuus sekä kirkaankeltainen huomiovärinä.

Kasvillisuus

Englantilaisaukiolle on sijoitettu puuryhmiä, jotka täydentävät ympäröiviä katupuustutuksia, mutta poikkeavat niistä habitukseltaan. Puiden rungot asettuvat siltojen tukipilareiden kanssa samansuuntaisiin riveihin. Työpajankadulla puut sijaitsevat aukiota jatkavan kadun puukujanteen päätteessä. Arielinkadun kulmassa puurivit on ryhmitelty hulevesipainanteen ympärille. Leonkadun laidoilla olevat puut sijoittuvat väljemmin ja jatkuvat yhdistävänä aiheena Kalasatamanpuiston puolelle. Puustoa on sijoitettu erityisesti niihin kohtiin, joissa maastonmuotoilun tuulensuojavaikutusta ei ole voitu hyödyntää. Muuta vihreyttä ja vuodenaikojen vaihtelua aukiolle tuovat laajat nurmipinnat ja sipulikasvi- istutukset sekä pensaat ja köynnökset Kalasatamanpuistoon lii- tyttäessä.

Rakenteet

Suunnitelman tilallisen selkärangan muodostavat maastokummut ja niihin liittyvät betonimuurit. Pääkulkureitti kulkee teräs-rakenteisten valaisinporttien lävitse. Porttiaihe toistuu alueen liikenneympyröissä toimien julkisen ulkotilan maamerkkeinä. Kunnallistekniset rakenteet on liitetty osaksi aukiota keltaisina teräskontteina. Tuulisuutta ja melua vaimentavina rakenteina sekä teknisten putkistojen suojarakenteina on käytetty läpinäkyviä verkkoja, joiden ansiosta pitkät näkymät merelle säilyvät. Verkkorakenteita on tehty myös leikkitarkoituksiin. Puurakenteiset tasot ja laiturit sijoittuvat näköalapaikoille ja veden äärelle.

Valaistus

Valaistuksella korostetaan suunnittelualueen pääliikesuuntia. Perusvalaistuksena toimivat teräsporttivalaisimet noudattavat puisto-akselin suuntaa ja johdattavat siltojen alitse. Porttivalaistuksen värisävyt ovat lämpimiä. Portteihin on integroitu myös aukion erityispiirteitä korostava kohdevalaistus. Sillan suuntainen valaistus luo vastakohtaan porttivalaistukselle. Sillan yleisvalaistuksena käytetään sillan alapintaan kiinnitettäviä led-yleisvalaisimia. Ympäristöviiden rakennusten ja raskaiden siltarakenteiden vastapainoksi on luotu jotain kevyttä ja herkkää. Sillan rakenteisiin on kiinnitetty verkkoja ja vaijereita, joita lisäksi valaistetaan eri tavoin. Sillan valon värisävyt ovat porttivalaisimia viileämpiä.

Ympäristötaide

Suunnitelmassa julkisen ulkotilan ympäristötaide ja valaistus sulautuvat osaksi kaupunkitilan maisema-arkkitehtuuria. Ympäristötaide on osana käyttöpintojen käsittelyssä. Suunnitelman rai-doitettu taideasfaltti toimii itsessään opasteena, jolloin graafisen suunnittelun, ympäristötaiteen ja maisema-arkkitehtuurin rajat hälvenevät. Capellan puistotiellä, Leonkadulla, Arielinkadun kulmauksessa sekä Lautatarhankadulla metroaseman luona osa rai-doitetuista asfalttipinnoista tehdään graafisina taideaiheina.

Osa alueen ympäristötaiteesta toteutuu valaistuksen keinoin. Näitä aiheita ovat risteyksien liikenneympyröihin sijoitetut porttivalaisimet sekä erilaiset valaistut verkko- ja vaijerirakenteet.

Lisäksi Kalasataman julkiseen ulkotilaan luodaan oma visuaalinen identiteetti ja opastusjärjestelmä, joka helpottaa liikkumista ja orientaatiota alueella. Opastusjärjestelmä tukeutuu alueen maisema-arkkitehtonisiin elementteihin. Graafinen maailma hakee innoituksensa satamaestetiikasta.

Aukiolla on kaksi infopistettä, joihin koostetaan pysyvää ja vaihtuvaa tietoa alueesta. Kalasatama-infot on integroitu alueelle tuleviin huoltorakennuksiin ja ne on helppo tunnistaa keltaisen huomiövärin ansiosta. Alueen pääopasteita tukevaa informaatiota sijoitetaan tarpeen mukaan teräsporttikehiköihin ja aukion muihin keltaisiin konttirakenteisiin. Myös 'Sumpun' seinärakenteet toimivat opastepintoina. Opasteissa on mahdollista tuoda esille alueen tarinoita ja siihen liittyvää historiaa.

Toiminnot

Kalasataman alueesta tulee tärkeä liikenteellinen solmukohta Helsinkiin. Useammasta aukiosta koostuva tilasarja on toiminta-

mahdollisuuksiltaan monipuolinen: alueella vaihdetaan kulkuvälineestä toiseen, pyöräillään, oleskellaan, katsellaan tapahtumia, vietetään aikaa tai vuokrataan rannasta kanootti tai luistimet, kei-nutaan, kiipeillään, istutaan terrassilla, tanssitaan, juhliitaan...

SUUNNITELMAN OSA-ALUEET:

1. Englantilaisaukio

Kalasataman keskuksen seinustalla aukio on jätetty avoimeksi tilaksi. Aukion kivettyä pintaa elävöitetään jäsentelemällä graniittilaatat erilaisilla ladontasuunnilla, pintakäsittelytavoilla sekä kivien värisävyeroilla. Kivetty pinta jatkuu Leonkadun shared space -tilana Kalasataman puistoon. Kiveysvyöhykkeelle voidaan vapaasti sijoittaa kahviloiden ja ravintoloiden terasseja. Kauppakeskuksen seinustalle suunnitellun vesiputousseinän edustalla on korotettu puutaso, jolla voi levähtää solisevan veden äärellä. Englantilaisaukion pohjois- ja eteläpäässä polkupyörätelineet ja penkit on sijoitettu puiden ympärille kootuiksi ryhmiksi. Aukion tunnuspuiksi on esitetty erilaisia terva- ja harmaaleppälajikkeita.

Englantilaisaukion keskellä on leveä asfalttivyöhyke kevyen liikenteen ja huoltoajon reittinä. Reitti kulkee puiston valaisimina toimivien korkeiden teräsporttien lävitse. Kevyen liikenteen pääreitti on jaksotettavissa erilaisiin kaistoihin ja soveltuu mitoitukseltaan myös kaikelle huoltoajolle. Muuta ajoliikennettä aukiolle ei ohjata.

Aukiotilaa jäsentävät aaltoilevat maastokummut, jotka korkeimmillaan nousevat kolmisen metriä aukion peruspintaa ylemmäs. Kumpujen laella on näköalatasanteita ja puulaituri. Pohjoisosan turva-alustapintaiset maastokummut muuttuvat nurmipintaiseksi oleskelukummuiksi Kalasataman puistoa lähestyttäessä. Loivat maastoluiskat laskevat kohti oleskelun kannalta suotuisinta valon- ja ilmansuuntaa. Nurmikumpujen jyrkemmät, katujen puoliset rinteet valtaavat keväisin sinisten sipulikukkien aallot. Maastokumpuja lukuun ottamatta aukion peruspinta on lähes tasainen. Englantilaisaukion pintavedet ohjataan kilpailun lähtötiedoissa esitettyjen tulvareittien mukaan. Osa niistä johdetaan nurmipintaiseen puiden ympäröimään hulevesipainanteeseen Arielinkadun risteyksessä.

Aukiotilaa reunustavat betonimuurit, joiden pinnat on jäsen-nelty urittamalla. Pystyseinät toimivat mm. kiipeilyseinänä. Infoseinästä käsin voidaan valita haluttu vaikeustaso, jolloin valitun vaaka-suuntaisen reitin kiipeilyotteet syttyvät valaistuna seinäpinnalle. Seinät toimivat myös kumpujen sisälle integroitujen IV-kuilujen seinärakenteina ja suojakaiteina. Ilma-aukkojen kohdilla betoniin on tehty rei'tys, jonka takana on tekninen ritilä. Osa ilmanvaihtokuiluista on integroitu maastokumpujen sisään joko kokonaan tai osittain. Osa IV-kuiluista jää osaksi aukiotilaa keltaisina satamakontteja muistuttavina kappaleina.

Metro- ja Kulosaarensiltojen alapuoli on vaijereiden ja verkkojen maailmaa. Sillan alle sijoittuu vaijerikeinujen alue. Keinujen vaijerit on kiinnitetty sillan kansirakenteisiin ja ankkuroitu maahan, jotta keinumisen vauhtia voidaan säädellä.

Sillan kannatinpylväiden väliselle alueelle on viritetty suuri oleskelu- ja kiipeilyverkko, jonka teräsputkitukirakenne seuraa aaltoilevaa maastonmuotoilua. Verkkoon pääsee kiipeämään sillan kannatinpylväiden välistä nousevia maastokumpuja pitkin ja sen alta voi kulkea pohjois-eteläsuunnassa valettua turva-alustaa pitkin.

Oleskeluverkon taustalta nousevat kaukolämpö- ja IV-putkia ympäröivät pystysuuntaiset suojaverkot, jotka kiinnittyvät Kulosaarensillan alapintaan. Kulosaaren sillan alla olevat kunnallistekniset putkistot on ympäröity rakenteella, joka estää pääsyn niiden lähelle, mutta joka lukitun oven kautta mahdollistaa huoltotoimet. Putkistoja suojaavat verkot ovat vedettyä teräsverkkoa. Verkko on tiheä ja tiivis rakenne 2,5 metrin korkeuteen, mikä estää kiipeilyä. Suojaverkon yläosa on rst-verkkoa, joka harvenee ylöspäin ja kiinnittyy osaksi sillan alapintaa.

Huoltoputkien suojaverkkorakenteisiin on integroitu led-mediavaaloverkko. Verkkoaihe muuntuu veistosmaiseksi, interaktiiviseksi kokonaistaideteokseksi valaistuksen avulla. Välttämättömästä ja huomaamattomasta tausta-aiheesta tulee teknologian avulla aukion katseenvangitsija. Tavallisesti mediaverkko voi olla esimerkiksi rauhallista aaltojen liikettä ilmentävä pinta, josta heijastuu liikkuvaa valoa myös maanpintaan. Erikoistapahtumina verkko aktivoituu. Mediaverkko voidaan ohjelmoida reagoimaan ihmisten toimintaan tai tiettyyn ajankohtaan. Kun esimerkiksi lapsi kiipeää oleskeluverkkoon, liikkeen vaikutus heijastuu sillan alapinnassa olevaan mediaverkkoon, joka väreilee vesipinnan tapaan.

2. Ranta-aukio

Ranta-aukio tarjoaa ainutkertaiset puitteet erilaisille kaupunkitoiminnoille. Sillan alle muodostuva korkea, siltapilareilla ja betoniseinäkkeillä jaksottuva tila on jätetty avoimeksi ja materiaaleiltaan pelkistetyksi. Aukion peruspinta on valettua betonia. Pinta on muotoiltu meren tasolle laskeväksi maljaksi, josta meri pääsee aaltoilemaan osaksi aukiota. Vedenpinnan korkeusvaihteluista ja aallokon voimakkuudesta riippuen vesiaiheen laajuus ja luonne aukiolla vaihtelee. 'Pylvässalin' viimeistelevät katosta riippuvat 'kattokruunu'-valaisimet. Aukiotilan tunnelmaa voidaan muuttaa merkittävästi valaistuksen avulla.

Meren äärelle, valoisimpaan paikkaan, on sijoitettu laaja, porrastettu puulaituri, jossa voidaan pitää vaikka kaupunkitanssit. Talvela laiturilta pääsee luistelemaan meren jälle.

Ranta-aukiolle on sisäänkäynti myös mereltä päin. Kalasatamaan pääsee tulevaisuudessa myös vesibussilla, jonka pysäkki sijoittuu ranta-aukion laidalle. Veden päälle rakennettu teräsratiläsilta johdattaa Kulosaaren sillan valtaviä betoniseinäkkeiden välistä päätilaan.

Portaittain laskeva kanoottilaituri alaslaskuluiskineen on sijoitettu pohjoisesta tulevan rantareitin ja ranta-aukion väliin olemassa olevan vesialtaaseen. Viereiseen rakennuksen pohjakerrokseen voidaan sijoittaa kanoottivuokrauksen, -säilytyksen ja/tai -myynnin toimipiste.

Kanoottilaituria reunustaa kevyen liikenteen siltarakenteisiin kiinnitetty valaistu vajjeriseinätaideteos, joka avautuu myös ranta-aukion puolelle. Aihetta jatkaa vajjerikeinujen rivistö.

3. Hermannin rantatien 'Sumppu'

Hermannin rantatielle Kalasataman sillan alle on tehty katettu odotustila, joka suojaa sateelta, tuulelta ja on akustiikaltaan pehmenetty tila. Sumpuksi nimetty katosrakenne jakaa katutilan kahteen erilliseen osaan, mikä osaltaan pienentää katumelua. Ehdotettu katos sijoittuu raitiovaunukiskoille ja sen odotuslaituille varatulle keskikaistalle ja noudattaa muilta osin katusuunnitelmien mitoitusta ja pinnantasausta.

'Sumppu' koostuu teräskehärungosta sekä kehien väliin sekundäärirunkoon kiinnitetyistä akustoiduista julkisivulevyistä ja lasipinnoista. Teräsrakenteisiin voidaan integroida mm. raitiovaunun ajojohtimen kiinnitysvajjerit, valaistus, infotaulut yms. välineistö, joka kuormittaa yleensä katutilaa. Katosrakenne saa värityksensä ja rytminsä Kalasatama-sanasta tulevasta viivakoodista. Katosrakenne muuttuu umpitilasta vähitellen jommalta kummalta sivuiltaan avoimeksi katokseksi ja pelkistyy lopulta risteyskäytävällä teräsportivalaisimiksi. Sama rakenne toimii Englantilaisaukion perusvalaistuksena.

4. Metroaseman ympäristö

Kalasataman metroasemaa sivuava ja Junatien suuntaan Hermannin rantatieltä kaartuva Lautatarhantien uusi kevyen liikenteen reitti johdattaa Suvilahteen sekä Kalasataman keskukseen. Reittiä reunustavat matalat kummut, jotka soveltuvat mm. skeitaukseen. Kulkupinta ja kummut päällystetään asfaltilla, johon maalataan maastonmuotoilua korostavaa graafista kuviointia.

Akustiikka ja meluntorjunta

1. Kulosaarensillan alla käytetään hiljaista asfalttia ja madallettuja ajonopeuksia. Capellan puistotien laidalla olevat maastokummut vähentävät autojen rengasmelua ja rajaavat Englantilaisaukion puolelle suojaisia oleskelutiloja. Aukiolla käytettävät pehmeät pintamateriaalit, kuten turva-alustat, nurmipinnat ja erilaiset verkkorakenteet ehkäisevät ja vaimentavat suurina pintoina kovilla pinnoilla syntyvää kaikua.

2. Arielinkadun vaihtelevan korkuiset ja -kokoiset kummut suojaavat sekä tuulta että melua vastaan. Kalasataman keskuksen puolelle rajautuu suojaisia aukiotiloja.

3. Leonkadun shared space-tilan kohdalla käytetään hiljaista asfalttia ja madallettuja ajonopeuksia.

4. Hermannin rantatien leveä katutila on jaksotettu kahteen osaan akustoivan raitiovaunujen odotustilan avulla.

Ehdotuksen *Herbarium futurum* arvostelu

Ehdotuksen teemat ankkuroituvat vahvasti alueen historiaan: satamamenneisyyteen ja painolastikasveihin. Erilaisia rakenteita peittävät ja suojaavat metalliset ornamentit ja verkot ovat saaneet näistä innoituksensa, samoin valtavaksi suurennettujen siementen veistosarja. Vastapainona on koko alueen maantasossa jatkuva ja näyttävä kolmiomainen kiveyskuvio.

Englantilaisaukiosta on suunniteltu varsin puistomainen tila puuriveineen ja laajoine istutusalueineen. Avoin päällystetty pinta painottuu pohjoisosaan siltojen alle ja Työpajankadun päähän. Osa istutusaltaista on luonnonkivisten paasi-istuinten reunustamia. Leonkatua kohden kuljettaessa maanpinta nousee muodoiksi, jotka liittyvät näköalapaikka- ja kahvilarakennukseen. Syntyy mielenkiintoinen paikka kaupunkirakenteellisesti merkittävässä kohdassa, mutta sommitelman seurauksena Leonkadun ja Englantilaisaukion risteämiskohdasta tulee tukkoinen. Näköalatasanne-kahvila-kompleksi peittää pitkät näkymät Englantilaisaukiolta merelle ja Kalasatamanpuistosta koilliseen. Toisaalta Englantilaisaukiolla keskusta ympäröivä vapaa aukiotiila kutistuu riittämättömän kapeiksi nauhoiksi tuleville ihmismäärille.

Siltojen alapuolelle on sijoitettu toiminnallista aluetta, laituriterassi, kahvila ja välinevuokraamo. Kuloosaarensiltaan nousevien kaukolämpöputkistojen ja vesijohdon suojaus on esitetty mielenkiintoisella kasvihuoneratkaisulla, joka esitetyllä tavalla toimii myös putkistojen suojauksena, jollei kasvihuone ole yleisessä käytössä. Vesiliikennelaituri sijoittuu uuden puusillan yhteyteen Kuorekarinsalmen puolelle. Ratkaisu on toteutettavissa, mutta taloudellisesti kilpailuohjelmassa esitettyä, nykyisen altaan käyttöön perustuvaa ratkaisua kalliimpi. Sillan alle esitetty köysirata jäi epäselväksi. Metroaseman pohjoispuolinen skeittausalue on sopivalla paikalla.

Ehdotus arvioitiin investointi- ja ylläpitokustannuksiltaan kilpailun kalleimmaksi. Runsaista kasvillisuuspinnoista huolimatta vaativalla erikoiskiveyksellä käsiteltävää aluetta on laajalti. Esitetyn kolmiomallisen massiiviluonnonkiven hankinta- ja asennuskustannukset ovat selvästi korkeammat kuin suorakaiteen muotoisilla luonnonkivilaatoilla.

Painolastikasviteemaa ei ole onnistuttu abstrahoimaan tarpeeksi. Herkkä konsepti on tuottanut runsaasti ornamenttien tasolle jäävää käsittelyä, jonka yhteys Kalasatamaan tai sen historiaan jää lopulta löyhäksi. Toisaalta siltojen alapintojen rakenteet ja osa veistoksista aikaansaavat esitetyssä mittakaavassa jopa väkivaltaisen vaikutelman. Ilmanvaihtorakenteiden vaatimien verkkojen ja luukkujen sovittamista onnistuneesti monimuotoisiin veistoksiin ei pidetty realistisena. Valaistussuunnitelmassa on paljon ideoita. Erityisesti ajatus projisoinneista on toteuttamiskelpoinen. Sillanalaisille alueille on esitetty akustisia toimenpiteitä, jotka parhaimmillaan toimisivat alueen viihtyvyyttä parantavasti.

Englantilaisaukion jalankulkua ja pyöräilyä ei ole ehdotuksessa eroteltu selkeästi pintamateriaalien avulla. Polkupyöräpaikkoja on esitetty runsaasti. Leonkadun, Hermannin rantatien ja Lautatarhankadun jatkeen käsittely on liikenteellisesti toimivaa.

Englantilaisaukion pohjoisosassa ilmanvaihtotornien viereinen kummun esitetty korkeustaso +5.5 voi aiheuttaa pohjanvahvistustarpeen. Englantilaisaukion eteläosan maastokummut ovat mahdollisia, jos niitä ei sijoiteta rakennettujen kunnallistekniikan putkistojen päälle. Englantilaisaukion taseus on esitetty kilpailuehdotuksessa hyvin huomioiden Kalasataman keskukseen sisäänkäynnit ja tuleva lattiataso +2,80. Myös hulevesi- ja tulvareittitarkastelu on ehdotuksessa esitetty hyvin. Hulevesiaihe Englantilaisaukiolla ei kuitenkaan ole ainakaan hulevesien imeytyksen osalta realistinen.

Vaikka ehdotus on lähtökohdiltaan runollinen, se ei tarjoa maisema-arkkitehtonisesti vakuuttavaa, selkeää ilmettä keskeiselle kaupunkitilalle. Ehdotuksen kehityskelpoisuutta laskevat kaupunkikuvallisiin perusratkaisuihin ja mittakaavan hallintaan liittyvät virheet.

ENGLANTILAISUKIO

HERBARIUM FUTURUM

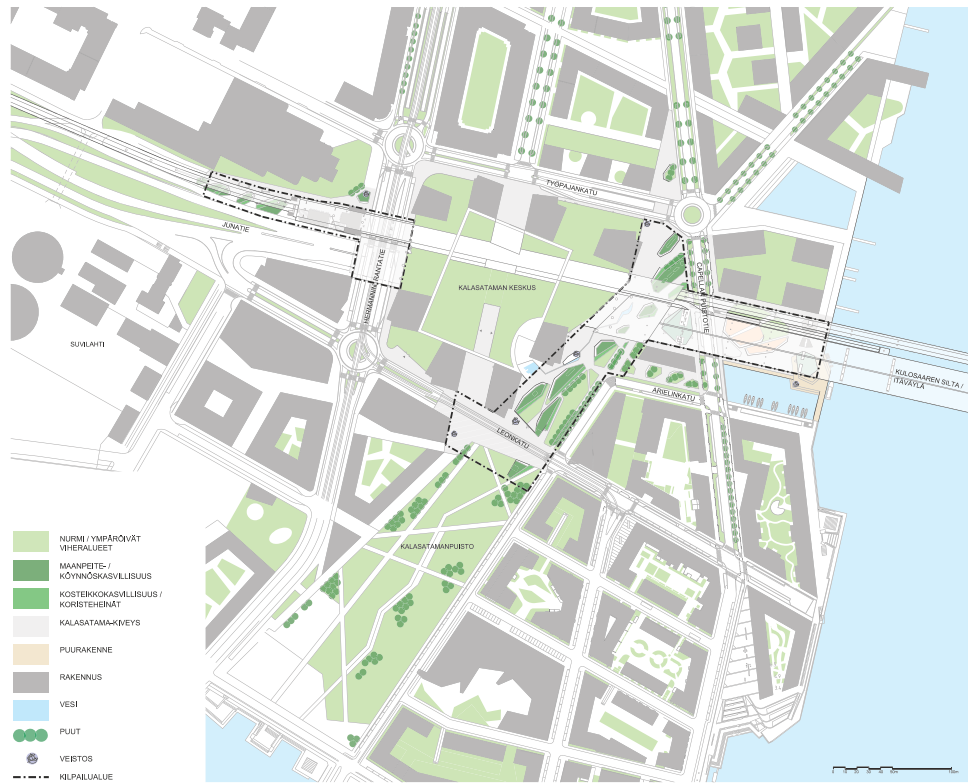
Ehdotuksen kantavana teemana on juurruttaa ulkottilojen avulla Kalasataman kaupunginosaa sen paikkaan ja historiaan, löytää paikan henki, 'genius loci' - Se on peruskallioissa, laivoissa, merenrannassa, täyttöalueen alla jääneissä tuolissa ja kivienkoloista työttyissä kasvissa. Aina kaukomailta asti Kalasatamaan sellasi kasvien siemeniä meren yllä laivo-lastien mukana. Sitkeimmät niistä sopeutuivat ja juurtuivat - painolasti- ja tulokaskasvit menestyivät alueella. Samalla tavalla Kalasataman uudet asukkaat kotoutuvat ja juurtuvat tähän uuteen paikkaan kaupungissa. Tulokkaista tulee paikallisia.

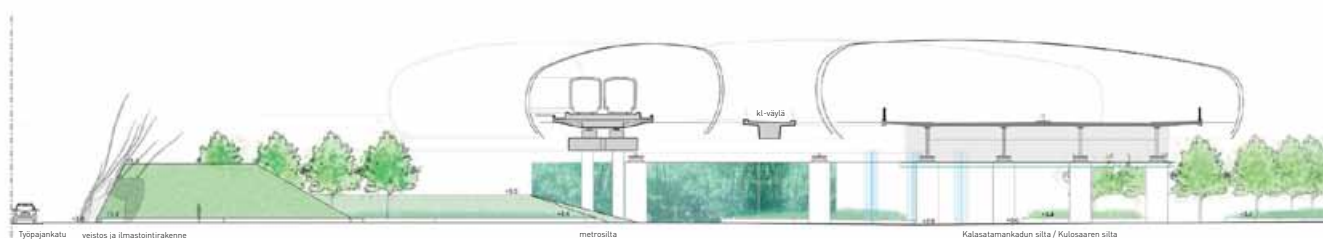
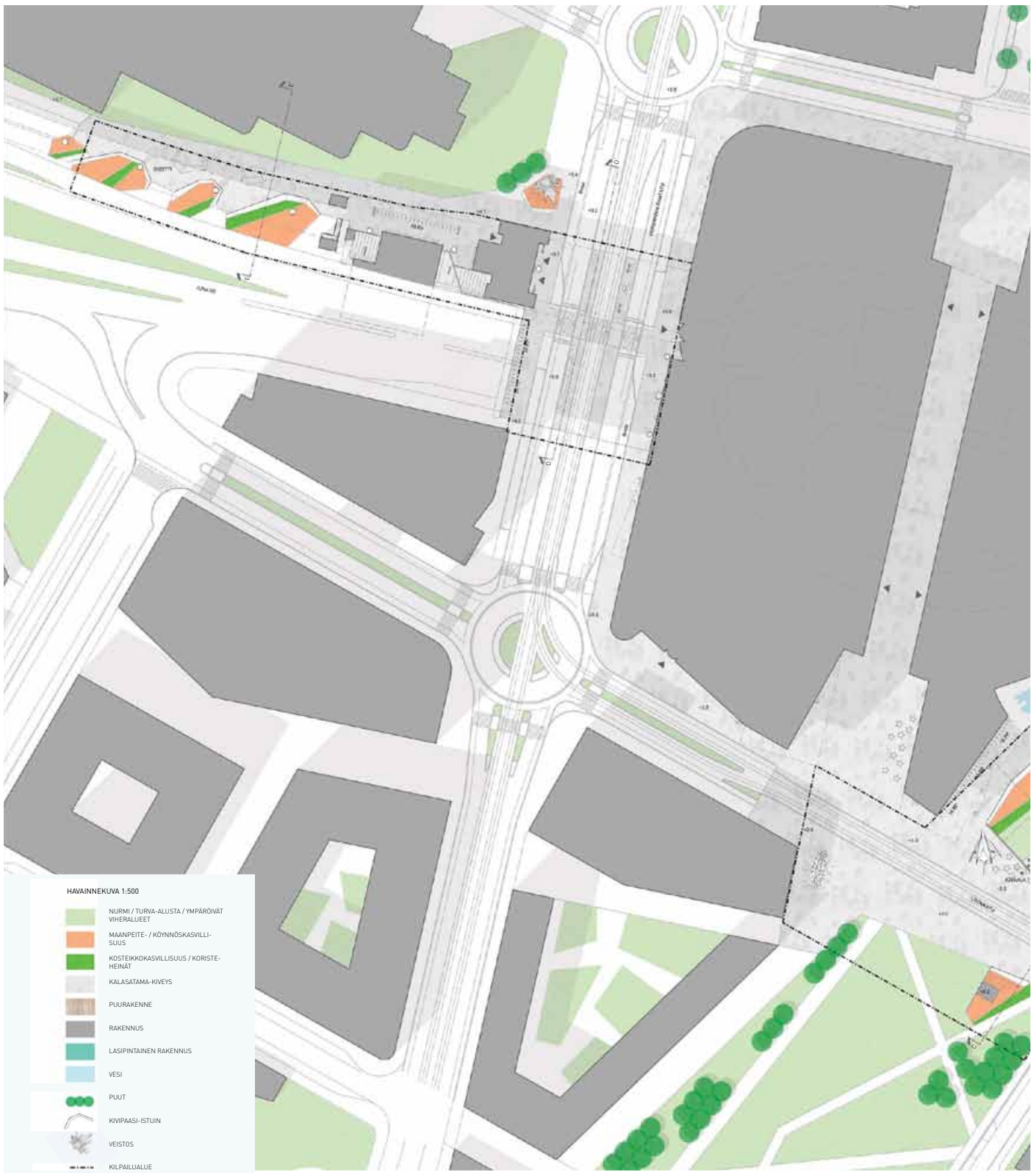
Ehdotuksen 'Herbarium futurum' kantavana ideana on aluetta ennen rakentamista hallimien kallioiden ja kasvien näkyminen uudessa kaupunginosassa. Sommitelmaan muotokielii ja materiaalit ovat inspiroituneet Englantilaiskallioista ja koko alueen läpi menevä taideema sitoo ulko-alueet yhteen painolasti- ja tulokasajaisista ammentavalta taiteella.

Englantilaisaukion läpi soljuu "kalliolohkareiden ja luotojen" sarja: nurmi- ja kasvillisuuskummut jatkavat puiston viheraksella aukion läpi. Kumpuja rajaa graniittiset istuinpaadet, joiden muotokielii muistuttaa kallioreunaa. Aukion graniittinen pinta on kuvioitu särmikkäin laatoin, joka muodostaa koko kilpailualueen kattavan Kalasatama-kiveksen. Keskellä "kallion ruijessa" virtaa puro. Vesialueen alku on pystysuorissa vesipaisissa, joiden putoukset muodostavat pilarimetsikön sillan tolppien kanssa. Putouksen ääni luo miellyttävän äänimaailman sillan alle.

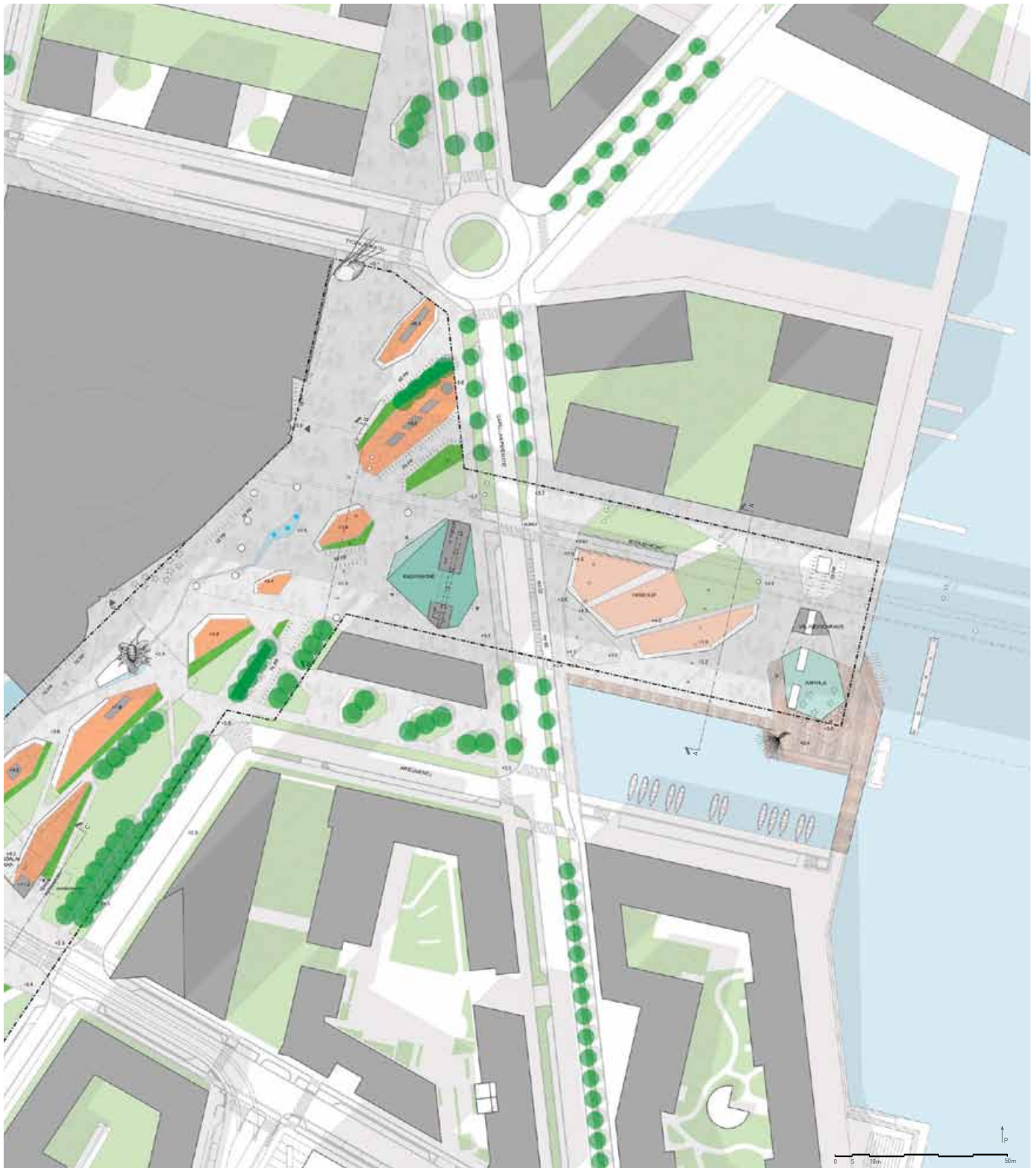
Aukiolle nousevat huolto- ja ilmastointirakenteet sijoitetaan vaihtelevasti joko taiteeseen sisään (ks. taideoisio) tai ne verhoetaan maastonmuodon sisään istutettavalla rakenteellisella kuetulla kasvillisuusistuksilla tai kynnösoisilla. Tällöin tarvittavat ilmanottoaukiot verhoetaan taideiteeman mukaisella ornameintein perforoiduilla metallilevyillä. Leonkadun reunaan olevan kallioparkin hissi- ja porraskulun yhteyteen muodostetaan etelään avautuva lämmin seinämä ja sen taakse kahvila, kioski, tms. Sen päälle syntyy näköalapaikka kaupunkinäkymien ja keskustan kirkkottomien tarkkailuun. Leonkadun ylitteä yhtenäinen Kalasatama-kiveys. Kiilamaisen tilan portteina toimivat siemen-aiheiset veistokset, joista toinen katkeaa sisäänsä ilmastointikulun (jettöpuuna-almi, Anagallis arvensis). Toimen Kalasataman puiston puolelta oleva veistos sijoitetaan kaupakeskuksen läpi kulkevan akselin päähän näkyvän päätteeksi (väkärpuro, Caucalis platycarpus).

Englantilaisaukion rajaa Capellan puistojen suuntaan kunnallisteknisten putkistojen lämpöhukan talteen ottava kasvihuone, jossa eksoottisia kasveja kasvatetaan kaupunkilaisten iloksi. Ehdotuksen teeman mukaisesti rakennuksesta tehdään särmikkä "tasikallio". Putkistot ovat kasvihuoneen sisällä kahdessa eri koteloissa, joiden rinnassa toistuu taidealteen ornameentikuvio. Muualta maailmalta tulneiden eksoottisten kasvien tuominen kaupunkitilaan tuo läsnäkökulman taideiteeman ja samalla hienovaraisesti viittaa alueen satamatoimintaan porttina eksoottiseen "ulkomaailmaan". Tämä vihreä keidas tuo lämmön ja "auringon" sillan alle myös talviaikaan. Kasvien lisäksi sietä voi kasvattaa perhosia, joihin perhostalo toimisi matkailukohteena ja nähtävyytenä.

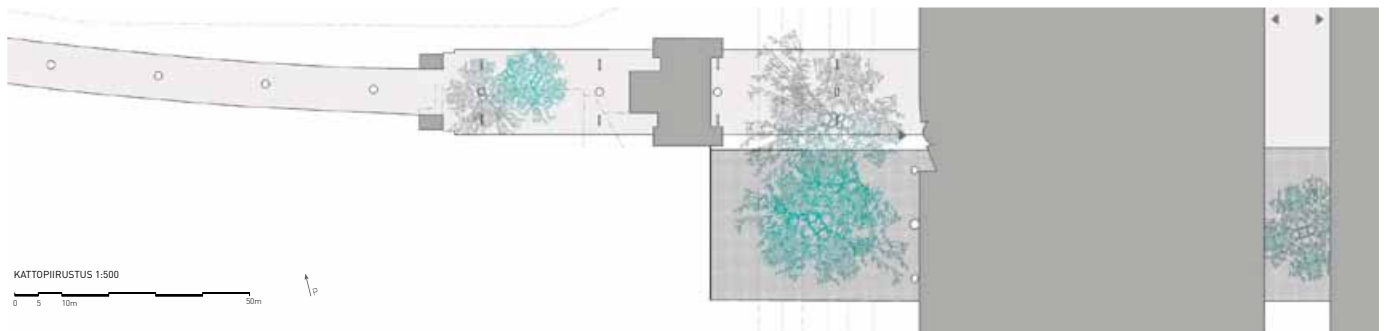

ENGLANTILAISAUKION JULKISIVU KALASATAMAN KESKUKSESTA ITÄÄN 1:200

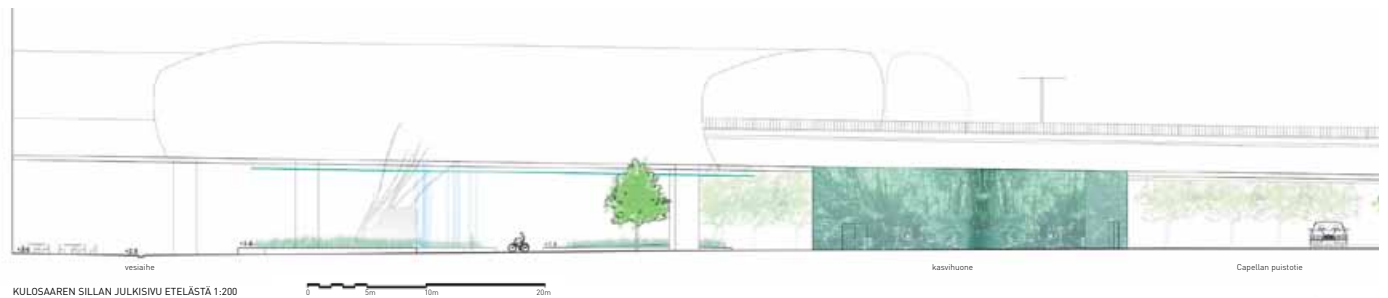

KAHVILA JA TOIMINNALLINEN ALUE KULOSAAREN SILLAN ALLA

KATTOPIIRUSTUS 1:500

0 5 10m 20m

KULOSAAREN SILLAN JULKISIVU ETELÄSTÄ 1:200

0 5 10m 20m

vesialue

kasvihuone

Capellian puistote

Capellan puistotien itäpuolella on toiminnallinen alue. Itäväylälle nousevan kevyen liikenteen rampin molemmille puolille tehdään laajat turva- alustalla pinnoitetut alueet. Rampin pohjoispuoli on varattu boulderointin ja kipeilyyn. Metroradan alle sijoitetaan köysirata. Alue mahdollistaa parkourin ja pallopelien harrastamisen. Rampin eteläpuolelle voidaan sijoittaa myös ns. parkour-rata. Sillan alusen päätteenä on lastalo, jossa on kahvila ja sen yhteydessä kanoottikeskus ja välinevuokraamo. Kanoottien lisäksi sieltä voi vuokrata mm. kalastusvälineitä ja pelivälineitä, talvisin sukia, luitomia ja pilkkivälineitä. Kahvila avautuu ison puseen lattiterassin avulla merelle Hoepsalmen ja Mustikkamaan suuntaan. Laturin yhteyteen sijoitetaan vesibussin pysäkki. Laturille sijoitetaan siemen-aiheinen veistos tunnisteeksi Kalasataman alueelle saapumisesta.

Kalasataman keskuksen länsipuolella oleva metroaseman ympäristö käsitellään saman teeman mukaisesti. Alueen pohjoisvastaan muodostuva kaupunkiaukio pinnoitetaan samalla Kalasatama-kiveyksellä, jota jatketaan jalankulkijoiden reitillä Hermannin rantatien yli kauppakeskukseen suojatien kohdalla. Metrossillan alle työntyvä Junatien luiska käsitellään Englanttilaisaukion muotoisella toistavalla kasvillisuus- ja kiviäihillä. Kuvassa pärjäävillä kasveilla rytmitetään kivettyä luiskaa. Alareunan korotetut kivihaudet muotoillaan skeittaukseen sopiviksi. Luiskaan muotoillaan ramppoja. Rullalautailualue rajataan kevyen liikenteen väylästä raitaukseen sopivilla korotetuilla kalliomuodoilla. Paikka on kuin luotu skeittaukseen, koska tällä kohtaa se ei aiheuta häiriötä ympäristön asukkaalle. Taideteemaa jatketaan myös tällä alueella ja metroaseman sisäänkäynnin edustalle sijoitetaan yksi siemen-aiheinen veistos maamerkiksi.

Suunnittelualueen molemmissa osissa sillan alakatto käsitellään ympäristötaideteeman mukaisesti: Pilarin juureen "kytkettyyn" painolasikasvi on skaalattu uusien pilvenpiirtäjien mittakaavaan ja sen metallinen lehvästö peittää alleen sillan alakaton.

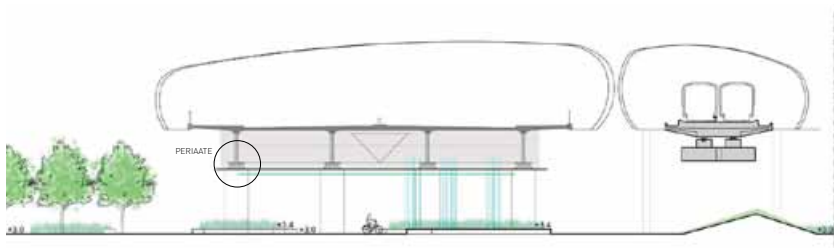
Äänimaisema - linnunlaulua, tehtien havinaa ja hiljaiset pisteet

Sillan alus tilojen perusäänimaisema muutetaan akustoisella palkkien pystypinnat ja siltakannen alapinta kauttaaltaan. Ratkaisuna on 100 mm kapseloitua akustovillaa, joka ripustetaan pieninäsuojaverkkoa käyttäen. Tekninen äänenvaimennusratkaisu jää pilloon alapuolelle tulevien näkyvien alakattoratkaisujen taakse. Ratkaisulta hävitään tilan kaikuisuus ja sillan alle tullessaan kulkija havaituu äänimaiseman rauhoittumiseen - hieman kuin astuisi metsään.

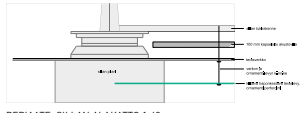
Kattorakenteeseen kätketään liitetunnistimilla aktivoitua äänilähdejärjestelmä. Paikasta toiseen siirryttäessä aktivoituu paikallisia äänimaisemia: tehtien havinaa, linnunlaulua, veden ääniä, säälököä, jne. Osana järjestelmää sillan alle loihditaan myös tyystin hiljaisia paikkoja vastaatoteknikkaa käyttäen.

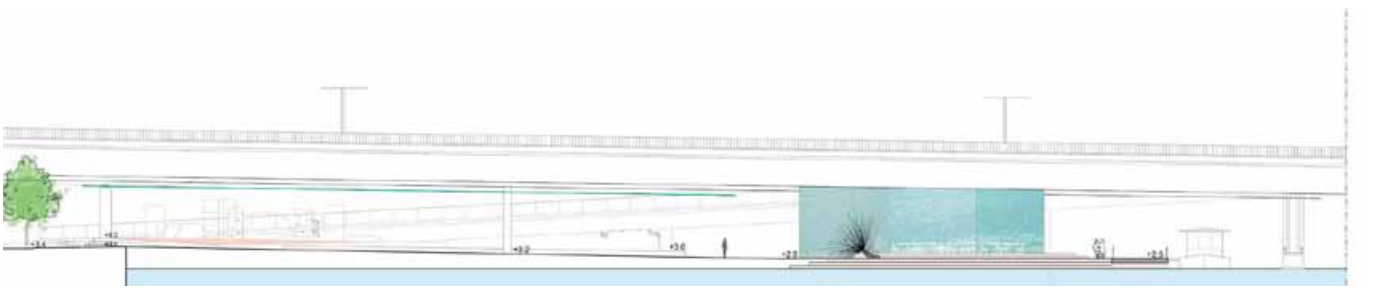
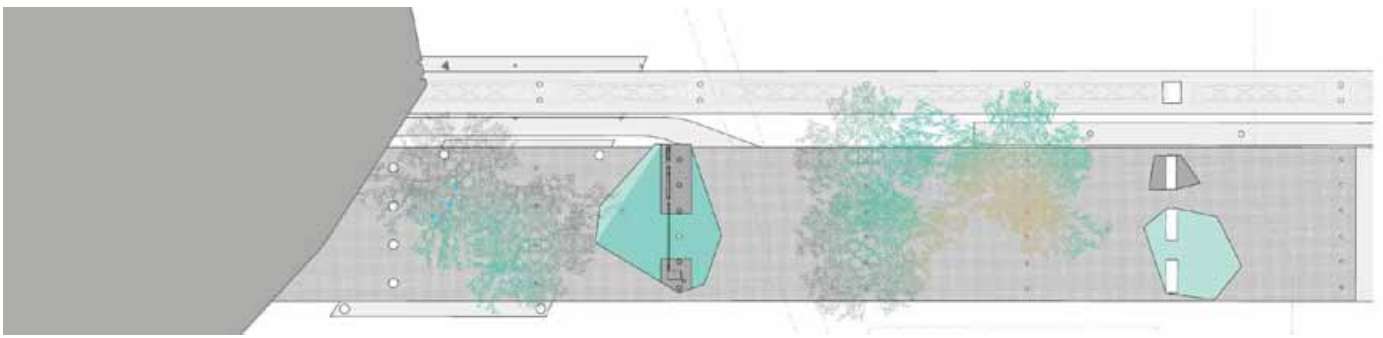
A-A' KULOSAAREN SILLAN POIKKILEIKKAUS, toiminnallinen alue 1:200

B-B' KULOSAAREN SILLAN POIKKILEIKKAUS, Englanttilaisaukio 1:200

PERIAATE: SILLAN ALAKATTO 1:40

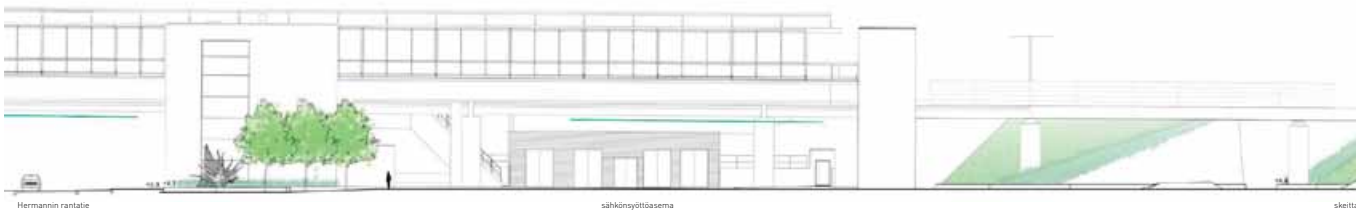
toiminnallinen alue kahvila ja laturiterassi vesibussi

LEONKATU

SKEITTIALUE

Hermannin rantatie

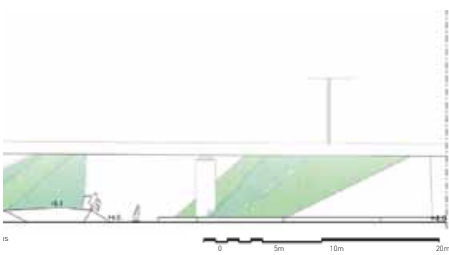
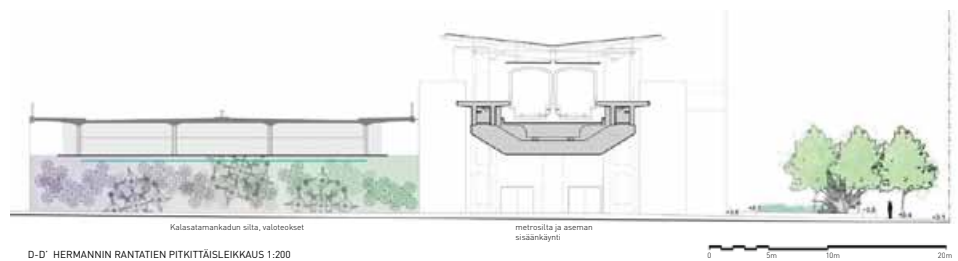
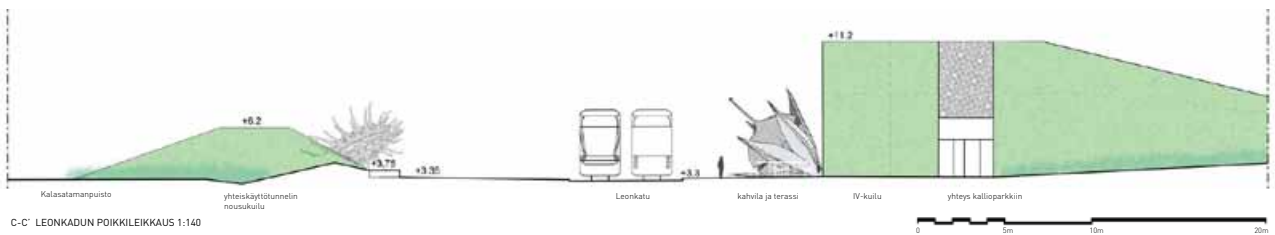
sähkönyötiläsema

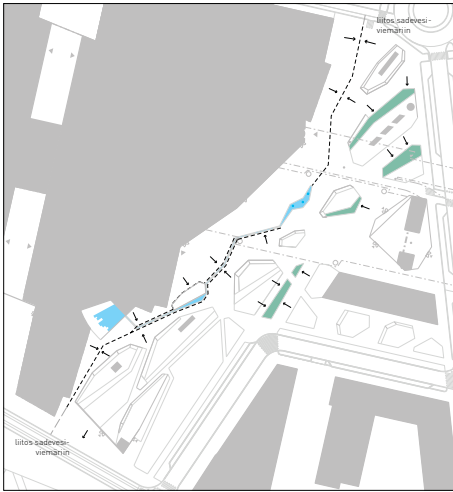
skeitti

METROASEMAN JULKISIVU POHJOISESTA 1:200

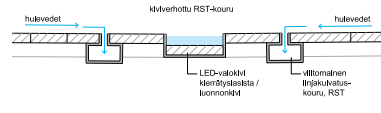

LEONKATU

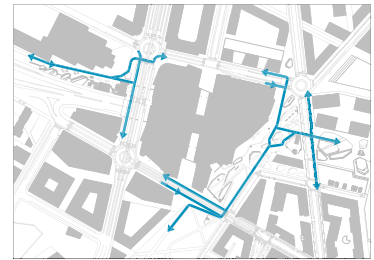

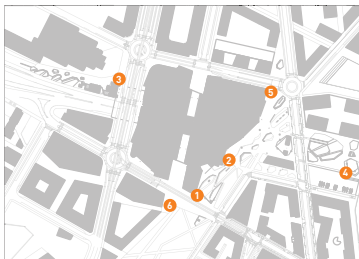
ENGLANTILAISAUKION KUIVATUSPERIAATTEET 1:1000

PERIAATE 1: VESIAIHE JA KUIVATUS 1:20

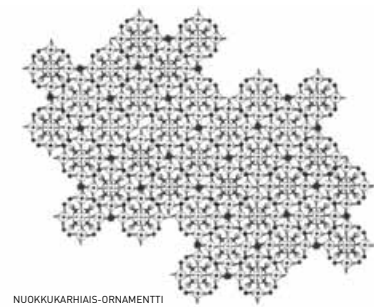
PYÖRÄILY 1:4000

SIEMENTEN PAIKAT 1:4000

PARANTAVA ORNAMENTTI

NUOKKUKARHAIIS-ORNAMENTTI

Taitteen lähtökohdina ovat Kalasataman alueelle tyypilliset tulokas- ja painolas-
tikasviljat sekä satama-alueen merkitys kulttuuristen vaikutteiden levittäjänä.
Painolasikasveiksi kutsutaan laivojen painolastinaan käyttämien maa-ainesten
mukana levinneitä vieraslajeja. Kalasataman alue ja Sörnäisten niemi on ollut en-
nen rakentamistaan tärkeä painolasti- ja tulokaslajien esiintymisalue.

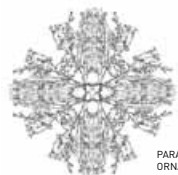
Ehdotuksessa tulokaskasvien siemenet esiintyvät veistoksina Kalasataman alu-
eella. Siemenveistoksilla korvataan osa ilmastoinnin vaatimista rakennuksista.
Nämä ilmaa puhdistavat, hengittävät siementulokkaita viittaavat alueen histori-
aan, mutta toimivat myös symboloina globaalille monikulttuurisuudelle ja ekolo-
giselle ajattelulle.

Kulttuurisen vaikutuksen ja moniarvoisuuden teema näkyy ehdotuksessa orna-
menttien muodon käytössä Kulosaaressa sillan alla, siemenveistosten verkko-
rakenteissa sekä ilmastointiritilöiden kuvioinnissa. Ornamenttisuus viittaa perin-
teiseen kasviornamentin ajatuksen, mutta samalla se tuo tuulahduksen kasvien
alkuperämaan kulttuurista.

Hengittävät siemenet

Kolme Englantilaisaukion ilmastointirakennusta korvataan tulokaslajien sieme-
nistä muotonsa saavilla veistoksilla. Ilmastoinnin vaatimat tilat jäävät kokonaan
veistoksen sisäpuolelle. Ilmavahtokanavat ohjataan siemenen ylempiin osiin ja
ulokeisiin, jotka on rakennettu verkkorakenteesta.

Veistokset kootaan hitsaamalla laserleikatusta, kiiltävästä haponkestävästä te-
rästä ja lasista verkkorakenteesta. Verkkorakenteen tehdään ornamenttisuutta lä-
pinäkyvä rakenteena. Kunkin siemenen verkkorakenteen ornamentin kuviointi
viittaa kyseisen kasvilajin alkuperämaan ja levinneisyysalueen kulttuuriin.

PARANTAVA ORNAMENTTI

Englantilaisaukiolle, Junatien varteen sekä Kulosaaressa sillan alle sijoitetaan li-
säksi kolme vastaavasti toteutettua siemenaiheista veistosta. Siemen-veistokset
ovat seuraavat:

1. Peltopuna-almi, Anagallis arvensis
Painolasikasvi
Alkuperäalue Etelä-Eurooppa
Veistos sijoittuu Leonkadulle suunnitellun kahvilan vierelle. Veistos korvaa ilmas-
tointirakennuksen. Tarvittava laitteisto sijoitetaan veistoksen sisälle.
2. Lapahierakka, Rumex obtusifolius
Satama-alueiden tulokaslaji
Alkuperäalue Etelä-Amerikka
Veistos korvaa ilmastointirakennuksen. Tarvittava laitteisto sijoitetaan veistok-
sen sisälle. Veistos sijoittuu Englantilaisaukiolle kauppakeskuksen sisäänkäynnin
edustalle.
3. Liuskamalva, Atriplex hastata
Sataman tulokaslaji
Alkuperäalue Pohjois-Afrikka, Lähi-itä, Eurooppa
Veistos sijoittuu metroaseman sisäänkäynnin läheisyyteen Junatien varrelle.
4. Nuokkukarhaiainen, Carduus nutans
Painolasikasvi
Alkuperäalue: Etelä-Eurooppa, Välimeren seutu, Pohjois-Amerikka
Veistos sijoittuu Kulosaaressa sillan alle suunnitellulle laiturille.
5. Pantahainä, Setaria pumila
Satama-alueiden tulokaskasvi
Alkuperä Keski- ja Etelä-Eurooppa
Veistos sijoittuu sillan pohjoispuolelle kauppakeskuksen seinustalle. Veistos kor-
vaa ilmastointirakennuksen.
6. Väkäpurho, Caudex platycarpus
Satama-alueen tulokaslaji
Alkuperä Keski- ja Etelä-Eurooppa
Veistos sijoittuu Leonkadulle kauppakeskuksen sisäänkäyntiä vastapäätä.

Parantava ornametti

Kulosaaressa sillan alapintaa peittää kiiltävästä terästä leikattu ilmava verk-
komainen rakenne. Kattorakenne perustuu rohtomesikkä-kasvin (Melilotus officinalis)
muotoon. Kasvi on muotoiltu ornamenttinen pinta, joka levittää Kulosaa-
ressa sillan alapinnalla. Ornamenttirakenne nousee pykään ylöspäin kattoon
muodostaen kapiteelin sillan tukipileteille. Ornamenttirakenne on kalossa kol-
messa tasossa ja luo tilallisen ja koristeellisen verkoston.

Katon ornametti on toteutettu kiiltävästä haponkestävästä teräksestä ja se kiin-
nitty sillan alapintaan. Kiiltävä materiaali heijastaa ympäristön valoa ja luo ai-
neettoman heijastelevan rakenteen raskaan siitarakenteen alle.

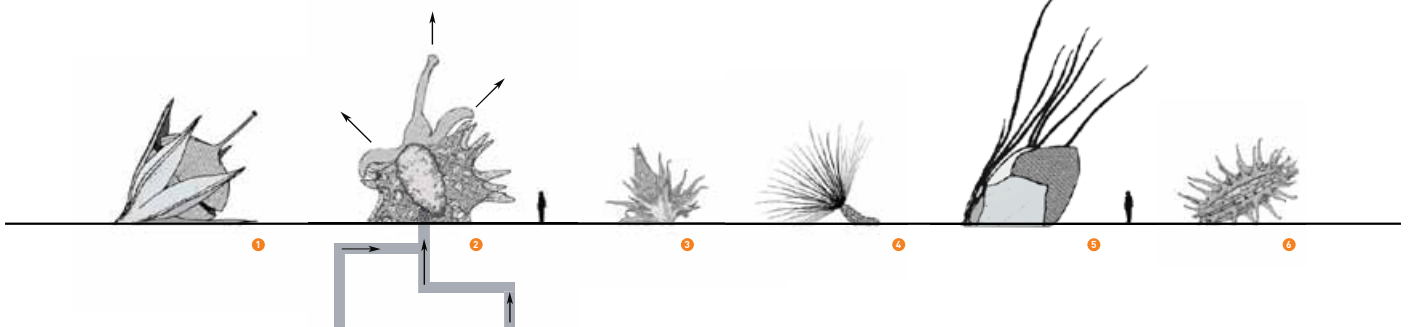
Rohtomesikkä on painolasikasvi, jota löytyy laajasti myös muualta maailmasta
mm. Kiinasta. Kasvi on nimensä mukaisesti lääkekasvi, joka myös viittaa Kulasaa-
taman keskukseen tulevaan terveysasemaan.

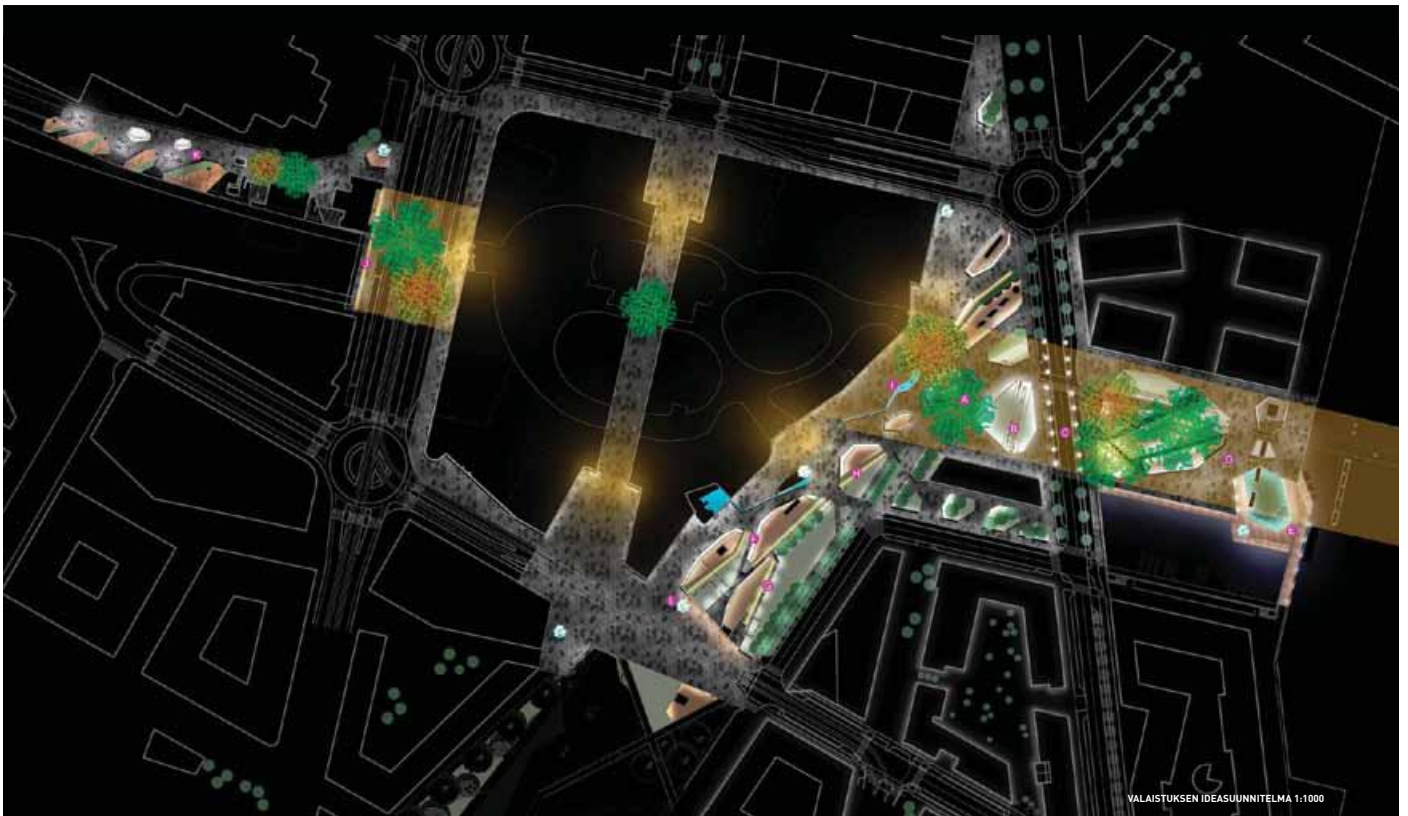
Nuokkukarhaiis-ornametti

Ilmastointi kanavien ritilät korvataan metallista leikatulla ornamenttisesti ritilä-
illä. Ritilän muoto perustuu painolasikasvi Nuokkukarhaiisen (Carduus nutans)
muotoon. Kasvin muodosta rakentuu kristallinen ornametti, joka viittaa kasvin
alkuperämaallein Turkin ja Lähi-idän maihin.

Kasvitaukut

Alueelle sijoitetaan tietotauluja Kalasataman alueen tulokaslajeista. Kasvitau-
kut tehdään kasvin alkuperämaan kulttuurin, kielen ja tyytin mukaan mukailten
perinteisen kasvitaukon ulkoasuun. Niissä kerrotaan kasvin historia, alkuperämaa,
kasvin ulkoasu ja käyttöarvot. Kasvin tiedot tulevat myös käännettynä suomen
kielelle. Nämä tiedot kaiveretaan esimerkiksi kasvihuoneen lasiin, hiekkapuh-
lataan sillan tummuuden betonipintaan tai jalkakäytävään. Kasvitaukujen koko
vaihtelee paikan mittakaavan mukaan.

VALAISTUKSEN IDEASUUNNITELMA 1:1000

Sillan kattoa koristava kasviornamenttiikka valaistaan kiipäluodon teeman mukaisesti meriripikän ja syaanin eri sävyillä. Valon ja metallin yhdistelmä muodostaa itäisiin jalankulkijan liikkeeseen ja ajantiin perustuvan kineettisen teoksen.

Kasvihone muuntuu pimeällä maagisesti hehkuväksi lasiputauhaksi, kuittaiseksi lyhdiksi.

Capellan puistotiellä sillan alla ajovyöly valaistaan alusvalon lisäksi polkuvälisillillä. Matalia väyää reunustava valaistus viestii kuljettajalle kevytliikenne- ja jalankulkuympäristöstä ja näin valaistuksella hidastetaan ajonopeuksia sillan alla.

Yleis-, kohde-, ja erikoisvalaistus sijoitetaan sillan verkkokattorakenneeseen taakse. Maahan muodostuu lehvästökuvioita, jotka toistavat katossa esiintyvää ornamenttiikkaa, mitöiden oksistoin läpi siiviotyvä valoa.

Laiturialue valaistaan matalilla pöytävalaistimilla, sekä porrasasenteisiin integroiduilla valoilla. Matala valaistus muodostaa tunnelmallisen lähtökohdan laiturin kaivattomalle, säilyttäen näkyyden mereille.

Vihertaluiden reunat tuodaan korostaan esiin muuriin tai istuinrakenteeseen integroidulla valolla.

Näköalatasanteille johtavat tunnelmallisesti valaistut potut, jotka muodostavat kauniin itämaiseman niin jalankuljijoille, kuin tornivalonjakajillekin.

Istutuslaitaiden yhteyteen tuodaan kasveja valaisina valotelementtejä, joka talviaikana toimii viehättävänä valoa hehkavana pintana.

Vesialueen pohjaan integroidaan valaistus, niin että virtaava vesi valaistuu alueelta. Veteen heijastuu veden läpi. Toteutus on tehtävissä ekologisella kierrätyslasilla. Talvelta alhaalta tuleva valaistus luo miellyttävän valoa hehkavasta järjäläisistä.

Hermannin rantatien katossa toteutuu sama valaistus kasviornamenttiikka kuin Kulosaaren sillan alla. Seinäpintaan projisoidaan kasviornamenttiikkaa mukaleva valokuvio. Pyräkin on turvallisesti ja tunnistettavasti valaistu ja myös ajovyölyä valaistaan tasaisesti katosta käsin.

Skeittipuiston lutsiin sillan alle ja lähimäntöön projisoidaan valokuvioita, jolloin talviaikana kevytliikenteen reittiä koristaa tunnelmallinen valosenäma.

Taideteokset valaistaan teoskohtaisesti. Valaistus voidaan myös integroida teokseen niin että ne ovat itse valoa tuottavia.

Vehreys, heijastukset ja lämpö ovat valaistuksen pääteemat. Kaamos luo uuden lähtökohdan tilan ajattelulle. Valo luo rakkain tunnelman, elävöittää ja maalaa mieltä vihreästä, kesästä, aurinkon heijastuksista, valkoinen välihuhtikista, lämpimästä... Valo luo positiivisen kontrastin syksyn ruskan jälkeen, ennen talven valkeutta ja kevään valonsäteitä. Valaistuksen teemana on valosta syntyvä kasvu ja elinvoima.

Vehreys, heijastukset ja lämpö ovat valaistuskokonaisuuden kantavat aiheet, jotka jatkavat ehdotuksen taiteellista ja maisema-arkkitehtonista kokonaisuutta. Sillan alue taidealueen keskipiste, jossa lämpimät ja vihrät sävyt luovat heijastuksen auringosta, lehvästön läpi siiviotyvästä valosta ja varjosta. Värikäs aihe rajoittuu sillan alle. Valoalueen heijastukset luovat aistiksia kineettisyyttä. Muu alue tukee sillan alustaa antaen sille valaistuksessa pääroolin mielenkainoissa katsepiisteinä ja pimeän ajan valoisana kohtaamispaikkana. Heijastukset ja lämpö jatkavat muualle alueelle ja toiminnallisesti hoitavat yleisvalaistuksen tehtävää; tunnelma on lämmin ja rauhallinen.

Vihertaluiden reunat tuodaan valolla esiin. Lumen saavuttava valo hehkua näyttävästi sen läpi. Seinäpinnat valotetaan lämpimällä alhaalta pintaan piirtävällä tasaisen pehmeällä valolla. Alueita halkova vesialue muuntuu vuodenaikojen mukaan – kesän ja syksyn rakkaita ja kirkkaasti valotettua vedestä talven lämpimiksi vöyläheiksi, joka yhtenäistää tilakokonaisuutta. Taideteokset tuodaan valolla esiin ja ne toimivat aluetta jäsentävinä katsepiisteinä.

ENGLANTILAISUKIO

Ehdotuksen *Herbarium futurum* selostus

1. Ehdotuksen yleiskuvaus

Ehdotuksen kantavana teemana on juurruttaa ulkotilojen avulla Kalasataman kaupunginosa sen paikkaan ja historiaan, löytää paikan henki, 'genius loci'. Se on peruskallioissa, laivoissa, merenrannassa, täyttöalueen alle jääneissä luodoissa ja kivenkoloista työntyvissä kasveissa. Aina kaukomaailtaasti Kalasatamaan seilasi kasvien siemeniä merten yli laivalastien mukana. Sitkeimmät niistä sopeutuivat ja juurtuivat painolasti- ja tulokaskasvit menestyivät alueella. Samalla tavalla Kalasataman uudet asukkaat kotiutuvat ja juurtuvat tähän uuteen paikkaan kaupungissa. Tulokkaita tulee paikallisia.

Ehdotuksen 'Herbarium futurum' kantavana ideana on aluetta ennen rakentamista hallinneiden kallioiden ja kasvien näkyminen uudessa kaupunginosassa. Sommitelman muotokieli ja materiaalit ovat inspiroituneet Englantilaiskallioista ja koko alueen läpi menevä taideteema sitoo ulkoalueet yhteen painolasti- ja tulokaslajeista ammentavalla taiteella.

Englantilaisaukion läpi soljuu "kalliolohkareiden ja luotojen" sarja: nurmi- ja kasvillisuuskuummut jatkavat puiston viherakselia auki on läpi. Kumpuja rajaavat graniittiset istuinpaadet, joiden muotokieli muistuttaa kallioreunaa. Aukion graniittinen pinta on kuvioitu särmikkäin laatoin, joka muodostaa koko kilpailualueen kattavan Kalasatama-kiveyksen. Keskellä "kallion ruhjeessa" virtaa puro. Vesiaiheen alku on pystysuorissa vesipaasissa, joiden putoukset muodostavat pilarimetsikön sillan tolppien kanssa. Putouksen ääni luo miellyttävän äänimaiseman sillan alle.

Aukiolle nousevat huolto- ja ilmastointirakenteet sijoitetaan vaihtelevasti joko taideteoksen sisään (ks. taideosio) tai ne verhoetaan maastonmuodon sisään istutettavalla rakenteellisesti tuetulla kasvillisuusluiskallatai köynnösseinällä. Tällöin tarvittavat ilmanottoaukot verhoetaan taideteeman mukaisella ornamentein perforoidulla metallilevyllä. Leonkadun reunassa olevan kallioparkin hissi- ja porraskuilun yhteyteen muodostetaan etelään avautuva lämmin seinämä ja sen taakse kahvila, kioski, tms. Sen päälle syntyy näköalapaikka kaupunkinäkymien ja keskustan kirkon tornien tarkkailuun.

Leonkadun ylittää yhtenäinen Kalasatama-kiveys. Kiilamaisen tilan portteina toimivat siemenaiheiset veistokset, joista toinen kätkee sisäänsä ilmastointikuilun (peltopuna-alpi, *Anagallis arvensis*). Toinen Kalasataman puiston puolella oleva veistos sijoitetaan kauppakeskuksen läpi kulkevan akselin päähän näkymän päätteeksi (väkäpurho, *Caucalis platycarpus*).

Englantilaisaukion rajaa Capellan puistotien suuntaan kunnallisteknisten putkistojen lämpöhukan talteen ottava kasvihuone, jossa eksoottisia kasveja kasvatetaan kaupunkilaisten iloksi. Ehdotuksen teeman mukaisesti rakennuksesta tehdään särmikäs "lasikallio".

Putkistot ovat kasvihuoneen sisälläkahdessa eri kotelossa, joiden pinnassa toistuu taideaiheen ornamenttikuvio. Muualta maailmalta tulleiden eksoottisten kasvien tuominen kaupunkitilaan tuo

lisänäkökulman taideteemaan ja samalla hienovaraisesti viittaa alueen satamatoimintaan porttina eksoottiseen "ulkomaailmaan". Tämä vihreä keidas tuo lämmön ja "auringon" sillan alle myös talviaikaan. Kasvien lisäksi siellä voi kasvattaa perhosia, jolloin perhostalo toimisi matkailukohteena ja nähtävyytenä.

Capellan puistotien itäpuolella on toiminnallinen alue. Itäväylälle nousevan kevyen liikenteen rampin molemmille puolille tehdään laajat turva-alustalla pinnoitetut alueet. Rampin pohjoispuoli on varattu boulderointiin ja kiipeilyyn. Metroradan alle sijoitetaan köysirata. Alue mahdollistaa parkourin ja pallopelien harrastamisen. Rampin eteläpuolelle voidaan sijoittaa myös ns. parkour-rata. Sillan alusen päätteenä on lasitalo, jossa on kahvila ja sen yhteydessä kanoottikeskus ja välinevuokraamo. Kanoottien lisäksi sieltä voi vuokrata mm. kalastusvälineitä ja pelivälineitä, talvisin suksia, luistimia ja pilkkivälineitä. Kahvila avautuu ison puisen laiturerassin avulla merelle Hopeasalmen ja Mustikkamaan suuntaan. Laiturin yhteyteen sijoitetaan vesibussin pysäkki. Laiturille sijoitetaan siemenaiheinen veistos tunnisteeksi Kalasataman alueelle saapumisesta.

Kalasataman keskuksen länsipuolella oleva metroaseman ympäristö käsitellään saman teeman mukaisesti. Alueen pohjoispuolelta muodostuva kaupunkiaukio pinnoitetaan samalla Kalasatamakiveyksellä, jota jatketaan jalankulkijoiden reittiä Hermannin rantatien yli kauppakeskukseen suojatienkohdalla. Metrosillan alle työntyvä Junatien luiska käsitellään Englantilaisaukion muotokieltä toistavalla kasvillisuus- ja kiviäiheillä. Kuivassa pärjäävillä kasveilla rytmitetään kivettyä luiskaa. Alareunan korotetut kivipaadet muotoillaan skeittaukseen sopiviksi. Luiskaan muotoillaan ramppoja.

Rullalautailualue rajataan kevyen liikenteen väylästä reilaukseen sopivilla korotetuilla kalliomuodoilla. Paikka on kuin luotu skeittaukseen, koska tällä kohtaa se ei aiheuta häiriötä ympäristönasukkaille. Taideteemaa jatketaan myös tällä alueella ja metroaseman sisäänkäynnin edustalle sijoitetaan yksi siemenaiheinen veistos maamerkiksi.

Suunnittelualueen molemmissa osissa sillan alakatto käsitellään ympäristötaideteeman mukaisesti: Pilarin juureen "kylväytynyt" painolastikasvi on skaalattu uusien pilvenpiirtäjien mittakaavaan ja sen metallinen lehvästö peittää alleen sillan alakaton.

Äänimaisema - linnunlaulua, lehtien havinaa ja hiljaiset pisteet

Sillanalus tilojen perusäänimaisema muutetaan akustoimalla siltakannen alapinta kauttaaltaan Englantilaisaukion ja Kulosaaren sillan välisellä alueella. Ratkaisuna on 100 mm kapseloitua akustovillaa, joka ripustetaan pieneläinsuojaverkkoa käyttäen. Tekninen äänenvaimennusratkaisu jää piiloon alapuolelle tulevien näkyvien alakattoratkaisujen taakse. Ratkaisulla hävitetään tilan kaikeisuus ja sillan alle tullessaan kulkija havahtuu äänimaiseman rauhoittumiseen - hieman kuin astuisi metsään.

Kattorakenteeseen kätetään liiketunnistimilla aktivoitua äänilähdejärjestelmä. Paikasta toiseen siirryttäessä aktivoituu paikallisia äänimaisemia: lehtien havinaa, linnunlaulua, veden ääniä, aallokkoa, jne. Osana järjestelmää sillan alle loihditaan myös tyystin hiljaisia paikkoja vasta-aaltotekniikkaa käyttäen.

2. Ympäristötaiteen periaatteet

Taiteen lähtökohtana ovat Kalasataman alueelle tyypilliset tulo- kas - ja painolastikasvilajit sekä satama-alueen merkitys kulttuuristen vaikutteiden levittäjänä. Painolastikasveiksi kutsutaan laivojen painolastinaan käyttämien maa-ainesten mukana levinneitä vieraslajeja. Kalasataman alue ja Sörnäistenniemi on ollut ennen rakentamista tärkeä painolasti- ja tulokaslajien esiintymisalue. Ehdotuksessa tulokaskasvien siemenet esiintyvät veistoksina Kalasataman alueella. Siemenveistoksillakorvataan osa ilmastoinnin vaatimista rakennuksista. Nämä ilmaa puhdistavat, hengittävät siementulokkaatviittaavat alueen historiaan, mutta toimivat myös symboleina globaalille monikulttuurisuudelle ja ekologiselle ajattelulle.

Kulttuurisen vaikutuksen ja moniarvoisuuden teema näkyy ehdotuksessa ornamenttien muodon käytössä Kulosaaren sillan alla, siemenveistosten verkkorakenteissa sekä ilmastointiritilöiden kuvioinneissa. Ornamenttisuus viittaa perinteiseen kasviornamentin ajatukseen, mutta samalla se tuo tuulahduksen kasvien alkuperämaan kulttuurista.

Hengittävät siemenet

Kolme Englantilaisaukion ilmastointirakennusta korvataan tulokaslajien siemenistä muotonsa saavilla veistoksilla. Ilmastoinnin vaatimat tilat jäävät kokonaan veistoksen sisäpuolelle. Ilmavaihtokanavat ohjataan siemenen ylempiin osiin ja ulokkeisiin, jotka on rakennettu verkkorakenteesta.

Veistokset kootaan hitsaamalla laserleikatusta, kiiltävästä haponkestävästä teräslevystä sekä verkkorakenteesta. Verkkorakenne tehdään ornamenttisena läpinäkyvänä rakenteena. Kunkin siemenen verkkorakenteen ornamentin kuviointi viittaa kyseisen kasvilajin alkuperämaan ja levinneisyysalueen kulttuuriin.

Englantilaisaukiolle, Junatien varteen sekä Kulosaaren sillan alle sijoitetaan lisäksi kolme vastaavasti toteutettua siemenaiheista veistosta. Siemenveistokset ovat seuraavat:

1. Peltopuna-alpi, *Anagallis arvensis*
Painolastikasvi
Alkuperäalue Etelä-Eurooppa
Veistos sijoittuu Leonkadulle suunnitellun kahvilan vierelle. Veistos korvaa ilmastointirakennuksen. Tarvittava laitteisto sijoitetaan veistoksen sisälle.

2. Lapahierakka, *Rumex obtusifolius*
Satama-alueiden tulokaslaji
Alkuperä Etelä-Amerikka
Veistos korvaa ilmastointirakennuksen. Tarvittava laitteisto sijoitetaan veistoksen sisälle. Veistos sijoittuu Englantilaisaukiolle kauppakeskuksen sisäänkäynnin edustalle.

3. Liuskamaltsa, *Atriplex hastata*
Sataman tulokaslaji
Alkuperäalue Pohjois-Afrikka, Lähi-itä, Eurooppa
Veistos sijoittuu metroaseman sisäänkäynnin läheisyyteen Junatien varrelle.

4. Nuokkukarhiainen, *Carduus nutans*
Painolastikasvi
Alkuperäalue: Etelä-Eurooppa, Välimeren seutu, Pohjois-Amerikka
Veistos sijoittuu Kulosaaren sillan alle suunnitellulle laiturille.

5. Pantaheinä, *Setaria pumila*
Satama-alueiden tulokaskasvi
Alkuperä Keski- ja Etelä-Eurooppa
Veistos sijoittuu sillan pohjoispuolelle kauppakeskuksen seinustalle. Veistos korvaa ilmastointirakennuksen.

6. Väkäpurho, *Caucalis platycarpos*
Satama-alueen tulokaslaji
Alkuperä Keski- ja Etelä-Eurooppa
Veistos sijoittuu Leonkadulle kauppakeskuksen sisäänkäyntiä vastapäätä.

Parantava ornamentti

Kulosaaren sillan alapintaa peittää kiiltävästä teräslevystä leikattu ilmava verkkomainen rakenne. Kattorakenne perustuu rohtomesikkä-kasvin (*Melilotus officinalis*) muotoon. Kasvista on muotoiltu ornamenttinen pinta, joka leviää Kulosaaren sillan alapinnalla. Ornamenttirakenne nousee pylvään yläosasta kattopintaan muodostaen kapiteeliin sillan tukipilareille. Ornamenttirakenne on katossa kolmessa tasossa ja luo tilallisen ja koristeellisen verkoston.

Katon ornamentti on toteutettu kiiltävästä haponkestävästä teräksestä ja se kiinnittyy sillan alapintaan. Kiiltävä materiaali heijastaa ympäristön valoa ja luo aineettoman heijastelevan rakenteen raskaan siltarakenteen alle.

Rohtomesikkä on painolastikasvi, jota löytyy laajasti myös muualta maailmasta mm. Kiinasta. Kasvi on nimensä mukaisesti lääkekasvi, joka myös viittaa Kalasataman keskukseen tulevaan terveysasemaan.

Nuokkukarhiais-ornamenti

Ilmastointi kanavien ritilät korvataan metallista leikatulla ornamenttisellä ritilällä. Ritilän muoto perustuu painolastikasvi Nuokkukarhiais (Carduus nutans) muotoon. Kasvin muodosta rakentuu koristeellinen ornamentti, joka viittaa kasvin alkuperäisalueisiin Turkin ja Lähi-idän maihin.

Kasvitaulut

Alueelle sijoitetaan tietotauluja Kalasataman alueen tulokaslajeista. Kasvitaulut tehdään kasvin alkuperämaan kulttuurin, kielen ja tyylin mukaan mukaillen perinteisen kasvitaulun ulkoasua. Niissä kerrotaan kasvin historia, alkuperämaa, kasvin ulkoasu ja käyttötarkoitus. Kasvin tiedot tulevat myös käännettynä suomen kielelle. Nämä tiedot kaiverretaan esimerkiksi kasvihuoneen lasiin, hiekkapuhalletaan sillan tukimuurien betonipintaan tai jalkakäytävään. Kasvitaulujen koko vaihtelee paikan mittakaavan mukaan.

3. Valaistus

Vehreys, heijastukset ja lämpö ovat valaistuksen pääteemat. Kaamos luo uuden lähtökohdan tilan ajattelulle. Valo luo raikkaan tunnelman, elävöittää ja maalaa mielikuvia vihreästä, kesästä, aurinгон heijastuksista, aaltojen välkähdyksistä, lämpimästä.... Valo luo positiivisen kontrastin syksyn ruskan jälkeen, ennen talven valkeutta ja kevään valonsäteitä. Valaistuksen teemana on valosta syntyvä kasvu ja elinvoima.

Vehreys, heijastukset ja lämpö ovat valaistuskokonaisuuden kantavat aiheet, jotka jatkavat ehdotuksen taiteellista ja maisemaarkkitehtonista kokonaisuutta. Sillan alus taideaiheineen on keskipiste, jossa lämpimät ja vihreät sävyt luovat heijastuksen auringosta, lehvästön läpi siivilöityvästä valosta ja varjosta. Värikäs aihe rajoittuu sillan alle. Valoaiheen heijastukset luovat aistikkaita kineettisyyttä. Muu alue tukee sillan alusta antaen sille valaistuksessa pääroolin mielenkiintoisena katsepisteenä ja pimeään ajan valoisaan kohtaamispaikkana. Heijastukset ja lämpö jatkuvat muualle alueelle ja toiminnallisesti hoitavat yleisvalaistuksen tehtävää; tunnelma on lämmin ja rauhallinen.

Viherpenkereet tuodaan valolla esiin. Lumen saavuttua valo hohkaa näyttävästi sen läpi. Seinäpinnat valotetaan lämpimällä alhaalta pintaa piirtävällä tasaisen pehmeällä valolla. Aluetta halkova vesiaihe muuntuu vuodenaikojen mukaan – kesän ja syksyn raikkaasti ja kirkkaasti valotetusta vedestä talven lämpimäksi valoaiheeksi, joka yhtenäistää tilakokonaisuutta. Taideteokset tuodaan valolla esiin ja ne toimivat aluetta jäsentävinä katsepisteinä.

Ehdotuksen *Mare Lilia* arvostelu

Ehdotus muodostaa ehjän kokonaisuuden, joka nojaa vahvasti siltojen alapintojen veistosmaiseen käsitteelyyn, jota korostaa aukiopintojen neutraali tasaisuus.

Englantilaisaukio on esitetty rakentamisen kannalta selkeänä, pääosin avoimena tilana, joka rajoittuu hyvin ympäröivien katujen korkeusasemiin. Aukiolla ei ole käytetty ympäristöään selvästi korkeampia maastonmuotoiluja. Aukio on tasapainoinen, mutta melko tavanomainen yhdistelmä puistomaista ja katuaukiomaista ympäristöä. "Viherteosten" tarkoitus ja ulkomuoto jäävät osin arvoitukselliseksi. Maanpintaan on kehitetty koko kilpailualueella esiintyvä pintakuvio, joka koostuu asfaltti- ja noppakivisaarekkeista. Suurimittakaavainen kuvio on parhaiten hahmotettavissa ympäröivistä korkeista rakennuksista. Selostuksessa todetaan, että kuvio perustuu merenpohjaan, mutta tämä yhteys ei välity lopullisessa suunnitelmassa.

Ehdotus on ansiokkaan selkeä, mutta samalla lähesytään paikoitellen kuivakkuutta. Esimerkiksi sillan alainen tapahtuma-aukio on monikäyttöinen, mutta ei sinällään vaikuta kovin vetovoimaiselta tilalta.

Siltojen alapintojen ilmava kuitubetoninen kuori on komea ja aluetta hienolla tavalla yhdistävä ele. Valojen ja varjojen leikkiä tarjoava rakenne tekisi siltojen alapuolisesta maailmasta vaikuttavan, omaleimaisen ja viihtyisän. Rakenne tarjoaa myös valaistuksen kannalta kiinnostavia mahdollisuuksia, jotka tekijä on tunnistanut. Esitetystä laajuudesta kuitubetonipalkkien käyttö on kuitenkin teknisesti vaikea ratkaisu, mm. Kulosaaren sillan kannan rakennekantavuuden rajoitusten takia. Ratkaisua ei ole taloudellisesti eikä kunnossapidon kannalta riittävän riskitön.

Jalankulku ja pyöräily on Englantilaisaukiolla erotettu aukiopinnassa luonnonkiven juonteita jäljittelevällä raidoituksella, joka ei välttämättä tuo polkupyöräkais-
taa riittävän selkeästi esille. Leonkadun ylittävä shared space -alue on esitetty luonnonkiven ja asfaltin yhdistelmänä. Raitiotie on rajattu puurivein, jotka voivat aiheuttaa näkemäesteitä kadun jalankulkuylityksille. Hermannin rantatien käsittelyssä on eri pintamateriaaleja, mikä voi aiheuttaa suojatien kohdalla sekaannusta jalankulkijoille ja liikenteellisiä ongelmia. Lautatarhankadulle ei ole esitetty riittävää tilavarausta kevyen liikenteen väylälle länteen Tukkutorin suuntaan.

Ehdotettu taidekonsepti käsittää kokonaissuunnitelmaan enemmän tai vähemmän integroitua muotoiluhenkistä sisältöä, joka on laajennettu kaupunkikuval-

liseen mittakaavaan. Sinänsä vaikuttavien kiiltävien ilmanvaihtorakenteita ympäröivien metallikuorien toteutus ja ylläpito havainnekuvien mukaisena olisi hyvin haastavaa. Äänimaailmaa luova vesiputousaihe sillan alla meren laidalla vaikuttaa toteutuskelpoiselta idealta. Englantilaisaukion ihmishahmoisen veistoksen suunnitelma on viety pitkälle, mutta se jää muista teemoista irralliseksi: miksi juuri tämä veistos ja miksi juuri tässä paikassa?

Merkittävä osa maanpinnasta on asfalttia, mikä laskee ehdotuksen kustannustasoa. Maanpinnan perusratkaisuna olevaan kuvioon kuuluu noppakiveystä. Ratkaisun esteettömäksi saaminen vaatii erityistä huolellisuutta.

Ehdotuksen katu- ja aukioympäristö liittyy toiminnallisesti melko hyvin Kalasataman keskukseen. Englantilaisaukion tasaus on esitetty kilpailuehdotuksessa onnistuneesti, huomioiden Kalasataman keskuksen sisäänkäynnit ja tuleva lattiataso.

Ehdotus on sovitettu paikkaan onnistuneesti. Ansiokkaista osaratkaisuisistaan huolimatta se ei kuitenkaan ole riittävän vakuuttava ja innovatiivinen. Ehdotuksen omaleimaisimmat piirteet ovat niitä, joiden toteutumiseen liittyy suurimmat riskit. Siksi ehdotusta ei pidetty riittävän kehityskelpoisena.

Virtä -rakenne luo siltojen alakatsoihin kevyen, läikehtivän ja koko kilpailualueen läpi kulkevan virtän.

MARE LILIA

Suunnittelun pääperiaatteet

Mare Lilia -ehdotus luo suunniteltavan alueen siltojen alakatsoihin ja Englantilaisaukion uuden kokonaisuutensa kaupunkokuvallisen ilmeen. Mare Liliassa suunnittelun eri osa-alueet yhdistyvät vetovoimaiseksi ja mieleen jääväksi julkiseksi ulkoilaksi. Ehdotus pohjautuu alueen liikenne- ja näköympäristöihin, kaupunkitilan tulevaisuuteen sekä ajatuksläisesti myös paikan historiallisiin ja geologisiin lähtökohtiin kattavaan koko suunnittelualueen uudella visuaalisella ilmeellä.

Siltojen alakatsoihin on luotu vaalea ja läikehtiva Virtä, joka toimii samalla akustisena, äänikenttää hajottavana rakenteena läntä absorboivien levyjen avulla. Virtä nousee siltojen välissä aaltomaisiksi katokseksi kevyenliikenteen väylälle, josta sen voivat havaita myös Kuloosaaren siltaa käyttävät autotiljat ja matkustajat sekä alueelle saapuvat jalankulkijat ja pyöräilijät. Kuloosaaren sillan alle muodostuu pieni aukio taseroineen vapaalle toiminnalle, seityksiä ja oleskelua varten. Läheisyydessä sillan alakaton Virtä yhdistyy mereen putoukseen.

Englantilaisaukion ilmarakenteet ovat veistoksellisia, ympäristöään peiläviä muotoja. Osa hormaista on verhoiltu aluetta vehreyttä viherseinillä. Ne luovat puustomaisen ilmeen koko aukiolle. Maanpinnassa on meren pohjaa ilmentävä suurikuvioinen pinnote, joka jatkuu läpi koko suunnittelualueen. Laajoille oleskelutasanteilla, istutuskalle ja pinnoitteen kuvioilla luodaan aukiolle erikoisia tiloja oleskelua ja kulkemista ohjaamaan. Leonkadun läheisyyteen sijoituu autoilava ihmishahmo, jonka mittasuhteet ilmentävät globaalia tilaustilasta keskivertoisesta. Teos sijoittuu kokonaisuuden osana näkymäakselille kuluvastiin reunan.

KULOOSAAREN SILLAN ALUSTA

Mare Lilia ehdotuksessa siltojen alakatsoista muodostuu iso, läikehtivä ja koko kilpailualueen läpi kulkeva Virtä. Vaalea Virtä muokkotelee valaistusta. Junatienä Kuloosaaren sillan alustaa pitkin mereen asti. Ahae jatkuu putoukseen mereen Kuloosaaren sillan alla. Virtän putous merkitsee alueen laajassa maisemassa, ja sen voi havaita koko ranta-alueelta.

Virtä luo siltojen alla olevasta tilasta kevyen ja dynaamisen, läikymistä ja siirtyäisyyttä tukevan paikan. Teos toimii houkuttelevana tunnelmanluojana kaupunkikuvallisesti haastavassa tilassa. Kevyenliikenteen väylän kohdalla Virtä nousee aaltona ylös muodostaen väylän ylle kulkua johdattavan ja välittävän katoksen. Valon ja varjon leikki sekä plastinen soljuva rakenne luovat siltojen alle tunnistettavan, omaleimaisen tilan, joka houkuttelee tutkimaan ympäristön rakentamista uudella tavalla.

Kuloosaaren sillan alustan merenpöytäosassa osassa jatkuu pinnan kuvio. Matalat taseroit muodostavat oleskelua ja monimuotoista esiintymistä tukevan tilan. Pyhänristin betonitasanmatta hyödynnetään jatkuen sitä piristetuksi katsomoksi. Aukioiden mahdollistavat kokoukset, piknikit sekä tanssi-, musiikki- ja performanssitilayksykset. Siltojen alustan alueen, alustan reunalle muodostuu elämyskuvioinen alustanreuna, reitti, josta pääsee kulkemaan "Virtän" reunan putoukseen alle.

ENGLANTILAISAUKIO

Englantilaisaukiosta on luotu yhtenäinen kaupunkitila, jonka hiotun selkeä muotoilu luo omaleimaisen ilmeen. Aukiolle on sijoitettu monimuotoisia oleskelutasanteita, jotka yhdessä istutusten kanssa muodostavat aukiolle erilaisia tila- ja väylätiloja. Aukion pinnan materiaaleissa on luonnollisia ja aistiltaan suurina kuvioita. Mittakaava on suhteutettu ympäristöihin rakenteisiin. Pinnan kuvio muodostaa rakkaan, polveilevan ja meren pohjaa ilmentävän kuvion aukion pintaan. Kuvioit muodostavat saarekkeitä, aitoja, jotka eroavat toisistaan kasvillisuudella. Saarekkeitä ympäröi muotoiltu betoninen istuinreuna. Saarekkeiden nurmi- ja betonipinnalla voivat oleskella isommatkin ryhmät. Pinnan kuvio avautuu mielikuvitukseksi näkyminä myös rakennusten yläosista.

Näkyvinä elementteinä aukiolle ovat maanalaisten tilojen ilmarakenteet, kulkut ja muut maan pinnalle ulottuvat rakenteet. Nämä toteutetaan metallisina veistoksina, jotka peilavat ympäristön muotoja. Ne antavat rytmii, elämyksellisyttä ja jakavat aukion tilaa. Osa rakenteista toteutetaan viherveistoksina. Viherseinien värit ja olemus muuttuvat vuodenaikojen mukana.

Englantilaisaukion eteläosassa on luotu pienipirteämpää ja monimuotoisempia oleskelualueita. Aukion keskiosassa on kerätessään ja kaupallista toimintaa tukevaa ympäristöä. Itäpuolelle muodostuu pieni korkeero portainen kadulle. Kasvillisuus näkyy tässä reunassa vehreinä. Puut tukevat reunaa rajaten katualueita ja antaen taustaa aukiolle. Pensaistutuksista korkeimmat ja ääntänsä lähittävät ovat kadun reunassa. Edessä on matalampaa, vaihtelevaa keinäkasvillisuutta. Puukujanne tukee kulkusuuntaa ja muodostaa katoksen aukiolle läikkyä.

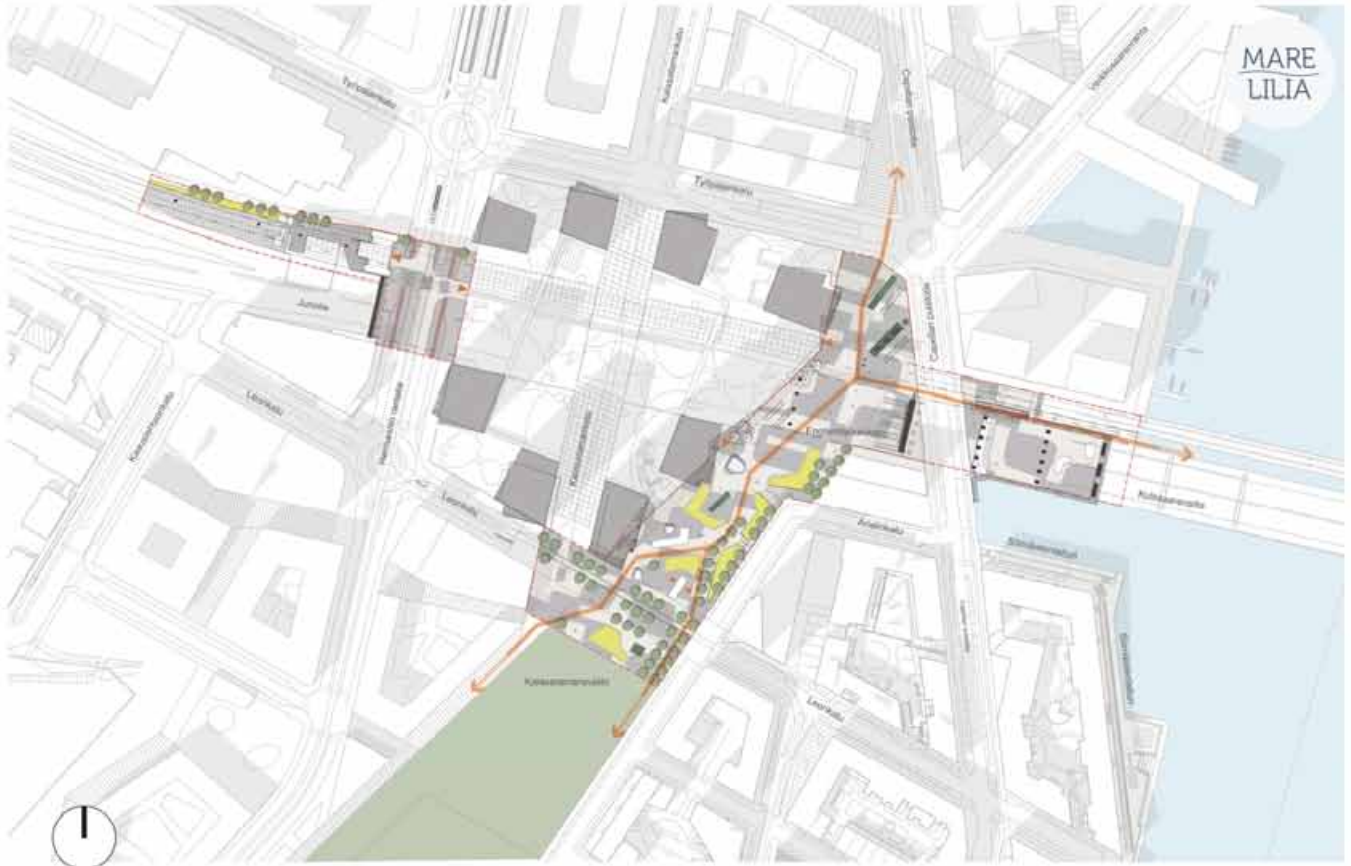
Aukion toiminnallisuus muuttuu sillan alla. Alustan tila on avoin ja väylä. Alue on katulämmitetty talvikäytön helpottamiseksi. Kulkurajit sijaitsevat keskellä. Pyöräpysäköinti on sijoitettu sillan alle. Englantilaisaukion pohjoispuolelta viherteokset on sijoitettu saapumista ohjaavina ja kutsuvina elementteinä. Pyöräreitit on esitelty hienovaraisesti graniittilaidoin Englantilaisaukiolla ja Leonkadulla. Englantilaisaukiolle on sijoitettu yhteensä 526 pyöräpysäköintipaikkaa.

LEONKATU

Leonkatu on esitelty toteutettavaksi Englantilaisaukion kohdalla eri liikemäärien yhtenäisenä tilana. Yhtenäinen tasaus ja pirttamattomat korostavat aukion jatkuvuutta putouksen suuntaan. Pollarit ja puukujanne kerkustan suuntaan avoimuus näkymäakselineen merkitsee liikennealueen paikan.

HERMANNIN RANTATIE

Hermannin rantatie on Kalastaman keskusten joukkoliikenteen keskus ja vaihtopysäkki. Liikenteelliset vaatimukset ratavoimuna- ja bussiliikenteestä sekä niiden vaihtopysäkkeistä vievät oman tilansa. Kadun molemmin puolin mahdollistetaan kevyen liikenteen yhteydet nykyiselle Kalastaman metroasemalle ja Kalastaman keskukseen yhden pääsisäänkäynnin kautta. Sillan alustan Virtä teos yhdistää alueen Englantilaisaukion tunnelmaan. Hermannin rantatienä metron edustalla aukio-pinta jatkuu samantapaisena herättäen mielenkiinnon toistuvaa kuvioita kohtaan. Sisäänkäynnin läheisyydessä sijaitsee 66 kpl pyöräpysäköintipaikkaa.

MARE
LILIA

0 50 100 150 200 m

Littyminen ympäristöön / havainnekuva 1:4000 (A3).
Pyöräilyn, jalankulun ja huoltoliikenteen pääreitit on esitetty oranssilla viivalla.

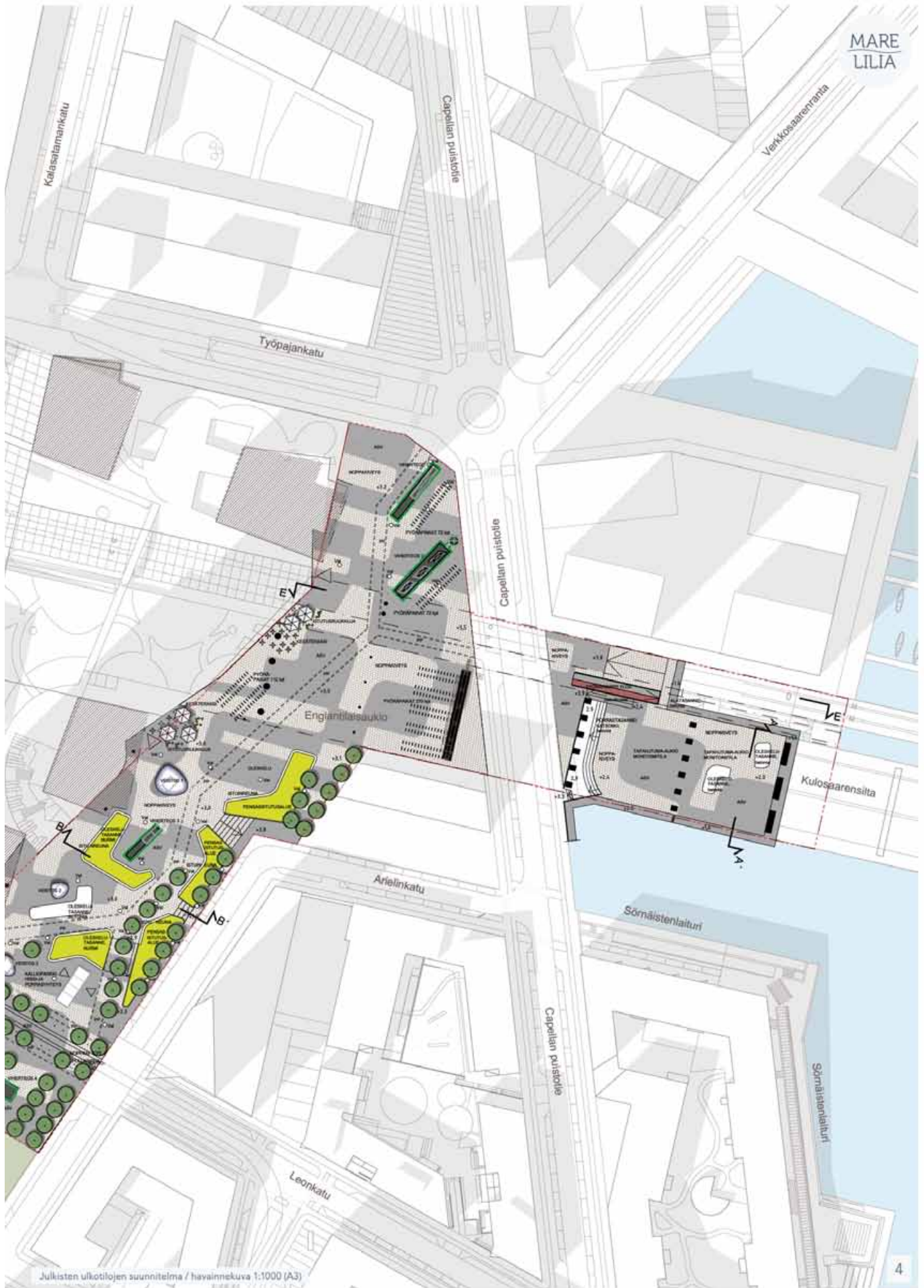

Tunnelma Englantilaisaukiolla aamuvälissä. Veistokselliset ilmastointihormit peilaavat ympäristöä ja luovat tilallisuutta.

2

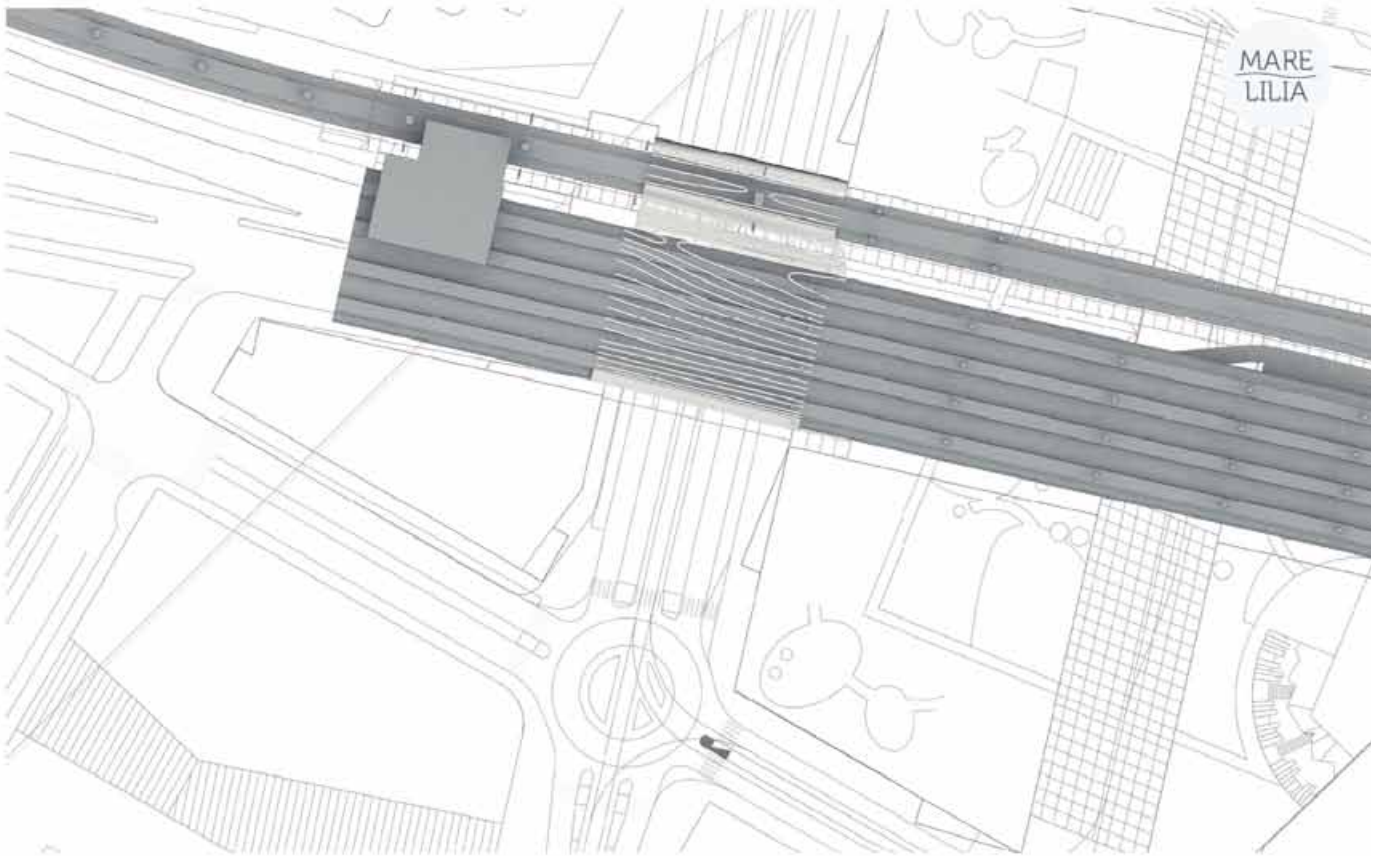

Julkisten ulkotilojen suunnitelma / havainnekuva 1:1000 (A3)

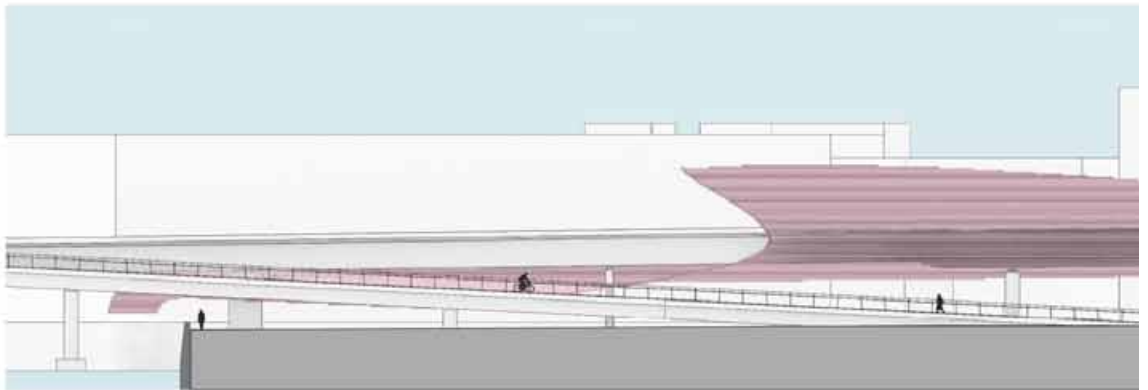

Julkisten ulkotilojen suunnitelma / havainnekuva 1:1000 (A3)

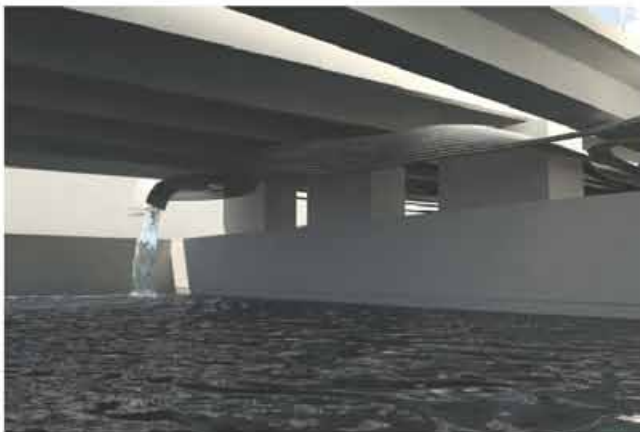

Kattopiirustus 1:1000 (A3)

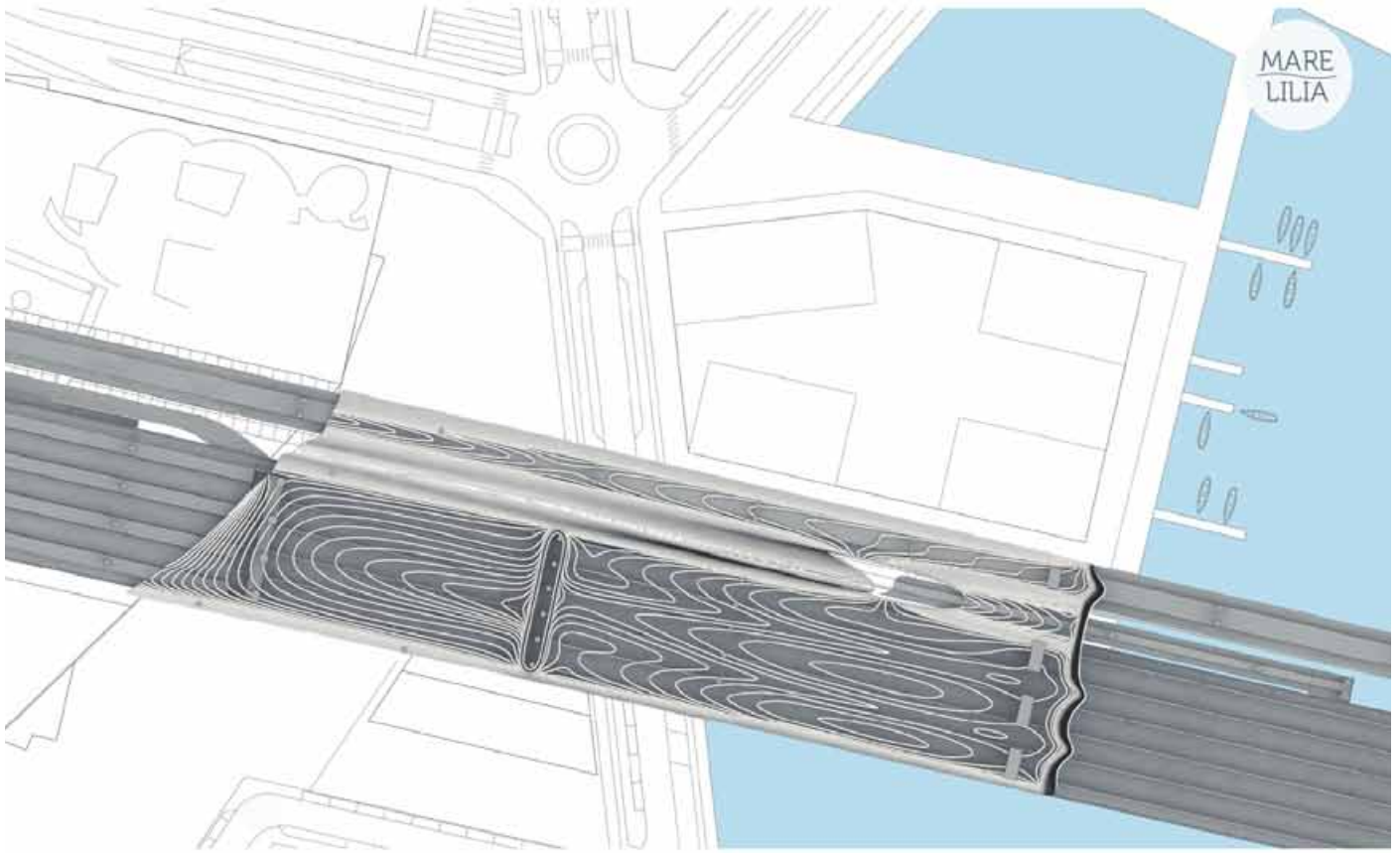
Leikkaus E-E' 1:400 (A3)

Merellä "Virta" putoaa putouksena alas.

Siltöjen alakatoista muodostuu iso, lähekkä ja koko kfpailualueen läpi kulkeva "Virta". Vaalea "Virta" muokkutelee valaistuna aiheensa Junstiel-
ti Kulaäänien sillan alustaa pitkin meren aiti, jossa se putoaa meren
altona vesiputouksena. "Virta" toteutetaan ulkokäyttöön soveltuvista,
palonkestavista ja sillan alustaan ripustettavista kuitubetonilevyistä.
Samoina elementtejä verhoetaan myös osa siltapylväistä. Levyjen väri
on vaalea. Näiden leveys vaihtelee sillan keskimäärin 50 cm. Väimävyä
voidaan vahvistaa peittävällä akryylimaalilla. Esimerkkituotteena mm.
Cembit Cement mood, polyuretaanipinnalla. Kuitubetonilevyjen ja silt-
arakanteen väliin asennetaan melua absorboivia levyjä, joiden väri on
tumma. Koko alakattorakenne kiinnitetään sillan alustaan.

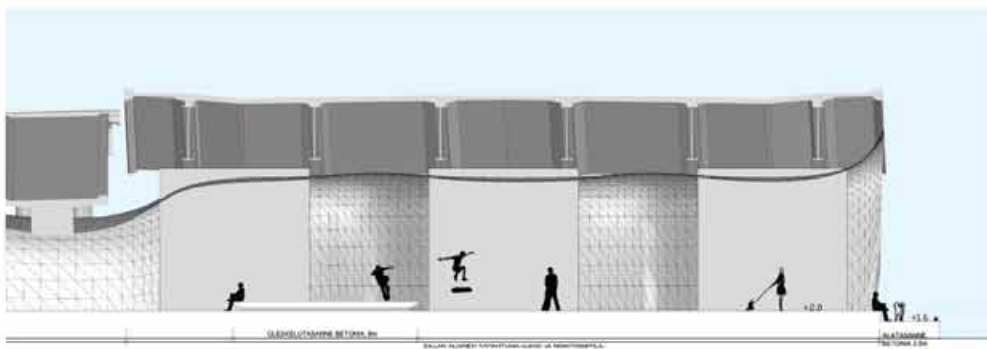
Leikkaus E-E' 1:400 (A3)

Leikkaus D-D' 1:200 (A3)

Leikkaus B-B' 1:200 (A3)

Leikkaus A-A' 1:200 (A3)

Leikkaus C-C' 1:200 (A3)

Näkymä ilmapäivällä Englantilaisaukiolta Leonkadulle.

Englantilaisaukio on vilkkyä ja aktiivinen tapahtumakeskus ilta-aikaan.

Leonkadun reunassa sijaitseva ihmishahmo on puoliksi femmiininen ja puoliksi maskuliininen. Teoksen mittasuhteet ilmentävät globaalia tilastollista keskiarvoa ihmistä.

YMPÄRISTÖTAIDE

Mare Liljan on ympäristö- ja maisemataiteellinen kokonaiteos. Ympäristötäide teokset Leonkadulla ja Kulosaaren sillan alla ovat osa julkisen tilan kokonaisuunnittelua ja toemaa. Englantilaisaukiolta avautuu merkittäviä jatkittienäkymiä kaupungin keskustaan, viereeseen puistoon sekä Kulosaaren suuntaan. Mare Liljan maisemataiteellisessa kokonaisuudessa on huomioitu nämä näköalapaikat teosten ja kokokohtien sijoittamisessa sekä aihevalinnassa.

Kalastaman puiston päätteeksi sijaitsee Leonkadun reunassa virtaava ihmishahmo, joka on puoliksi femmiininen ja puoliksi maskuliininen. Veistoksen mittasuhteet ilmentävät globaalia tilastollista keskiarvoa ihmistä, naisista ja miehistä niin pituuden, painon kuin iän puolesta. Teos sijaitsee Englantilaisaukiolla eteläpuolella, Kalastamanpuiston läheisyydessä. Teoksen sijaintikohtaan avautuu näkymät sekä puistosta että aukiolta. Veistos johdattaa ja merkitsee puisto-aukiokelin Leonkadulla kulkijoille.

Näkymä Leonkadulta Englantilaisaukiolle.

Ehdotuksen *Mare Lilia* selostus

Suunnittelun pääperiaatteet

”Mare Lilia” -ehdotus luo suunniteltavan alueen siltojen alustoihin sekä Englantilaisaukiolle uuden kokonaisvaltaisen kaupunkikuvallisen ilmeen. ”Mare Liliassa” suunnittelun eri osa-alueet yhdistyvät vetovoimaiseksi ja mieleen jääväksi julkiseksi ulkotilaksi. Ehdotus pohjautuu alueen liikennevirtoihin, näkymälinjoihin, kaupunkitilan tulevaisuuteen sekä ajatuksellisesti myös paikan historiallisiin ja geologisiin lähtökohtiin kattaen koko suunnittelualueen uudella visuaalisella ilmeellä.

Siltojen alakattoihin on luotu vaalea ja lainehtiva ”Virta”, joka toimii samalla akustisena, äänikenttiä hajottavana rakenteena ääntä absorboivien levyjen avulla. ”Virta” nousee siltojen välissä aaltomaiseksi katokseksi kevyenliikenteen väylälle, josta sen voivat havaita myös Kulosaaren siltaa käyttävät autoilijat ja metromatkustajat sekä alueelle saapuvat jalankulkijat ja pyöräilijät. Kulosaaren sillan alle muodostuu pieni aukio tasoeroineen vapaalle toiminnalle, esityksiä ja oleskelua varten. Läheisyydessä sillan alakaton ”virta” yhdistyy mereen putouksena.

Englantilaisaukion ilmanvaihtohormit ovat veistoksellisia, ympäristöään peilaavia muotoja. Osa hormoneista on verhoiltu aluetta vehreyttäviä viherseinillä. Ne luovat tunnistettavan ilmeen koko aukiolle. Maanpinnassa on meren pohjaa ilmentävä suurikuvioinen pinnoite, joka jatkuu läpi koko suunnittelualueen. Laajoilla oleskelutasanteilla, istutuksilla ja pinnoitteen kuvioilla luodaan aukiolle erikokoisia tiloja oleskelua ja kulkemista ohjaamaan. Leonkadun läheisyyteen sijoittuu aaltoileva ihmishahmo, jonka mittasuhteet ilmentävät globaalia tilastollista keskivertoihmistä. Teos sijoittuu kokonaisuuden osana näkymäakseleille kulkureittien reunaan.

Kulosaaren sillan alusta

Mare Lilia ehdotuksessa siltojen alakatoista muodostuu iso, läikehtivä ja koko kilpailualueen läpi kulkeva ”Virta”. Vaalea ”Virta” mutkittelee valaistuna Junatieltä Kulosaaren sillan alustaa pitkin mereen asti. Aihe jatkuu putouksena mereen Kulosaaren sillan alla. ”Virran” putous merkitsee alueen laajassa maisemassa, ja sen voi havaita koko ranta-alueelta.

”Virta” luo siltojen alla olevasta tilasta kevyen ja dynaamisen, liikkumista ja viihtyisyyttä tukevan paikan. Teos toimii houkuttelevana tunnelmanluojana kaupunkikuvallisesti haastavassa tilassa. Kevyenliikenteen väylän kohdalla ”Virta” nousee aaltona ylös muodostaen väylän ylle kulkua johdattavan ja välittävän katoksen. Valon ja varjon leikki sekä plastinen soljuva rakenne luovat siltojen alle tunnistettavan, omaleimaisen tilan, joka houkuttelee tutkimaan ympäristön rakenteita uudella tavalla.

Kulosaaren sillan alustan merenpuoleisessa osassa jatkuu pinnan kuvio. Matalat tasoerot muodostavat oleskelua ja monimuotoista esiintymistä tukevan tilan. Pylväsrivistön betonitasannetta hyödynnetään jatkaen sitä porrastetuksi katsomoksi. Aukiot mahdollistavat kokoontumiset, piknikretket sekä tanssi-, musiikki- ja

performanssiesitykset. Siltipilarien eteen, altaan reunalle muodostuu elämyksellinen alatasanne, reitti, josta pääsee kulkemaan ”Virran” reunaan putouksen alle.

Englantilaisaukio

Englantilaisaukiosta on luotu yhtenäinen kaupunkitila, jonka hiotun selkeä muotokieli luo omaleimaisen ilmeen. Aukiolle on sijoitettu monimuotoisia oleskelutasanteita, jotka yhdessä istutusten kanssa muodostavat aukiolle erilaisia tilasarjoja. Aukion pinnan materiaaleissa on luonnonkiveä ja asfalttia suurina kuvioina. Mittakaava on suhteutettu ympäröiviin rakenteisiin. Pinnan kuvio muodostaa raikkaan, polveilevan ja meren pohjaa ilmentävän kuvion aukion pintaan. Kuviot muodostavat saarekkeita, atolleja, jotka eroavat toisistaan kasvillisuudella. Saarekkeita ympäröi muotoiltu betoninen istuinreunus. Saarekkeiden nurmi- ja betonipinnoilla voivat oleskella isommatkin ryhmät. Pinnan kuvio avautuu mielenkiintoisena näkymänä myös rakennusten yläosista.

Näkyvinä elementteinä aukiolla ovat maanalaisten tilojen ilmanvaihtokuilut ja muut maan pinnalle ulottuvat rakenteet. Nämä toteutetaan metallisina veistoksina, jotka peilaavat ympäristön muotoja. Ne antavat rytmiä, elämyksellisyyttä ja jakavat aukion tilaa. Osa rakenteista toteutetaan viherveistoksina. Viherseinien värit ja olemus muuttuvat vuodenaikojen mukana.

Englantilaisaukion eteläosaan on luotu pienipiirteisempiä ja monimuotoisempia oleskelualueita. Aukion keskiosassa on kesäterasseja ja kaupallista toimintaa tukevaa ympäristöä. Itäpuolelle muodostuu pieni korikoero portaitseineen kadulle. Kasvillisuus näkyy tässä runsaan vehreänä. Puut tukevat reunaa rajaten katualuetta ja antaen taustaa aukiolle. Pensasistutuksista korkeimmat ja ikivihreät lajit ovat kadun reunassa. Edessä on matalampaa, vaihtelevaa heinäkasvillisuutta. Puukujanne tukee kulkusuuntaa ja muodostaa katoksen aukiolla liikkujalle.

Aukion toiminnallisuus muuttuu sillan alla. Alustan tila on avoin ja väljä. Alue on katulämmitetty talvikäytön helpottamiseksi. Kulkureitit sijaitsevat keskellä. Pyöräpysäköinti on sijoitettu sillan alle. Englantilaisaukion pohjoispään viherteokset on sijoitettu saapumista ohjaavina ja kutsuvina elementteinä.

Pyöräreitti on osoitettu hienovaraisesti graniittilaatoin Englantilaisaukiolla ja Leonkadulla. Englantilaisaukiolle on sijoitettu yhteensä 526 pyöräpysäköintipaikkaa.

Leonkatu

Leonkatu on esitetty toteutettavaksi Englantilaisaukion kohdalla eri liikkumismuotojen yhteisenä tilana. Yhtenäinen taso ja pintamateriaalit korostavat aukion jatkuvuutta puiston suuntaan. Polarit ja puukujanne keskustan suuntaan avautuvine näkymäakseleineen merkitsee liikennealueen paikan.

Hermannin rantatie

Hermannin rantatie on Kalasataman keskuksen joukkoliikenteen keskus ja vaihtopysäkkialue. Liikenteelliset vaatimukset raitiovaunu- ja bussiliikenteestä sekä niiden vaihtopysäkeistä vievät oman tilansa. Kadun molemmin puolin mahdollistetaan kevyen liikenteen yhteydet nykyiselle Kalasataman metroasemalle ja Kalasataman keskukseen yhden pääsisäänkäynnin kautta. Sillan alaosan "Virta" teos yhdistää alueen Englantilaisaukion tunnelmaan. Hermannin rantatiellä metron edustalla aukiopinta jatkuu samanlaisena herättäen mielenkiinnon toistuvaa kuviota kohtaan. Sisäänkäynnin läheisyydessä sijaitsee 66 kpl pyöräpaikkoja.

Valaistus

Kilpailualueen valaistussuunnitelma on tehty toiminnallisena ja elämyksellisenä kokonaisuutena. Valonlähteenä on led, ja erikoisvalaistuksissa ohjelmoitava rgbw led. Valo tukee toiminnallisuutta, kun eri alueiden valaistus on tarkoituksenmukainen. Aukiolla on K3-luokan yleisvalaistus, jossa valopylväät mukailevat pyöräreitin linjaa. Valon määrää lisää rakennusten julkisivusta ja näytikkunoista tuleva valo. Valopisteet eivät ole näkyvissä eivätkä näin aiheuta häikäisyä. Opaalipintainen valaisin hajottaa valoamys rakenteiden pystypinnoille.

Siltojen alustat, joissa on risteävää liikennettä ja eri kulkumuotoja sekä sisäänkäyntejä, valaistetaan runsaalla valolla. Yleisvaloa on suositusten mukaan vähintään 50 luksia, pääsisäänkäynnissä 100–300 luksia. Jatkosuunnittelussa huomioidaan lipunmyyntipisteet ja opasteiden paikat. Valon väri on 3500–4000 K. Tavoitteena on vaalea avara kokonaisilme, jossa ympäristön värit toistuvat luonnollisena. Valon värisävy muuttuu siltojen ulkopintojen julkisivuissa mukautuen vuodenajan valon sävyn muutokseen.

Englantilaisaukiolla perusvalaistukseen käytetään 5 m korkeita puistovalaisimia, jotka on asemoitu tukemaan pyörätien kulkua. Muut valaisimet on asetettu suhteessa pyörätievalaisimiin muodostaen poikkisuuntaisia linjoja. Valo diffusoituu valaisimen opaalipinnan läpi. Valaistus on tasainen ja miellyttävä. Valaisimen yläpinta on umpinainen, valoa ei ulotu taivaalle valosaasteeksi. Osa aukiovalaistuksesta toteutetaan rakennuksien aukion päälle ulottuvien arkadien alapintoihin asennettavista valaisimista.

Pilvenpiirtäjiin aukion reunalle sijoittuu ravintoloita ja baareja sekä ylinnä asukkaiden yhteistiloja ja asuntoja. Kun aukiovalaisinten valopisteet ovat piilossa, aukion muodot ja aukio-pinnoite hahmottuvat kokonaisuutena. Elämyksellisyyttä aukiolle tuovat kiiltäväpinnat, muotoillut ilmanvaihtotornit, jotka heijastavat ympäristön elementtejä ja valoa. Lisäksi tornien sisään integroitu valaistus kuultaa kiiltävän teräsvaipan aukoista suomukuviota korostaen. Viherseinien juhla-valaistus toteutetaan pistevaloverkoilla, jotka on asennettu pysyvästi viherseiniin. Valopisteet ovat päällä pimeän talvikauden ajan.

Siltojen alustoihin asennetaan leveäkeilaiset alasvalo-valaisimet valaisemaan kulkupintoja sekä sisäänkäyntien edustat ja Hermannin rantatien katualue. Leveä valokeila takaa sen, että myös seinille tulee valoa. Hermannin rantatien kohdalla silla alla käytetään valaisinpisteitä tiheästi, jolloin alueesta muodostuu terminaaliluonteinen valoisa tila. Kulku joukkoliikennevälineisiin ja rakennuksiin on selkeää.

Sillat tulevat olemaan paikan luonnollinen, vahva maamerkki. Englantilaisaukion kohdalla silta on mielenkiintoisimmillaan ollen lähellä jalankulkijoita osana vilkasta aukioaluetta. Siltojen välissä aukiolla lainemuoto kohoaa muodostaen sillan alle uutta avaraa tilaa ja sisään-tulokatoksen Kulosaaren sillalta/sillalle. Kohoavat aallot valaistetaan sijoittamalla laajakeilaiset lineaariset valaisimet näkymättömiin kaiteen ulkopuolelle. Valo on valkoista ja korostaa tilan juhlavuutta ja avaruutta.

Kulosaaren sillan ja metrosillan ulkopuolisiin julkisivuihin asennetaan siltakannen alueelle erikoisvalaistus. Valaisimet asennetaan siltapalkin reunaan pitkään aaltoilevaan sommitelmaan. Eri kulmissa laineliuskoihin osuva valo tuo elävyyttä julkisivuun. Julkisivuvalaistus ohjelmoidaan vuodenaikojen, juhla-aikojen ja tapahtumien mukaan. Valo on pääosin valkoisen eri sävyjä korostaen sillan valkoisuutta. Syksyllä käytetään lämpimämpää sävyä 2500–3500 K, talvella ja keväällä viileää valkoista 4000–5000 K. Valo ohjelmoidaan aaltoilemaan sillan pinnassa rauhallisesti. Mahdollinen värivalojen valinta tehdään aukiotapahtumien teemaan sopien.

Kulosaaren sillan itäpäässä on tapahtuma-alue, jonka kattoalueella käytetään rgbw led -alasvaloja. Valaistuksen saa ohjelmoitua tunnelmaan ja tarpeeseen sopivaksi. Valaistustilanteita on ohjelmoitu valmiiksi useita erilaisia. Valon käyttäjäksi voi rekisteröityä mobiilipalvelun kautta, josta saa samalla mobiililaitteeseen valon käyttöliittymän. Myös valotilanteen kesto valitaan käyttöliittymän kautta. Valo palautuu takaisin valkoiseksi ohjelman päätyttyä. Aukion on valaistusluokka K2, jolloin raitin keskimääräinen valaistusvoimakkuus on 10 lx ja pienin valaistusvoimakkuus vähintään 3 lx.

Ympäristötaide

"Mare Lilia" on ympäristö- ja maisemataiteellinen kokonaisteos. Ympäristötaideteokset Leonkadulla ja Kulosaaren sillan alla ovat osa julkisen ulkotilan kokonaisuunnittelua ja teemaa. Englantilaisaukiolta avautuu merkittäviä pitkäjänteisiä näkymiä kaupungin keskusta, viereiseen puistoon sekä Kulosaaren suuntaan. Mare Lilian maisemataiteellisessa kokonaisuudessa on huomioitu nämä näkymäalueet teosten ja kohokohtien sijoittamisessa sekä aiheamaailmassa.

Kalasataman puiston päätteenä sijaitsee Leonkadun reunassa virtaava ihmishahmo, joka on puoliksi feminiininen ja puoliksi maskuliininen. Veistoksen mittasuhteet ilmentävät globaalia tilastollista keskiarvoa; naista ja miestä niin pituuden, pai-

non kuin iän puolesta. Teos sijaitsee Englantilaisaukion eteläpuolella, Kalasatamanpuiston läheisyydessä. Teoksen sijaintikohtaan avautuu näkymät sekä puistosta että aukiolta. Veistos johdattaa ja merkitsee puisto-aukioakselin Leonkadulla kulkijoille.

Akustiikka

Akustisista rakenteista tärkein on siltakansien alapuolelle sijoitettava "virta" (alakatto), joka toimii äänikenttiä hajottavana (difusioivana) rakenteena, jonka vaikutusta tehostetaan absorboivilla materiaaleilla kauttaaltaan siltakannen alla. Sillat alittavat katuosuudet päällystetään hiljaisella asfaltilla, jonka ansiosta liikennemelun lähtötaso saadaan pienennettyä.

Englantilaisaukion äänimaisema on tavoitetilaltaan rauhallinen ja miellyttävä. Liikenteen synnyttämän melun leviämistä aukiolle estetään mm. kattamalla osin Itäväylän tie- ja metroliikenne sekä asettamalla Leonkadun katuliikenteen nopeusrajoitukseksi 30 km/h. Puistoalueelle sijoitettavien ilmanvaihtolaitteistojen ja muiden tuuletuslaitteistojen poistot varustetaan äänenvaimentimin.

Kulosaaren sillan alaisella alueella liikenteen aiheuttamaa melua, sillan runkomelua ja siltakannen alapuolisia ääniä vaimennetaan sillan kannen alapintaan ja seinärakenteisiin asennettavilla melua absorboivilla materiaaleilla, jotka yhdistetään "virta"-aiheen rakenteisiin. Samoin Kalasataman metroaseman ympäristössä sillan alapuolissa tiloissa liikenteen aiheuttamaa hälyä vaimennetaan kannen alapintaan asennettavilla melua absorboivilla materiaaleilla. Tavoitteena on vaimentaa liikenteen synnyttämiä ääniä siedettävälle tasolle.

Ehdotuksen *Reflections* arvostelu

Ehdotus on vahva kokonaisuus, josta välittyy ominen tunnelma. Rennon oloinen, jopa hilpeä ehdotus sisältää runsaasti ideoita. Ehdotuksen mukaan toteutettuna Kalasataman keskuksen ympäristöstä tulisi hätkähdyttävä paikka, jonka kaltaista ei ole vielä nähty.

Englantilaisaukiosta on suunniteltu hieno, kaupunkimaisen avoin ja monikäyttöinen tila. Maanpinnan tason ratkaisu perustuu omaleimaiseen jatkuvaan kuviointiin, jonka päälle asettuu joukko toimintoja ja kaupunkikuvallisia elementtejä. Kasvillisuus on alisteista aukiosommitelmalle, melko harvojen vihreiden saarekkeiden muotoilu toistaa pintakuviota. Aukion ilmanvaihtorakenteet on sijoitettu suuriin periskooppi-veistoksiin. Muuhun muotokieleen ja pintaan sovitettujen pienien vesiaiheiden olisivat kaunis julkisen ulkotilan osa, mutta ylläpidon kannalta ongelmallisia.

Kulosaarensillan alainen alue on ratkaistu kilpailun houkuttelevimmalla tavalla. Sillan alla sijaitsevat tilat muodostavat oman, yhtenäisen ja kiehtovan uni-maailmansa. Sillan kannen alle esitetty katerakenne on teknisesti toteuttamiskelpoinen. Rantaviivaan on sijoitettu laaja kanoottikeskus ja muita toimintoja. Ehdotettu uusi laajahko meritäyttö Kulosaarensillan alla ei ole taloudellisesti kannattava ajatus.

Englantilaisaukiolle ja muille alueille on ehdotuksessa esitetty pintamateriaaliksi käsiteltyä kiveystiiltä ja hiekkapuhallettua asfalttia. Heijastavuuden erilaisilla asteilla ja poikkeuksellisilla materiaaleilla saavutettaisiin omintakeinen ja tunnistettava pintavaikutelma. Materiaaleista ja niiden kestävydestä ei ole kuitenkaan riittävästi viimeaikaista kotimaista kokemusta julkisilta alueilta. Erityisesti tiilimateriaalin talvikunnossapito herättää kysymyksiä. Hiekkapuhalletut kuviotkaan eivät välttämättä olisi erityisen pitkäikäisiä, koska ne likaantuvat ja kuluvat. Vaikka materiaalivalikoima ei olekaan täysin vakuuttava, kestäisi kokonaisvaltainen konsepti myös toteutuksen muilla materiaaleilla. Voimakaslinjainen pintakuviointi on kuitenkin materiaaleista riippumatta pitkän aikavälin kunnossapidon kannalta haasteellinen. Myös esitetynkaltaisen monimuotoisen kuvion toteutus onnistuneesti leikattavine kivipintoineen on haastavaa ja lisää kustannuksia.

Alueen maanpinnan alla on paljon rakenteita ja on todennäköistä että aukion pintaa jouduttaisiin avaamaan toistuvasti. Korjaukset muodostuisivat ehdotuksen pintakuviointiin yhtenäisyyden kannalta haastaviksi.

Taidekonseptissa on lupaavia piirteitä, mutta ajatukset jäävät niin luonnosmaiselle tasolle, että niiden arvioiminen on vaikeaa. Leonkadun yläpuolelle ja ympärille sijoittuva tilateos on raitio- ja ajoneuvoliikenteen kannalta ongelmallinen. IV-rakenteita ympäröivät "periskoopit" jäävät kaupunkikuvassa hieman oudoiksi ja irrallisiksi aiheiksi, eivätkä toisaalta nouse taiteellisesti kiinnostavalle tasolle.

Englantilaisaukiolla jalankulku ja pyöräily on erotettu pintamateriaalien avulla riittävästi. Polkupyöräyskääntöä ei ole esitetty. Aukion pintamateriaalit on esitetty kilpailuehdotuksessa jatkamaan Leonkadun ylittävälle shared space -alueelle, mutta materiaalien kestävyys ajoradalla ja raitiotiellä ei ole välttämättä riittävä. Hermannin rantatien käsittely on kilpailuehdotuksessa sivuutettu lähes täysin. Lautatarhankadulle on esitetty paljon toimintoja, jotka osittain katkaisevat Tukutorin suuntaan pyöräilyn ja jalankulun esteettömän kulkuyhteyden ja toimenpiteet on ulotettu myös Tilastokeskuksen tontille. Esitetyt skeittikulhot ovat osittain kävelyreitillä.

Englantilaisaukiolle esitetyt ratkaisut ovat toteutettavissa. Pääosin avoin ja aukiomainen tila rajoittuu hyvin ympäröivien katujen korkeusasemiin eikä korkeita maastonmuotoiluja ole käytetty. Aukion tasaus on esitetty kilpailuehdotuksessa hyvin huomioiden Kalasataman keskuksen sisäänkäynnit ja tuleva lattiataso. Myös hulevesi- ja tulvareittitarkastelu on ehdotuksessa tutkittu. Kulosaarensillan nousevien kaukolämpöputkistojen ja vesijohdon suojaus on esitetty toimivalla ja turvallisella tavalla, joka olisi myös kaupunkikuvallisesti kiinnostava. Kiipeilyalueella metrosillan alla Lautatarhankadun jatkeella luiskan korvaaminen tukimuurilla on liian kallis ratkaisu.

Reflections on kaikessa erikoisuudessaan kutkuttavan kiinnostava ehdotus, jossa on toisaalta erittäin lupaavia, toisaalta virheellisiä tai puutteellisia osia. Itse konsepti on luonteeltaan mukautumiskelpoinen ja joustava, ja saattaisi sietää voimakastakin muokkautusta jatkosuunnittelussa. Poikkeuksellisen yhtenäistä ja eheää ilmettä edellyttävä kokonaisuus arvioitiin kuitenkin toteutuksen ja ylläpidon kannalta liian haasteelliseksi.

KALASATAMAN SILTOJEN ALLA

REFLECTIONS = HEIJASTUKSIA - AJATUKSIA

Kuusi vuorokautta keuhko koronavirusta, josta löydettiin ja historiallinen välikappale kourun maahan joutuneeksi. Uusi kaupunginosa on vanhaa rakennusta ja rakennustyyliä säilyttäen luoden uuden ympäristön. Kalasatama on vanha, mutta uudet rakennukset ja vanhaan sen läheisyyteen. Täällä, vaikka muu kalastus kalurikillään on haettu fyysistä ulottamaa.

Kuusi vuorokautta keuhko koronavirusta joutuneeksi maahan joutuneeksi kourun maahan joutuneeksi. Uusi kaupunginosa on vanhaa rakennusta ja rakennustyyliä säilyttäen luoden uuden ympäristön. Kalasatama on vanha, mutta uudet rakennukset ja vanhaan sen läheisyyteen. Täällä, vaikka muu kalastus kalurikillään on haettu fyysistä ulottamaa.

Tuuliohjelmat, rakennusten sijoittaminen ja väliin sijoittaminen on vanhaa rakennusta ja rakennustyyliä säilyttäen luoden uuden ympäristön. Kalasatama on vanha, mutta uudet rakennukset ja vanhaan sen läheisyyteen. Täällä, vaikka muu kalastus kalurikillään on haettu fyysistä ulottamaa.

KAUPUNGINOSA - ANALYYSIT

KATUYHTEYKSIÄ JA JALKAMISEN LIIKENNÄ

JALKESET KAUPUNKITILAT JA KEVYEN LIIKENTEEN REITIT

JALKESET KAUPUNKITILAT JA PUUSTOALUEET

PÄÄNÄRKYMÄT

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

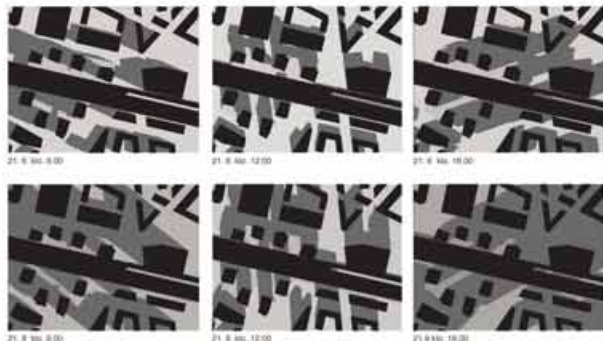
MILJÖVAIKUTUKSET
Suurimmat vaikutukset syntyvät aluetta läheisistä kalasatamasta, vanhojen rakennusten uusia kalasatamasta ja tuuliohjelman sijoittamisesta. Merkittävää myös spraysi myös haittaa maisemaa ja eläinmaailmaa.

Ilmankonditointilaitteiden sijoittaminen kalasataman ympäristöön. Maa- ja metsätieteiden tutkimuskeskus.

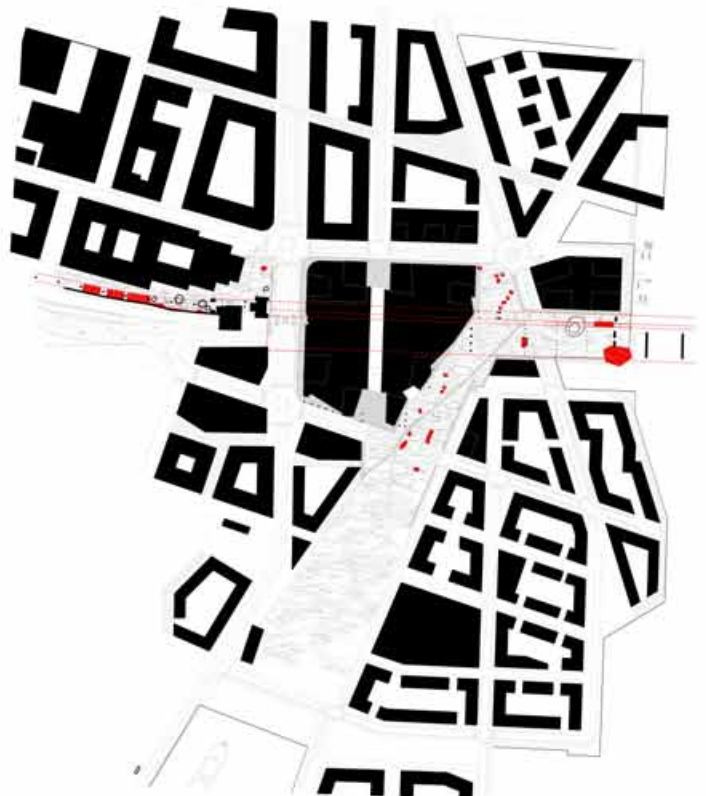
TUULISUUS

VÄLISUUNNITUS
Käytännön toteutuksessa sijoittamalla keuhko on kalasatamasta ja tuuliohjelmaa sijoittamalla ja muokkaamalla kalasatamasta.

LIITTYMINEN YMPÄRISTÖÖN

1:2000

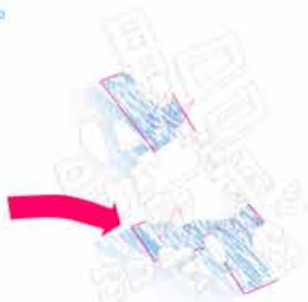
KALA + SATAMA
UUSI IDENTITEETTI - JATKUVA KERTOMUS

Uudenlaisen identiteetin luomiseksi on otettava huomioon kaupungin historia ja perinteet, mutta myös tulevaisuuden haasteet ja mahdollisuudet. Tämä raportti tarjoaa näkökulman siihen, miten kalasta ja satamasta voidaan luoda uusia, eloisia tiloja, jotka yhdistävät vanhaa ja uutta, luonnon ja ihmisen toiminnan. Keskeisenä tavoitteena on vahvistaa alueen identiteettiä ja parantaa asukkaiden elämisen laatuja.

maisemastrategia

maisemastrategia

maisemastrategia

maisemastrategia

maisemastrategia

maisemastrategia

SMALL

SMALL

MEDIUM

MEDIUM

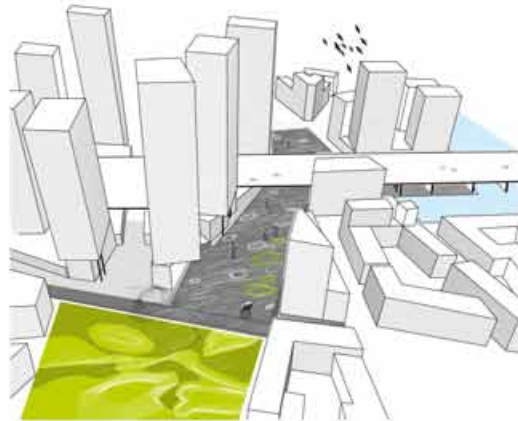
LARGE

LARGE

maisemastrategia

mahdollisuudet

mahdollisuudet

mahdollisuudet

mahdollisuudet

mahdollisuudet

mahdollisuudet

ENGLANTILAUKIO

URBAN DIAGRAMS

MATERIAALIT HEIJASTUKSET, SÄVYTT

ENGLANTILAUKIO PINNOITE

Turvepöytä kivetyksi - heijaste

Maltanpuun kivetyksi

KULOSAAREN SILTA / METROAUKIO PINNOITE

Salite

Kivi

Heijastuslaatu, betoni / asfaltti

Maailmanlaulu pinnan yleistelmä

YLEISILME

Käsitteellisesti Kallasteeman keskukseen suhteutettuna Englantilaukio on suunniteltu jatkamaan sen yleisilmettä ja rakennusmuotoja. Englantilaukio on suunniteltu jatkamaan sen yleisilmettä ja rakennusmuotoja.

Lähtökohtana Kallasteeman suunnittelun muotoilu on ollut jatkaminen, jotta Englantilaukio jatkaisi Kallasteeman yleisilmettä ja rakennusmuotoja.

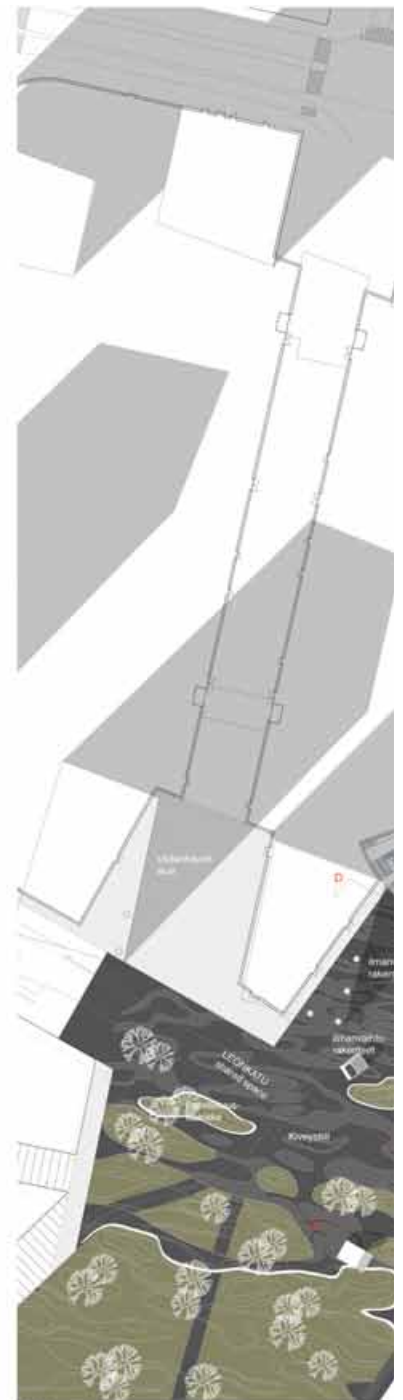
Auksilijoina käytetty on myös jatkaminen ja jatkaminen.

MATERIAALIT

Englantilaukio on suunniteltu jatkamaan Kallasteeman yleisilmettä ja rakennusmuotoja. Englantilaukio on suunniteltu jatkamaan Kallasteeman yleisilmettä ja rakennusmuotoja.

Suunnitelmassa on otettu huomioon Kallasteeman yleisilmettä ja rakennusmuotoja.

Kallasteeman yleisilmettä ja rakennusmuotoja on jatkettu Englantilaukioon.

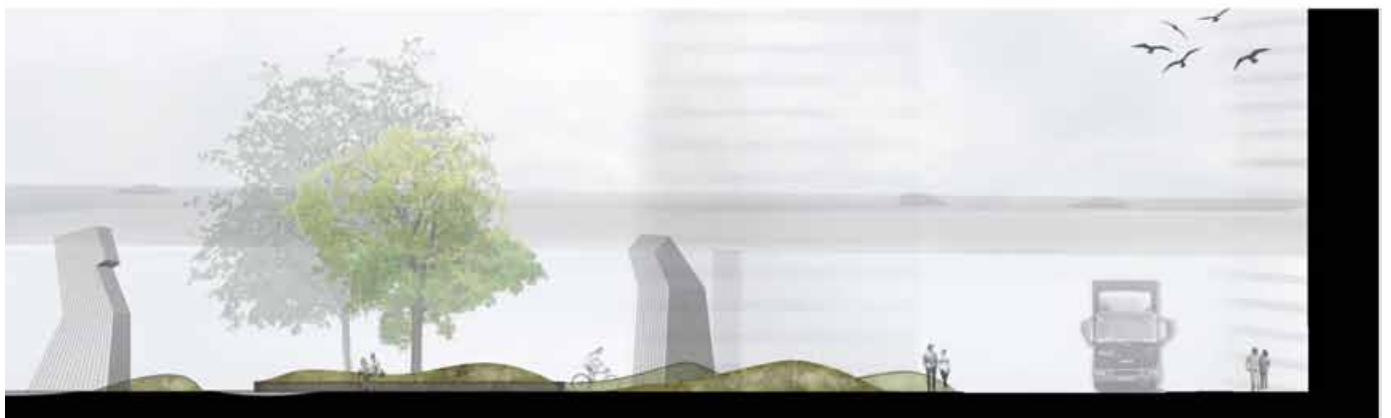
1-500

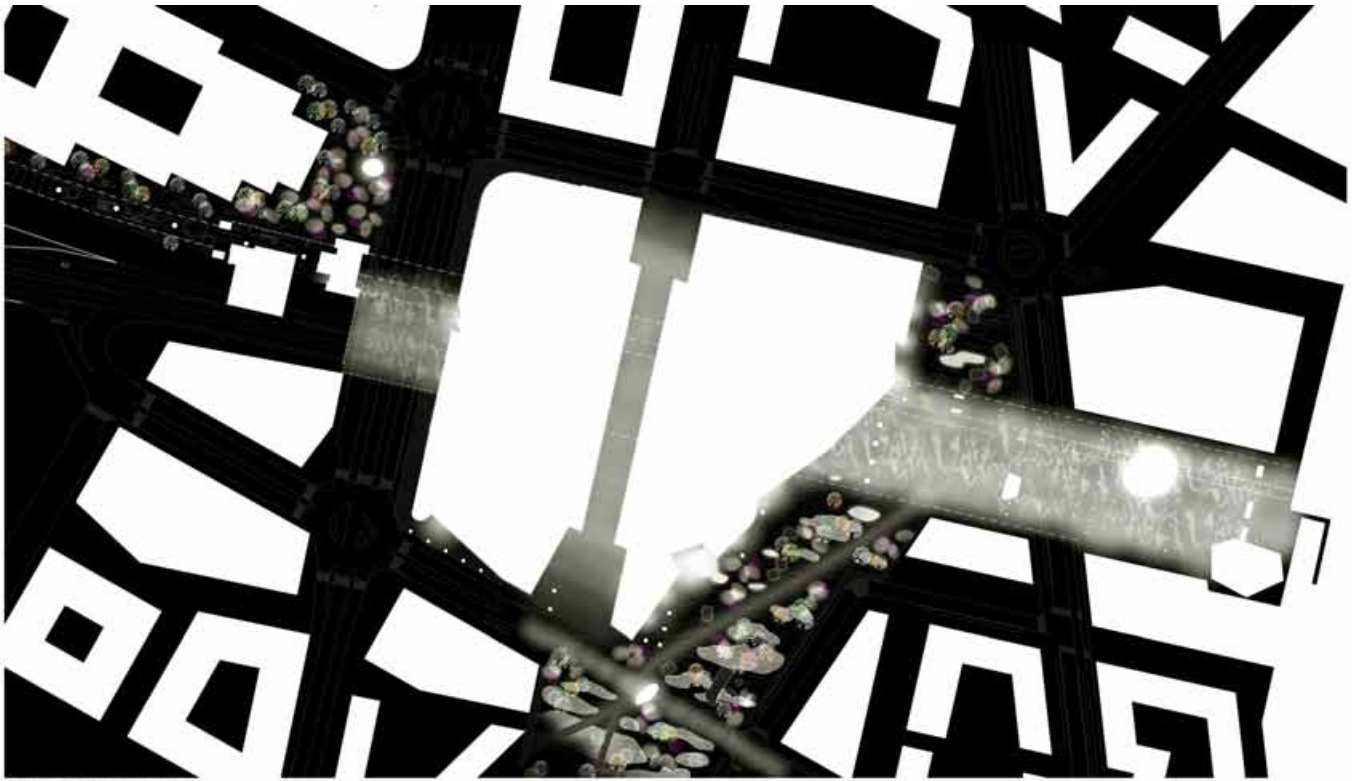
NÄKYMÄ ENGLANTILAUKIO

LEIKKAUS D-D ENGLANTILAUKIO

VALAISTUSSUUNNITELMA 1:1000

VALAISTUS

Sitten valaistuksen suunnittelun tarkoituksena oli luoda valaistuksen avulla mielenkiintoista ja hienoa valaistusta eri tiloissa. Valaistuksen suunnitteluun otettiin huomioon myös ympäristön luonne ja historia.

Pinta-ala on valaistuksen suunnittelussa ja toteutuksessa otettu huomioon, jotta valaistus ei aiheuta häiriötä ympäristölle.

LED-valaistusta on käytetty ja suunniteltu valaistukseen, jotta valaistus on energiatehokas ja ympäristöystävällinen. LED-valaistuksen avulla voidaan toteuttaa valaistusta, joka on kestävä ja ympäristöystävällinen.

ENGLANNINAUKION OSAELEMENTIT

KAIUPUKKALATTA

RAKENTEET

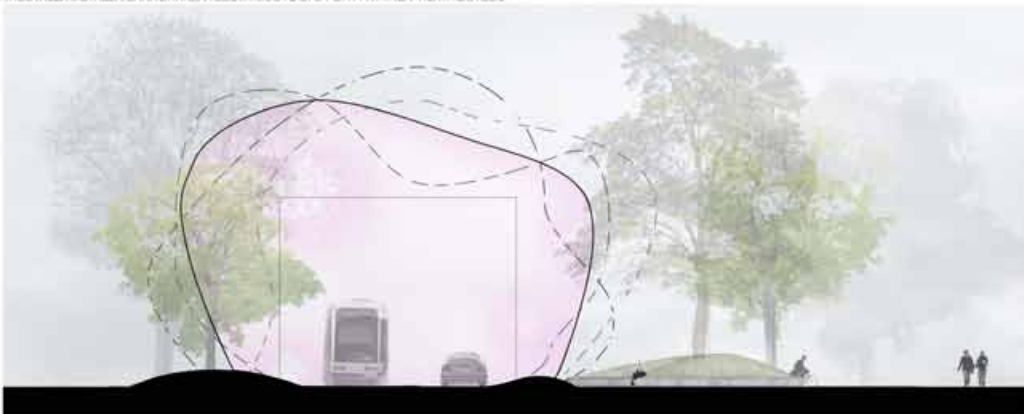

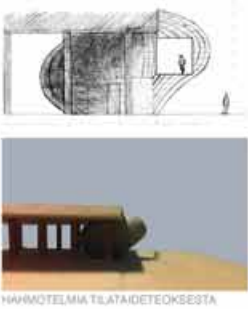
VIHREÄT JA SIIBET ELEMENTIT

HÄLVESSIPENKKE

LEONKATU LEIKKAUS E-E 1:100
TAUSTALLA METALLIVEIKOKIRAKENTEESTA MUOTOILTU PUHTIMAIHIN TILATAIDETEOS

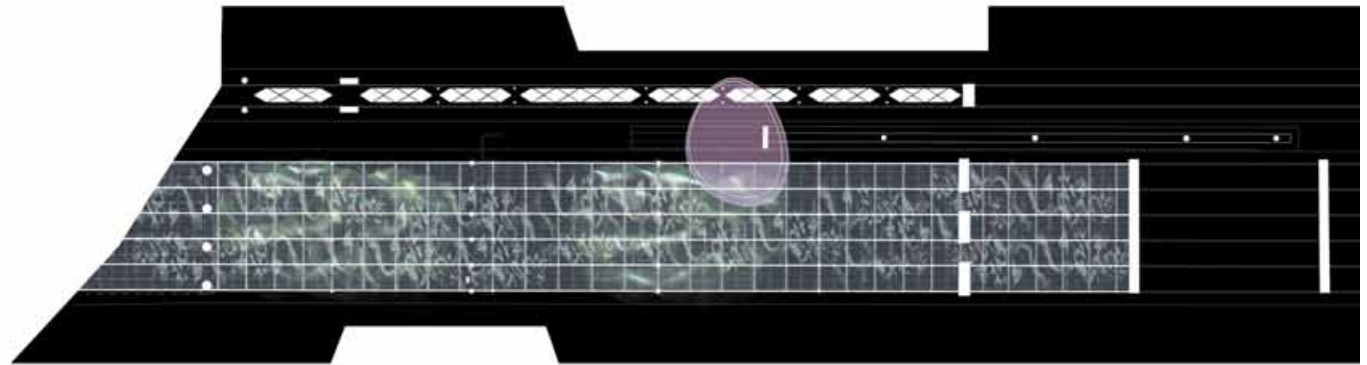

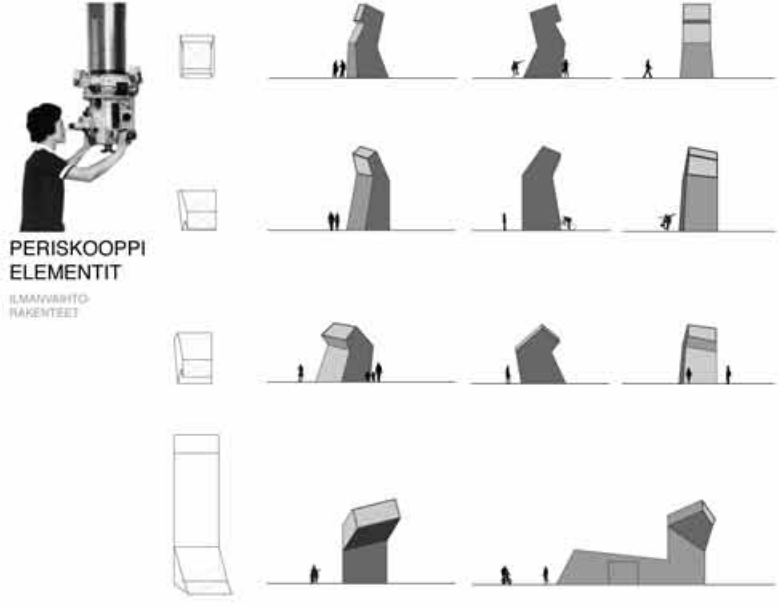
HAAVOTELMA TILATAIDETEKSESTÄ

LEIKKAUS A-A 1:250 TILATAIDETEOS SUHTEESSA SILTAAN JA KUNNUMARJAMAAN

SILLAN ALAKATTU, VALAISTUS- JA MATERIAALIHAAVITELMA 1:500

PERISKOOPPI ELEMENTIT
ILMANVAIHTO RAKENTEET

SILLAN ALAPUOSET RAKENTEET, TILATAIDE

Wetly landscape
Wetly landscape

ENGLANTILAISLUO PIENT RAKENTEET
Porotettu betoni

Porotettu betoni

Porotettu betoni

Häilyvätkä pinnat

LAITURIRAKENTEET
Puuta

RAKENTEET JA RAKENNUKSET

Maan järeästä louhista tehdystä rakenteesta on arkkitehtuurissa ja taiteesta lähtöisin. Rakenteet on suunniteltu ja toteutettu yhdessä. Päättäjien, rakentajien ja muotoilijoiden yhteistyö on ollut erittäin tärkeä. Rakenteet on suunniteltu ja toteutettu yhdessä. Päättäjien, rakentajien ja muotoilijoiden yhteistyö on ollut erittäin tärkeä.

Rakenteet on suunniteltu ja toteutettu yhdessä. Päättäjien, rakentajien ja muotoilijoiden yhteistyö on ollut erittäin tärkeä.

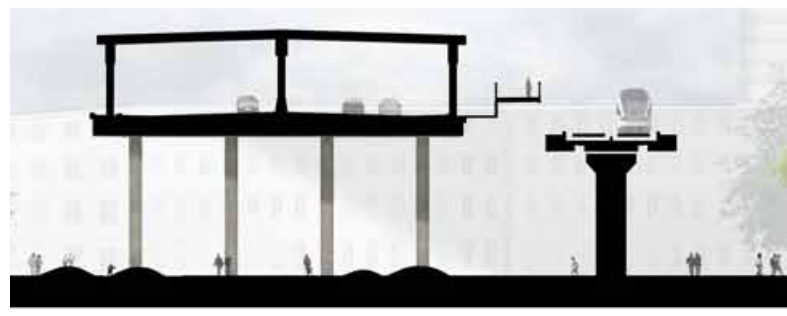
Sillan alapuolella rakenteet ovat erittäin mielenkiintoisia. Rakenteet on suunniteltu ja toteutettu yhdessä. Päättäjien, rakentajien ja muotoilijoiden yhteistyö on ollut erittäin tärkeä.

Sillan alapuolella rakenteet ovat erittäin mielenkiintoisia. Rakenteet on suunniteltu ja toteutettu yhdessä. Päättäjien, rakentajien ja muotoilijoiden yhteistyö on ollut erittäin tärkeä.

TAIDETEKSESTÄ

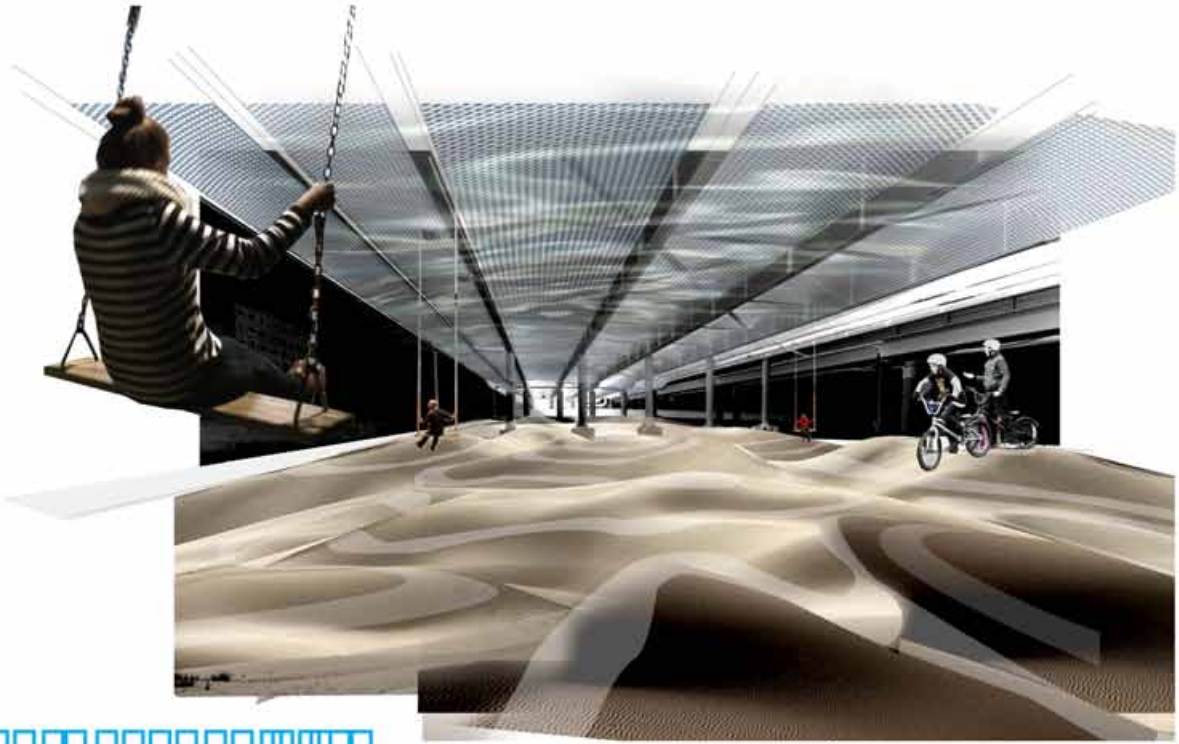
Maan järeästä louhista tehdystä rakenteesta on arkkitehtuurissa ja taiteesta lähtöisin. Rakenteet on suunniteltu ja toteutettu yhdessä. Päättäjien, rakentajien ja muotoilijoiden yhteistyö on ollut erittäin tärkeä.

ENGLANTILAISLUO LEIKKAUS B-B 1:200

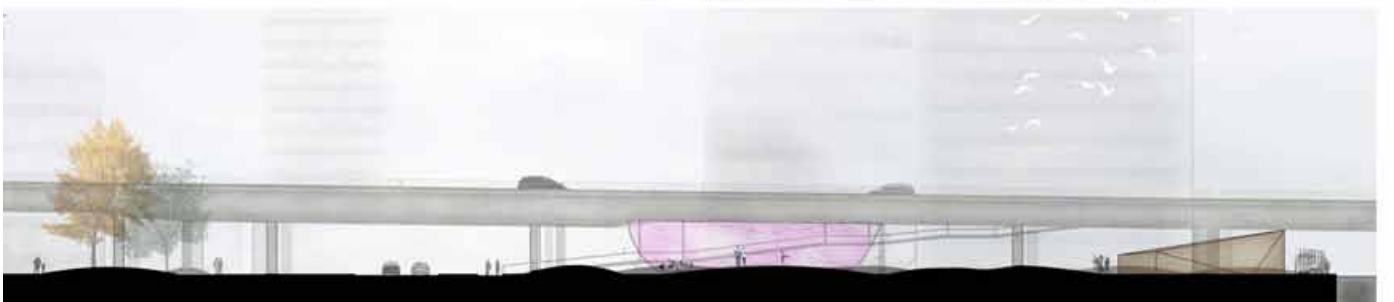
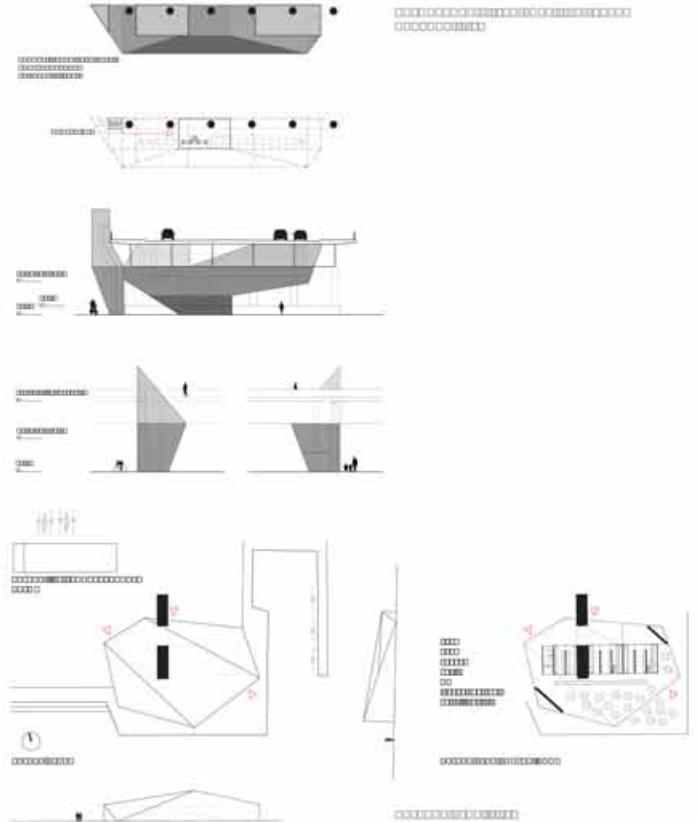
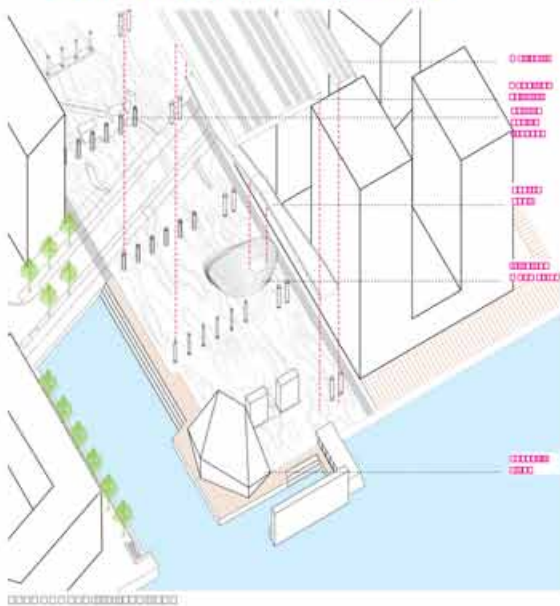

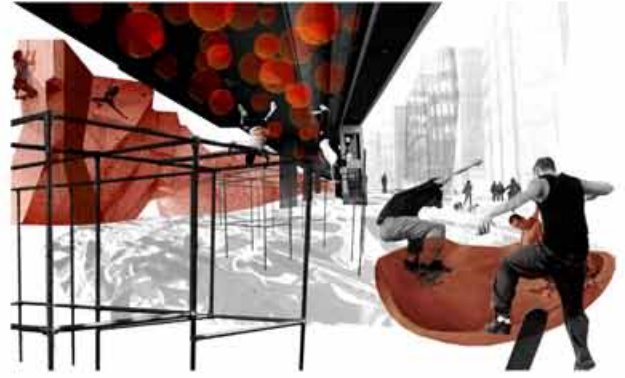
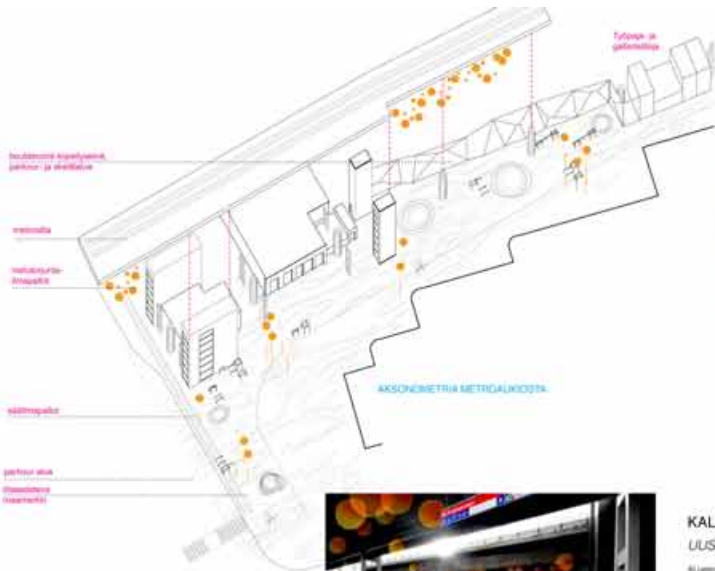
SILTAUSKIVU C-C 1:250

01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

METROAUKIO

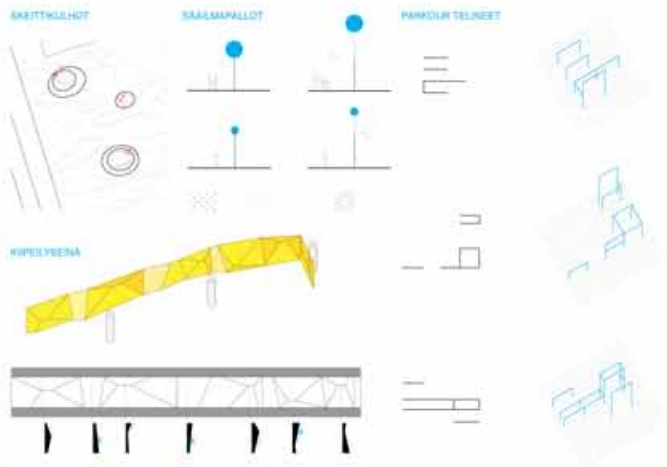
FESTARIKIJAN YHTEYS KULTTUURI- JA TOIMINTA-ALUEEN LAAJENEMINEN

Kaavassa kulkuyhteyden esittämisen lisäksi on otettu huomioon myös kalasataman alueen laajeneminen ja sen vaikutus ympäristöön. Kaavassa on otettu huomioon myös kalasataman alueen laajeneminen ja sen vaikutus ympäristöön. Kaavassa on otettu huomioon myös kalasataman alueen laajeneminen ja sen vaikutus ympäristöön.

KALASATAMAN KATULIIKUNTA-AUKIO UUSI KOHTA KAUPUNGISSA... KOIKEILE SEN RAJOLIA!

Alueen laajenemista koskevat
 Käytösohje - suunnitelmassa esitellään alueen käyttöä ja liikennettä. Käytösohje - suunnitelmassa esitellään alueen käyttöä ja liikennettä. Käytösohje - suunnitelmassa esitellään alueen käyttöä ja liikennettä.

Ehdotuksen *Reflections* selostus

Reflections= heijastuksia - ajatuksia

LÄHTÖKOHDAT

Alueen identiteetti koostuu monesta osiosta, jossa uusi ja historiallinen vähitellen lomittuvat kaupunkimaiseksi punokseksi. Uusi kaupunginosa iskostaa juurensa merelliseen ja satamateolliseen taustaansa unohtamatta läheisyyttä keskustaan ja urbaaniin, tiiviiseen ympäristöön. Kalasatama ei ole lähiö, vaan osa kantakaupunkia ja varsinkin sen itäistä osiota. Tämän vuoksi myös julkisissa kaupunkitiloissa on haettu hyvin urbaania ilmettä.

Kaupunginosa tornirakenteisen keskuksen ympäristöön muodostuu monta vaihtelevan kokoista ja ilmeistä kaupunkitilaa. Ympäröivät rakennusten ja risteävän infrastruktuurin tuomat tilalliset ja ympäristölliset haasteet tuovat oikein ratkaistuna ilmekyyttä ja vahvaa identiteettiä rakentavaa ympäristöä.

Tuuliolosuhteet, rakennusten aiheuttama varjoisuus ja liikenteen aiheuttama vahva melumaailma tuovat omat haasteensa kaupunkitilojen käytettävyydelle. Näitä aspekteja huomioiden ja myös hyödyntäen on mahdollista luoda monivivahteinen ja –tasoinen kaupunkitilojen sarja, joka tuo iloa ja yllätyksellisyyttä alueen tulleille käyttäjille ja asukkaille.

KONSEPTI

Kala+satama

Uusi identiteetti – jatkuva kertomus

Kalasataman nimestä huokuu mielikuvia vedestä, meren voimista ja kalasuomujen välkehinnästä troolareiden verkoissa. Jotta tuleva, uusi kaupunginosa ei etääntyisi liian kauas oman nimensä antamasta mielikuvasta, on kaupunkitilojen ilmeessä ja materiaaleissa tavoiteltu veden maailman tuomia muotoja, valoa ja hahmoja. Ihmiset soljuvat virtaviivaisesti kalojen lailla alueen lävitse, löytäen sopivan poukaman lepotaolle tai haluamalleen toiminnolle.

Koska tuleva kaupunkirakenne on mittakaavaltaan suuri, on myös kaupunkitilojen oltava yksinkertaiset ja selkeät sekä koettavissa monelta eri tasolta. Näennäinen yksinkertaisuus ilmenee myös yllätyksellisyytenä ja tilojen joustavuutena. Korkealta torneista tarkkailtuna aukiot näyttävät sulautuvan yhdeksi jatkuvaksi koristeelliseksi pinnaksi. Maantasossa suuret kuviot syntyvät materiaalien ja kiveyskuvioiden vaihdoilla ja muodostavat pintojen eri heijastuvuuden myötä ornamentoidun ja ilmeeltään vaihtelevan kaupunkilattian. Ornamentin raameissa syntyy myös tilallista jakoa kuvioiden noustessa kiveys- ja kasvillisuuskumpareiksi.

ENGLANTILAISAUKIO

YLEISILME

Keskeisimmät, Kalasataman keskuksen aukiotilat kytkeytyvät yhteen saman ornamentoidun pinnan eri variaatioilla. Keskuksen julkisivut ja sisääntulokohdat nostetaan esille kiveys-suuntaus- ja sävy-muutoksella. Samoin Englannin aukiota risteävä alueellinen pyörätie ilmenee pinnoitteen muutoksena, kuitenkin liittyen kokonaisilmeen ornamentitaiheeseen.

Liittyminen Kalasataman puistoon muodostuu hienovaraisena, saman muotokielen kiveysalueina ja maastomuotoina, niin että puistoalue ja aukio kytkeytyvät yhteen yhdeksi kokonaisuudeksi. Jatkuvilla muodoilla korostetaan myös Leonkadun katutilan alituneisuutta suhteessa kaupunkitiloihin. Aukioiden kuvio toimii sekä pintaornamenttina että tasojen ja kumpujen määrittelyinä.

MATERIAALIT

Englantilaisaukion pinnan ornamentointi syntyy kiveyspintojen sävy- ja heijastuseroista sekä eri ladontamallien käytöstä. Lähtöpinta on mattapintainen, harmaanmusta hiilipoltettu kiveystyyli, joka on ladottu kestävään kalanruotokuvioon. Peruspintaa varioi suuret, upotetuilla teräreunoilla rajatut muodot, jotka koostuvat hyvin heijastavasta, kiiltäväpintaisesta turvepoltetusta tiilestä. Yhdessä vesipeilipintojen kanssa alue ilmenee eriaisteisena, heijastavien pintojen pelinä.

Suomessa ei kovinkaan paljon käytetty kiveystyyli on laatuvaatimusten täytyessä myös täällä satoja vuosia kestävä pinnoite, joka kestää myös raskasta liikennettä ja talvikunnossapitoa. Kulosaarensillan alapuoliset alueet ilmenevät taas asfaltti- ja kumipintaisina. Suuret kuviot saadaan harmaasävyisinä esille hiekkapuhaltamalla asfalttipintaa.

VALAISTUS

Sillan alakaton pituussuuntaisten palkkien väliin sijoitettu venytetty teräsverkkopinta luo hyvän valaistustaustan erikoisvalaisimille. Verkkopinnan voi valaista sekä alhaalta tai takaa, saavuttaen erityyppisiä vaikutuksia ja tunnelmia. Pinta sopii lisäksi hyvin dynaamisille ja interaktiivisille valaisinperiaatteille, jotka yhdessä mekaanisten ilmeiden kanssa, kuten veden heijastus, saavutetaan kaupunkitilaa hienosti aktivoivia efektejä.

LED-projektoreilla on pitkä elinikä ja minimaalinen sähkönkäyttö, ja alueella on hyvin nopea tuotekehittäminen. Interaktiivisuuden saavuttamiseksi ehdotamme, että hyödynnetään LED-mediascreenin sijaan projektoreita, jotka sopivan tekniikan tultua kehitetyksi lähivuosien aikana ovat kestävämpi vaihtoehto.

RAKENTEET JA RAKENNUKSET

Maan pinnalle nouseville teknisille rakenteille on annettu veistomaisia, inhimillisiä hahmoja. Rakenteet toteutetaan teräsrunkoisina. Julkisivupinnat ovat ruostumatonta terästä. Pinta on heijastava, kestävä ja huoltovapaa. Tavoitteena on, etteivät ilmastointisäleiköt korostu julkisivurakenteissa, vaan pintaa käsitellään mahdollisimman yhtenäisenä. Kokeillaan esimerkiksi perforoidun pinnan mahdollisuuksia. Kaikissa rakenteissa on joko huolto-ovi tai julkisivulevyt avautuvat luukkuina.

Huoltorakennus toteutetaan vastaavalla tavalla kuin muutkin tekniset rakennelmat. Kattopinta on rakenteiden viides tärkeä julkisivu, joka näkyy sillalta ja korkeista taloista alas katsottaessa.

Kajakklubi muodostaa Helsingin rantareitille kaikille kaupunkilaisille avoimen aktiivisen paikan. Kahvila-ravintolasta ja aurinkoiselta terassilta aukeavat kiinnostavat näkymät merelle. Kajakklubin julkisivu- ja kattopinnat tehdään ruostumattomasta teräksestä ja lasista. Ne kestävät vallitsevia sääolosuhteita hyvin. Kajakklubin sisällä olevat aputilat sekä kylmän kajakkivarastonrunko voidaan toteuttaa vanhoista merikonteista tuunaamalla niihin uudet sisustukset ja julkisivupinnat. Erityistä huomiota kiinnitetään kajakklubin laippamaisesti jatkuvan sisäkatto-seinäpinnan äänenvaimennusominaisuuksiin. Klubista tehdään sen avulla kaivattu hiljaisempi tila alueelle.

Sillan alapuoliset rakenteet vaimentavat liikenteen melua. Liikennemelu on matalataajuisista n. 50-100 Hz. Akustisesti miellyttävän ilmapiirin sillan alle mahdollistaa rakenne, joka on sekä absorboiva- että resonanssirakenne. Suoraan holviin kiinnitetään absorboivaa huokoista mineraalivillaa. Levyjen alapuolella on ilmatila, jonka alapuolella on rei'itetty rakenne. Ulkotiloihin sopivaa raskastattoa voidaan käyttää lisävaimennuksena absorptio- ja resonanssirakenteen välissä.

Sillan näkyvä alapinta on vedettyä teräsverkkkoa. Se on kiinnitetty palkkien alapinnan tasoon, palkkien väliin. Puoliläpinäkyvä pinta paljastaa suoraan alhaalta päin katsottaessa sillan rakenteet muodostaen kuitenkin suljetun, siistin pinnan pituussuunnassa katsottaessa.

TAIDETEOKSESTA

Teos hakee muotonsa merenpohjassa viihtyvistä merirakosta. Sen puoliläpäisevä pinta ottaa vaikutteita amebujen hauraasta rakenteesta. Teos asettuu urbaaniin kaupunkitilaan luoden itselleen tilan ahtaaseen paikkaan. Teoksen vapaa muoto eroaa kaupunkitilan funktionaalisuudesta.

Kauempaa teosta lähestyttäessä se näyttää ilmakuplalta joka on valmis pujahtamaan sillan alta kohti taivasta. Lähempää tarkasteltaessa kuplan sisällä oleva kulkureitti paljastuu. Iltavalaistuksessa kupla hehkuu sisältäpäin sillan alle juuttuneen meduusan tavoin.

Teoksen teräsrunko ankkuroidaan sekä maahan, että siltarakenteeseen. Teoksen rungon päälle asennetaan ruostumaton teräsverkkopinta.

METROAUKIO

FESTARIKUJAN YHTEYS: KULTTUURI- JA TOIMINTA-ALUEEN LAAJENEMINEN

Suunniteltu kulkuyhteyden avaaminen Suvilahdesta Itäväylän ali Kalasataman metrolle, nostaa potentiaalisen kohdan kaupungissa esille. Tasoittamalla ja kovertamalla metron alapuolisen luiskatun alueen tasaiseksi, syntyy pitkänomainen, puolikatoksen alla oleva tila. Sen aktivoiminen osaksi uuden Kalasataman kaupunkitiloja avaa samalla yhteyden Suvilahden kulttuuri- ja festivaali-alueelle. Yhteyttä voi vielä entisestään tukea sijoittamalla osalle matkaa metrosillan alle konttimaisia työpajatiljoja.

KALASATAMAN KATULIIKUNTA-AUKIO UUSI KOHTA KAUPUNGISSA... KOKEILE SEN RAJOJA!

Alueen osa-elementtejä ovat:

Kiipeilyseinä – suurista kulmikkaista betonielementeistä koottu pitkä boulderointi-kiipeilyseinä muodostaa katetun tilan ja aukion taustarajauksen.

Skeittikulhot – ripoteltuna aukion eri kohtiin, eri syvyiset ja jyrkät muodot takaavat laajan käyttäjä-ikäryhmän.

Parkour – metalliputkista koottu kiipeilytelineet, luovat kolmannen ulottuvuuden alueen toiminnoille. Eri haastavuusluokan telineet sopivat eri ikäryhmille.

Sääilmapallot – säätilasta riippuen eri korkeuksiin nousevat ilmapallot luovat tilanrajausta puiden sijaan.

Melunvaimennusilmapallot – siltojen kattopintoihin kiinnitettävät ilmapallot, vaimentavat melua ja luovat tilallisen efektin.

Kilpailun ratkaisu ja jatkotoimenpiteet

Kilpailun ratkaisu

Palkintolautakuna päätti yksimielisesti valita kilpailun voittajaksi ehdotuksen *Flow*, joka täyttää kilpailulle asetetut tavoitteet parhaiten. Ehdotusta tulee kehittää jatkosuunnitteluohjeita noudattaen. Lisäksi tuomaristo päätti antaa kunniamaininnan ehdotukselle *Reflections*.

Arviointiryhmä suosittaa että suunnittelua jatketaan voittaneen ehdotuksen pohjalta.

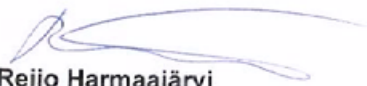
Jatkosuunnitteluohjeet:

- Voittanutta ehdotusta tulee kehittää siten, että ehdotuksen mukaiset kaupunkikuvan kannalta merkittävät elementit (muurit, kummut, valaistusrakenteet) voidaan toteuttaa seuraavien teknisten ja toiminnallisten reunaehtojen puitteissa.
- Englantilaisaukion maastonmuodot ja tukimuurirakenteet tulee suunnitella siten että ne huomioidaan nykyiset rakenteet ja ne voidaan toteuttaa ilman merkittäviä pohjanvahvistuksia.
- Englantilaisaukion tasausta tulee tarkastella uudelleen. Koko aukion tasausta tulee tarkastella niin, että Kalasataman keskuksen seinälinjalla ei ylitetä tasoa +3.00. Aukion hulevesien käsittely ja tulvareittitarkastelu tulee tutkia huolellisesti. Ranta-aukion tasausta tulee muuttaa niin, että saavutetaan tulvatason kannalta hyväksyttävä korkeusasema ja ettei rakennettua paalulaattaa tarvitse puhkaista.
- Kulosaarensillan alapuolisten kunnallisteknisten rakenteiden suojausratkaisua tulee kehittää turvallisuus- ja ylläpidon näkökulmat huomioiden.
- Hermannin rantatielle ehdotettu rakenne tulee suunnitella esitettyä kevyempänä liikenneturvallisuusnäkökohdat huomioiden.

Helsingissä 10.6.2013

Tuomas Hakala
arkkitehti SAFA,
projektipäällikkö,
kaupunkisuunnitteluvirasto
puheenjohtaja

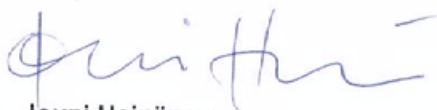
Reijo Harmaa
suunnittelujohtaja,
SRV Rakennus Oy

Pekka Helin
arkkitehti SAFA,
Arkkitehtitoimisto Pekka Helin & Co Oy

Paavo Ävist
suunnittelujohtaja,
Sito Oy

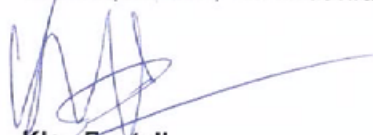
Jouni Heinänen
maisema-arkkitehti MARK,
kaupunkisuunnitteluvirasto

Juha T. Lahti
projektinjohtaja,
rakennusvirasto

Lotta Suominen
maisema-arkkitehti MARK,
toimistopäällikkö, rakennusvirasto

Klas Fontell
arkkitehti SAFA,
kaupungin taidemuseo

Hannu Asikainen
projektinjohtaja,
talous- ja suunnittelukeskus

Jyrki Sinkkilä
maisema-arkkitehti MARK,
Suomen maisema-arkkitehtiliiton
nimeämä

Hanna Ikonen
suunnittelija,
kaupunkisuunnitteluvirasto
sihteeri

Nimikuorten avaaminen

Kilpailun voittaja:

Nimimerkki Flow

Loci maisema-arkkitehdit Oy (tekijänoikeus)
Krista Muurinen, maisema-arkkitehti MARK
Teresa Rönkä, maisema-arkkitehti MARK
Pia Kuusiniemi, maisema-arkkitehti MARK
Milla Hakari, maisema-arkkitehti MARK
Emilia Weckman, maisema-arkkitehti MARK
Leena Buller, maisema-arkkitehti MARK
Liisa Dahlqvist, puutarhuri, rakennuspiirtäjä
Tuomo Ranto, maisema-arkkitehti yo
Mikko Vekkeli, maisema-arkkitehti yo
Sanni Aalto, maisema-arkkitehti yo
Kaisa Laine, maisema-arkkitehti yo

LDC, Lightning Design Collective
Tapio Rosenius, valaistussuunnittelija
Jari Vuorinen, valaistussuunnittelija
Ivan Sanches, valaistussuunnittelija
Oscar Martin, valaistussuunnittelija

Huttunen-Lipasti-Pakkanen Oy
Pekka Pakkanen, arkkitehti SAFA

Suunnittelutoimisto BOTH
Eeva-Kaisa Berry, ympäristötaiteilija, kuvanveistäjä
Timo Berry, graafikko, kuvanveistäjä

Finnmap Infra Oy
Marko Ranta, miljöösuunnittelija, AMK

Nimimerkki Herbarium futurum

Työryhmä (tekijänoikeus):

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy (pääsuunnittelija)
Matti Liski, maisema-arkkitehti MARK
Sofia Tigerstedt, maisema-arkkitehti yo
Yrjö Ala-Heikkilä, maisema-arkkitehti MARK
Tiina Perälä, maisema-arkkitehti MARK

Kuvataiteilija
Vesa-Pekka Rannikko

Valoa Design Oy
Antti Hiltunen, valaistussuunnittelija, AMK
Roope Siirainen, valaistussuunnittelija, TeM

A-Konsultit arkkitehtitoimisto Oy
Riikka von Martens, arkkitehti SAFA
Johannes von Martens, arkkitehti SAFA

Nimimerkki Mare Lilia

Arto Kaituri, maisema-arkkitehti MARK
Ritva Anttila, kartanpiirtäjä yo
Mikko Kivioja, teollinen muotoilija TaM
Hiriko Kivirinta, maisema-arkkitehti MARK
Marjukka Korhonen, kuvanveistäjä KuM
Ari Kujala, graafinen suunnittelija, medianomi, AMK
Tuukka Lyly, DI, akustiikka
Jari Nihtilä, RI, yhdyskuntatekniikka
Ilkka Niskanen, FM, ympäristötiede
Satu Niemelä-Prittinen, maisema-arkkitehti
Ollipekka Pakkanen, insinööri, yhdyskuntatekniikka
Ilkka Rekola, tekn.yo
Pia Salmi, teollinen muotoilija TAM
Tuomas Vuorinen, arkkitehti
Simon Örnberg, muotoilija AMK

Tekijänoikeus: WSP Finland Oy ja kuvanveistäjä Marjukka Korhonen

Nimimerkki Reflections

MASU PLANNING (tekijänoikeus)
Malin Blomqvist
Sune Oslev
Sara Angelini
Tina Vinther Poulsen

Avustajat:
Sarianna Salminen
Antoine Feldmann
Colm O'Sullivan

Arkkitehtuuri
Avanto Arkkitehdit Oy
Ville Hara
Anu Puustinen

Tilataide
Olli Keränen

Valaistuskonsultti
Jesper Kongshaug (Valaistussuunnittelu)

Liikennekonsultti
Esa Karvonen (Trafix Oy)

Rakennekonsultointi
Hans Wilkman (Ramboll Finland Oy)